ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ: Ευγενια Ζωγραφου

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ Ε'.— ΤΕΥΧΟΣ 55
ΜΑΪΟΣ—1912

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ

Διὰ τὸ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ	Δραχ.	12.—
Διὰ τους διδασκάλους . . .	»	8.—
Διὰ τὴν ΑΜΕΡΙΚΗΝ	Δολλάρια	3.—
Διὰ τὴν ΑΙΓΥΠΤΟΝ καὶ ΑΓΓΛΙΑΝ		½ Λίρα Ἀγγλίας
Διὰ τὴν ΚΥΠΡΟΝ		10 Σελίνια
Διὰ τὴν ΕΥΡΩΠΗΝ	Φρ. χρ.	12.—
Ἔκδοσις ἐκλεκτὴ γενικῶς	»	25 ἢ Δρ. 25

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑ ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83. — ΑΘΗΝΑΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις: "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ,, — ΑΘΗΝΑΣ

Πᾶν χειρόγραφον δημοσιευόμενον ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφεται.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀναγγέλλεται.

Αἱ ἐγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ Ἰης ἑκαστου μηνός. — Τὸ τεῦχος δρ. 1.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὰ Ἐθνικὰ Ἄσματα καὶ οἱ Ἐθνικοὶ Χοροί: **Εὐγενίας Ζωγράφου.**— *Διαπρεπεῖς Ἑλληνίδες κατὰ τὸν ΙΘ' Αἰῶνα (Σαπφὼ Λεοντιάς)* **Σπ. Δι-Βιάζη.**— *Σάτυρα καὶ Ἀπαισιοδοξία εἰς τὰ ἔργα τοῦ Δημ. Παπαρρηγοπούλου:* **Camilo Ceci:** *(Μετάφρασις)* **Ἀνίδος Μ.Κ.**— —*Ἡ βιομηχανία τῶν Ξένων:* **Ἀριστομένους Θεοδωρίδου.**— *Ὁ Θρῆνος τοῦ Βυσκοῦ Διήγημα* **Ἀ. Γ. Καπετανεστράτακη.**— *Περὶ χαρακτήρων: D. Welegari Μετάφρασις Ἀνδος* **Κυτέρης Κίκετζη.**— *Γνωμικά*— *ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ: Γνώμη* **Κ. Παχῆ.**— *Ἐπὶ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Μαχάρη: (Σκέψεις καὶ Κρίσεις)* **Ἀνδος Σταμ. Καζαντζῆ.**— *Ἡ Αὐγουῖα (ποίησις):* **Λεωνίδα.**— *Ἀναμνήσεις: Κ. Ι. Βελαωριώτου*— *ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΛΛ. ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ τῆς* **Ἀνδος Σταματελάτου** *καὶ τῆς κ.* **Ἰουλ. Ι. Καμπούρογλου.**— *Τὸ Μνημόσυνον τοῦ Παλαιολόγου*— **ΜΑΪΟΣ 1912.** *Ὡραῖαι Τέχναι.: Μαρία Ἰγγλέση: Θεατρικὴ Ἐπιθεώρησις: Δραματικὴ Σχολή.*— *Ἡ Μόδα τοῦ μηνός:* **Ἀνίδος Μ. Π.**— *Ὁ «Ἀβέρωφ» εἰς τὴν Αἴγυπτον: Κας* **Ἀγγελ. Ζ. Παναγιωτάτου.**— *Ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μηνός:* **Δ. Ζ.**— *Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Συγγραφέων:* **Δ. Ζ.**—

ΚΟΣΜΟΣ: *Κτηνοτροφικὴ Ἔκθεσις Ἀμαλιάδος.*— *Ἡ Γαλλικὴ ἀποστολή* — *Λεμβοῦχοι Πειραιεῖς.*

ΕΙΚΟΝΕΣ: *Γαμήλιος διασκέδασις Ἀλβανῶν* — *Ἔργον τοῦ κ. Γκίσκου.* — *Λὶς Μαρία Ἰγγλέση.*— *Ρωμαϊκῶν Τοπίων (Ἀνδας Μ. Ἰγγλέση).*— *Δραματικὴ Σχολὴ Τέχνης.*

EUGÉNIE ZOGRAPHOU

LA REVUE HELLÉNIQUE

5ème Année, N° 55.

ATHÈNES, MAÏ 1912.

REVUE MENSUELLE ILLUSTRÉE

PRIX DU NUMÉRO: 1 FRANC

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ & ΚΑΛΛΟΝΗΣ

Των ΚΥΡΙΩΝ

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 464

ΜΑΣΣΑΖ — ΧΕΙΡΟΚΟΜΙΑ — ΚΟΜΜΩΣΕΙΣ

Διάφοροι θεραπεῖαι πρὸς ἀφαίρεσιν ρυτίδων, αἰτσιμάδων κτλ. ἐπὶ τῇ βάσει ἐπιστημονικῶν παραγγελμάτων καὶ ἐπιμελημένης θεραπευτικῆς.

Ζητεῖτε ἀπὸ τὸ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

Ὅλα τὰ καλλυντικὰ εἴδη τῶν κυριῶν:

Κρέμες, Ποῦδρες, Ἀρώματα.

Διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἢ τὴν διατήρησιν δροσεροῦ προσώπου καὶ ἀπαλῆς ἐπιδερμίδος. Τὸ Ἰνστιτοῦτον ἔχει τὸ ρεκὸρ τῆς ἐπιτυγίας.

Καλαισθησία ἀκαράμιλλος καὶ ἀσύγκριτος διὰ τὰς κομμώσεις τῶν κυριῶν.

7 — ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ — 7

Κάτωθι Ὑπουργείου Δικαιοσύνης

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

"ΜΟΥΣΙΚΗ"

13—15 Στοὰ Ἀρσακείου 13—15

ΑΘΗΝΑΙ

Ἑλληνικαὶ συνθέσεις δι' ἆσμα καὶ Κλειδοκύμβαλον.

Ὅλα τὰ Μελοδράματα (Partitions).

Πλουσία Συλλογὴ μουσικῆς δι' ὅλα τὰ ὄργανα.

Ὅλα τὰ succès τῆς ἐποχῆς.

Ὄργανα καὶ ἐξαρτήματα αὐτῶν.

Πιάνα.

Χαρτὶ μουσικῆς κ.λ. κ.λ.

Τμῆμα παραγγελιῶν. — Ἐκτέλεσις ταχίστη.

ΜΥΣΤΑΚΙΔΗΣ, ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ & ΜΑΚΡΗΣ

13—15. Στοὰ Ἀρσακείου 13—14.

ΑΘΗΝΑΙ

Η "ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ"

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 1,500.000

ΙΔΡΥΘΗ διὰ νὰ προμηθεύῃ εἰς τὸ Πανελλήνιον τὰ ἐκλεκτότερα, τὰ νεώτερα καὶ στερεώτερα ὑφάσματα (Τσόχας καὶ Κασμήρια Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας).

Ἡ «ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΝΩΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ» εἶνε τὸ πρῶτον καὶ τὸ μεγαλείτερον Ἐμπορικὸν Ἵδρυμα τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς.

ΑΙ ΤΙΜΑΙ τῆς «ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ» εἶνε ἀπολύτως ὡρισμέναι καὶ πρωτοφανεῖς διὰ τὸ Ἑλληνικὸν Ἐμπόριον.

ΟΤΑΝ ἀποφασίσητε νὰ ἀγοράσητε ὕφασμα ἀναλογισθῆτε τὸ πραγματικὸν συμφέρον σας καὶ ἐπισκεφθῆτε τὸ Bon Marché τῆς Ἑλλάδος τά Μεγάλα καταστήματα τῆς «ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Αἰόλου καὶ Χρυσοσπηλαιωτίσσης ἀριθ. 9 καὶ 11.

(Τὴν «Ἐμπορικὴν Ἕνωσιν» ἵδρυσαν καὶ διευθύνουσιν οἱ εὐφήμως γνωστοὶ ἐν τῇ Ἀγορᾷ μας ἔμποροι Τσοχῶν καὶ Κασμηρίων κ. κ. Ἀλκιβιάδης Κονταράτος, Γαβριὴλ Ἀνδρεόπουλος, Κωνσταντῖνος Κακκαράς, Γεώργιος Διάμεσης, Θεμιστοκλῆς Κονταράτος καὶ Κωνστ. Διάμεσης).

Τῷ αἰτοῦντι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν δείγματα ἀποστέλλονται ἀμέσως

ΑΡΤΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΑΛΑ ΕΙΣ ΚΟΝΙΝ - ΓΑΛΑ ΑΠΕΞΗΡΑΜΕΝΟΝ

Ἐὰν θέλετε ν' ἀποφεύγητε τὰς ἐπικινδύνους νοθείας τοῦ γάλακτος,

Ἐὰν θέλετε νὰ εἶσθε ἀσφαλεῖς ἀπὸ κάθε ἐπικίνδυνον μόλυσμα.

Ἐὰν θέλετε νὰ ἔχητε πρόχειρον εἰς κάθε στιγμὴν γάλα ἀνόθευτον καὶ καθαρόν.

Ἐὰν θέλετε νὰ ἔχητε εἰς τὴν διάθεσίν σας γάλα μὲ τὸ βούτυρόν του καὶ χωρὶς καμμίαν ξένην οὐσίαν ἐντὸς αὐτοῦ

Ἐὰν θέλετε νὰ μεταχειρίζεσθε γάλα χωρὶς νὰ εἶνε ἀραιωμένον ἀπὸ ἀκάθαρτα νερὰ καὶ νοθευμένον μὲ κόλλες

Ἐὰν θέλετε νὰ δίδετε εἰς τὴν οἰκογένειάν σας εἰς τὰ βρέφη σας γάλα ὑγιεινὸν προλαμβάνον κάθε στομαμαχικὴν διατάραξιν μεταβολάς.

Ἐὰν θέλετε νὰ ἔχετε εἰς τὰ ταξείδιά σας, εἰς τὰς ἐκδρομάς σας, εἰς τὰς ἐξοχάς σας καὶ εἰς κάθε στιγμὴν ἀνάγκης γάλα Ἀγνὸν-Θρεπτικὸν-Οἰκονομικὸν **προμηθεύεσθε τὸ γάλα τῶν ἐλβετικῶν βουνῶν εἰς κ ὁνιν τῆς** Ἑταιρίας μας.

Διὰτὰ γλυκύσματά σας, τῆς κρέμες σας, τὰ τσουρέκια σας, τὸν καφέ σας, τὸ τσαΐ σας, τὴν σοκολάταν σας δὲν ὑπάρχει τελειότερον γάλα. **Δοκιμάσατε.** Ἀκόμη καὶ διὰ τὴν μαγειρικήν: διὰ πουρέδες, κεφτέδες κτλ.

Ἕκαστον πακέτον 35 δραμίων διὰ μίαν ὀκᾶν γάλα λεπ. 50. Δι'ἡμισείαν ὀκᾶν λ. 25

Τρόπος χρήσεως: Διὰ νὰ παρασκευάσητε μίαν ὀκᾶν γάλακτος νωποῦ βράζετε 365 δράμια νερό. Ἀπὸ τὸ βραστὸ αὐτὸ νερὸ λαμβάνετε τόσον ὅσον ἀρκεῖ διὰ νὰ διαλύσετε τὴν κόνιν καὶ κάμετε μίαν ζύμην. Ἀμέσως κατόπιν προσθέτετε καὶ τὸ ὑπόλοιπον νερὸ ἀνακατεύοντες τὸ ὅλον καλῶς. Ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν ἔχετε μίαν ὀκᾶν γάλα πρώτης τάξεως. Εἰς τὸν καφφέν σας, τὴν σοκολάταν σας, κάμετε τὸ ἴδιον. Γευστικώτερον **καφφὲ-γάλα** δὲν ἐδοκιμάσατε ἀκόμη.

ΕΘΝ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝΤΟΚΟΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν **εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια** νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ δηλοποιεῖται ὅτι ἀπὸ 15 τρέχοντος Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρά τε τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τοῖς ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις **εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια** ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ.

1 1)2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς **ἐν ὄψει** ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10.000, πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ὁριζομένου εἰς 1 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος μέχρι 50.000 πέρα δὲ καὶ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς 1)2 ταῖς ο)ο.. Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογαριασμὸν παραδιδομένου τῷ καταθέτῃ βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 ταῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **ἓξ μῆνας** τοὐλάχιστον.

2 1/2 ταῖς ο)ο κατ'ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **ἓν ἔτος** τοὐλάχιστον.

3 ταῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **δύο ἔτη** τοὐλάχιστον.

3 1)2 ταῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **Τέσσαρα ἔτη** τοὐλάχιστον.

4 ταῖς ο)ο διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ **πέντε ἔτη** τοὐλάχιστον ὡς καὶ διὰ τὰς πέραν τῶν πέντε ἐτῶν διὰ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χρυσόν.

Δέχεται ἔτι ἐντόκους καταθέσεις εἰς χρυσόν, ἤτοι εἰς σράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέας ἐν ὡρισμένῃ προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ:

1 1/2	ταῖς %	κατ' ἔτος	διὰ καταθ.	6	μηνῶν	τοὐλ.
2	»	»	»	1	ἔτους	»
2 1/2	»	»	»	2	ἐτῶν	
3	»	»	»	4	»	
4	»	»	»	5	»	»

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει του καταθέτου παρὰ τοῖς Ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΙΓΓΛΕΣΗΣ

ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

3 - ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ - 3

Διὰ τῆς ὑγιεινῆς τοῦ στόματος καὶ τῶν ὀδόντων σώζετε οὐ μόνον τοὺς ὀδόντας σας, ἀλλὰ προλαμβάνετε ἀπείρους νόσους τοῦ στόματος, τῶν ὀδόντων τῶν ὤτων, τοῦ φάρυγγος, τοῦ λάρυγγος, τῶν βρόγχων, τῶν πνευμόνων, ὡς καὶ τοῦ πεπτικοῦ συστήματος, πολλάκις δὲ σώζετε τὴν ζωήν σας αὐτήν.

Συνιστῶμεν ἐνθέρμως τὸν διακεκριμένον ἐπιστήμονα ὀδοντοϊατρὸν κ. ΙΓΓΛΕΣΗΝ τοῦ ὁποίου αἱ τρεῖς σκευασίαι **Ἐλιξίρια, Ὀδοντόκονις** καὶ **Ἀδαμαντίνη,** εἶνε μοναδικαὶ εἰς τὸ εἶδος των.

Διὰ τοῦ **Ἐλιξηρίου** παύει ἡ **ὀδονταλγία** καὶ ἡ **νευραλγία.** Εἶναι σκευασία ἀλάνθαστος καὶ ἀποτελεσματική.

Πωλεῖται παρὰ τῷ ἰδίῳ ἀντὶ 2 δρ. τὸ φιαλίδιον.

3 — Κορᾶ — 3

κ. ΕΙΡΗΝΗΣ Ν. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ

3 — Ὁδὸς Φιλελλήνων — 3

Ἡ τελευταία τέχνη διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν γυναικείων πίλων. Ἡ ἀληθινὴ ΠΑΡΙΣΙΝΗ κομψότης διακρίνει τοὺς πίλους τῆς κ. ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ. Μία ἁπλῆ ἐπίσκεψις πείθει περὶ τῆς ἀληθείας.

Ὅσαι κυρίαι ἐπιδιώκετε τὴν παρισινὴν χάριν, ἴδοὺ εὐκαιρία, ἐπωφεληθῆτε αὐτῆς.

Συνιστῶμεν ἐκθύμως τὸ Κατάστημα τῆς κ. Ραυτοπούλου.

ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΟΙ ΕΥΕΡΓΕΤΙΚΟΙ

ΤΗΣ ΑΡΤΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀπὸ τὰ **ΠΡΑΤΗΡΙΑ** μας τὰ ὁποῖα εὑρίσκονται εἰς τὴν **ΝΕΑΝ ΑΓΟΡΑΝ,** (ὁδὸς Εὐριπίδου 19) εἰς τὸ **ΘΗΣΕΙΟΝ** (ὁδὸς Νηλέως ἀριθ. 1), εἰς τὸ **ΜΟΝΑΣΤΗΡΑΚΙ** (ἔναντι Σταθμοῦ. ὁδ Ἑρμοῦ), εἰς τοῦ **ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ** (ὁδ.Βείκου 2),εἰς τὸ **ΚΟΛΩΝΑΚΙ** (ὁδὸς Κυνοσάργους ἀριθ.1), εἰς τὴν **ΝΕΑΠΟΛΙΝ** (ὁδὸς Θεμιστοκλέους ἀριθ. 43, ὁδὸς Σόλωνος καὶ Ἀσκληπιοῦ καὶ εἰς τὴν ὁδὸν Ἱπποκράτους ἀριθ. 63), εἰς τὸ **ΒΑΘΡΑΚΟΝΗΣΙ**(ὁδὸς Εὐτυχίδου-ἔναντι φυτωρίου), εἰς τὴν **ΒΑΘΗΝ** (διασταύρωσις Σωκράτους καὶ Χαλκοκονδύλη, ὅπου καὶ τὸ Κεντρικόν μας Γραφεῖον, Ἀποθήκη καὶ Ἐργοστάσιον Ἠλεκτροκίνητον), εἰς τὴν **ΠΛΑΤΕΙΑΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ** (ὁδὸς Μυλλέρου καὶ Ἀγησιλάου, ὅπου τὸ ἕτερον ἠλεκτροκίνητον ἐργοστάσιόν μας), εἰς τὴν **ΚΗΦΙΣΣΙΑΝ** (Κατάστημα Ἀποικιακῶν Λ. Δημοπούλου).

ΖΗΤΕΙΤΕ

μαζὴ **μὲ τὸ ἀγνὸ** ψωμί μας, τὸ **καθαρό, τὸ ὑγιεινό, τὸ καλοζυγισμένο** καὶ **εὐθυνώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο** καὶ τὰ **ΝΕΑ ΕΙΔΗ** τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν εἰς τὰ Πρατήριά μας.

ΜΗ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΣΘΕ λοιπὸν εἰς τὸ ὡραῖον πρώτης ποιότητος ψωμί μας, καὶ εἰς τὸ θρεπτικὸ **μαῦρο σιτάρένιο** ψωμί, τὸ ὁποῖον διὰ τὰς ὠφελίμους ἰδιότητάς του τὸ συνιστοῦν ὅλοι οἱ μεγάλοι ὑγιεινολόγοι τοῦ κόσμου καὶ μάλιστα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου πρώτη δίδει τὸ καλὸ παράδειγμα ἡ Βασιλικὴ Οἰκογένεια, ἡ ὁποία τὸ χρησιμοποιεῖ κάθε μέρα εἰς τὸ φαγητόν της, ἀλλὰ

ΖΗΤΕΙΤΕ ΑΚΟΜΗ

ΚΑΙ **ΤΟ ΒΟΥΤΥΡΟΝ ΣΑΣ** εἰς δοχεῖα 1 ὀκᾶς, 1/2 ὀκᾶς καὶ 100 δραμίων. **Βούτυρον ἀγνόν, σφραγισμένον, καλοζυγισμένον, ἀρίστης ποιότητος, γευστικώτατον** κα κατὰ πολὺ **εὐθηνότερον** ἀπὸ κάθε ἄλλο βούτυρο τῆς ἰδίας ἐκλεκτῆς ποιότητος.

ΖΗΤΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΜΑΣ

ΚΑΙ **ΤΟ ΣΑΠΟΥΝΙ ΣΑΣ** Σαποῦνι τοῦ πλυσίματος ἀπὸ ἄριστα ὑλικά. Χωρὶς νοθείας καὶ ἄμμους. Ἐλαφρὸ καλοζυγισμένο καὶ **οἰκονομικώτερον** ἀπὸ κάθε ἄλλο ὁμοίας ποιότητος.

ΖΗΤΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΜΑΣ

ΚΑΙ **ΤΑ ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΣΑΣ** καὶ τὰ ἄλλα εἴδη ζυμαρικῶν (πάστες) ἄπαντα ἐκλεκτῆς ποιότητος, καλοζυγισμένα, εἰς τὰς τιμὰς τῆς χονδρικῆς πωλήσεως τῆς ἀγορᾶς.

ΖΗΤΕΙΤΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΑΤΗΡΙΑ ΜΑΣ

ΚΑΙ **ΤΟ ΓΑΛΑ ΣΑΣ** Ὅλοι γνωρίζομεν τί γάλα πίνομεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἡ κοινωνία ὑποφέρει καὶ ὁ τόπος διαρκῶς φωνάζει διὰ τοὺς κινδύνους. Ἡ Ἀρτοποιητικὴ εἰσάγει διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ θαυμάσιον, τὸ εὐεργετικὸν ἀπεξηραμένον **Γάλα** εἰς κόνιν ἐντὸς πακέτων 35 δραμίων ἕκαστον, κατάλληλον διὰ 1 ὀκᾶν γάλακτος νωποῦ. Τὸ **γάλα** τῆς Ἀρτοποιητικῆς εἶνε γνήσιον, χωρὶς κανένα κίνδυνον μεταδόσεως νοσημάτων, χωρὶς παθογόνα μικρόβια, χωρὶς φόβον ἀλλοιώσεων ἐπικινδύνων διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ μακροτάτης διαρκείας. Εἶνε **Γάλα** χωρὶς νοθείας, χωρὶς ἀναμίξεις μὲ ξένας βλαβερὰς οὐσίας. **Γάλα** γευστικὸν καὶ οἰκονομικόν. Κατάλληλον διὰ τὰ **γλυκά σας,** διὰ τῆς **κρέμες σας,** διὰ **τὸν καφφέ σας,** τὸ **τσαΐ σας**. Ἔξοχον **δι' ἐξοχάς, ταξείδια, ἐκδρομάς.** Ἀπαραίτητον διὰ κάθε οἰκοδέσποιναν. Τὸ πουρέ σας, ἡ κεστέδες σας κτλ γίνονται ἐξόχως γευστικά. Εἰς ἕκαστον πακέττον εὑρίσκετε τὰς ὁδηγίας τῆς χρήσεως. Εἰδοποιήσατε προφορικῶς τὰ Πρατήρια,εἴτε δι' ἐπιστολῆς τὸ Κεντρικὸν Γραφεῖον—Διασταύρωσις ὁδῶν Σωκράτους καὶ Χαλκοκονδύλη—καὶ θὰ ἔχετε τακτικὴν καὶ ἔγκαιρον τὴν διανομὴν κατ' οἶκον, ὅλων τῶν ἄνω εἰδῶν.

Βούτυρον	δρ.	5.—	κατ' ὀκᾶν
Σαποῦνι	»	1.05	»
Γάλα	»	0.50	»

Τὸ Ψωμὶ Α΄ ποιότητος τιμᾶται λεπ. 0.55.

Ψωμὶ μαῦρο ὑγιεινὸ καὶ θρεπτικὸ 40 λεπτὰ ἡ ὀκᾶ.

Υ. Γ. Συνιστῶμεν ἰδιαιτέρως τὸ γάλα μας καὶ τὸ βούτυρόν μας εἰς τὰ **Ξενοδοχεῖα καὶ Ζαχαροπλαστεῖα** τῶν πόλεων καὶ τῶν θερινῶν ἐξοχικῶν κέντρων. Τὰ ξενοδοχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ μεταχειρίζωνται τὸ βούτυρόν μας θ' αὐξήσωσι τὴν πελατείαν των καὶ θὰ ἀποκτήσωσιν ἰδιαιτέραν φήμην διὰ τὰ γευστικώτατα φαγητά των. **Δοκιμάσατε διὰ νὰ πεισθῆτε.** Διὰ τὰ ξενοδοχεῖα τῶν ἐξοχῶν δὲν ὑπάρχει εὐεργετικώτερον εἶδος ἀπὸ τὸ γάλα μας.

Οἱ ἀγοράζοντες εἰς ποσότητας **Βούτυρον ἢ Γάλα** θὰ ἔχωσιν ἀνάλογον ἔκπτωσιν.

LA GRANDE FABRIQUE

S. STEIN

PREMIERE MAISON DE L' ORIENT VENDANT LE MEILLEUR MARCHÉ

VÊTEMENTS POUR HOMMES ET ENFANTS

ROBES, MANTEAUX ETC. POUR DAMES & FILLETS

BONNETERIE, CHEMISERIE, PARFUMERIE, GANTERIE, MERCERIE, LINGERIE FINE, ARTICLES DE BLANC, MAROQUINERIE CHAUSSURES, ARTICLES DE VOYACE ETC. ETC.

LE CAIRE, ALEXANDRIE, TANTAH, SALONIQUE, CONSTANTINOPLE (CALATA ET STAMPOUL).

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Σ. ΣΤΕΙΝ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΕΝ ΤΗ ΑΝΑΤΟΛΗ ΠΡΩΤΙΣΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΕΧΩΝ ΤΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΤΕΡΑΣ ΤΙΜΑΣ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ ΔΙΑ ΚΥΡΙΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

ΕΝΔΥΜΑΤΑ, ΕΠΑΝΩΦΟΡΙΑ ΚΤΛ. ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΑΣ

ΕΙΔΗ ΠΛΕΚΤΙΚΗΣ, ΥΠΟΚΑΜΙΣΑ, ΑΡΩΜΑΤΑ, ΧΕΙΡΟΚΤΙΑ, ΕΙΔΗ ΨΙΛΙΚΩΝ, ΟΛΑ ΤΑ ΕΙΔΗ ΕΞΩΡΡΟΥΧΩΝ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ Η ΜΗ, ΕΙΔΗ ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ, ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ, ΕΙΔΗ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ. ΚΤΛ. ΚΤΛ.

ΚΑΙΡΟΝ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΤΑΝΤΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ (ΓΑΛΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΑΜΠΟΥΛ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΤΟΣ Ε'. | ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 31 ΜΑΪΟΥ 1912 | ΤΕΥΧΟΣ 55.

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,

Ἐν Ρωσσίᾳ (Ὀδησσός) ἡ Δίς **Ἀγγελική Κοκινάκη.** Rue Gretscheskaja, No 30. — *Ἐν Λονδίνῳ ἡ Δνὶς* **Ὄλγα Παπαδάκη,** (61 Hereford Road Bayswater, W). — *Ἐν Μάντζεστερ, ὁ κ.* **Βασίλειος Κωνσταντινίδης.** — *Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὁ κ.* **Τριαντάφυλλος Τσιτσέλης.** — *Ἐν* Ka r-Zayat *τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Παναγιώτης Ἰατρίδης.** — *Ἐν Ζαγαζίκ τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Ζήνων Στράτης,** *Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Συλλόγου.* — *Ἐν* Facous *τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Νέαρχος Παπᾶς.** — *Ἐν Μανσούρα τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Περικλῆς Κωνσταντόπουλος.** — *Ἐν* Simbellawein *τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Μιχαὴλ Μπαμίχας,** *ἰατρός.* — *Ἐν Τάντα τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Περικλῆς Παπαχριστοδούλου.** — *Ἐν* Benha *τῆς Αἰγύπτου ὁ κ.* **Κωνσταν. Δάνισκας.** — *Ἐν Πόρτ—Σαΐτ ἡ Δνὶς* **Ἀγλαΐα Γεωργιάδου,** *Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου.* — *Ἐν Ἀμμοχώστῳ ἡ Δνὶς* **Ἑλένη Χατζηπέτρου,** *Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου.* — *Ἐν Λευκωσίᾳ ἡ Δνὶς* **Ἑλένη Χρήστου,** *Διευθύντρια τοῦ Παρθεναγωγείου.* — *Ἐν Λάρνακι ἡ Κα* **Ἑλένη Πούρτζη.** — *Ἐν Λεμεσῷ ὁ κ.* **Εὐγένιος Ζήνων,** *Βουλευτής—Δικηγόρος.* — *Ἐν Πάφῳ ὁ κ.* **Σπυρίδων Μαυρομάτης,** *Δικηγόρος.* — *Ἐν Καλάμαις ὁ κ.* **Ἰωάννης Καμπᾶς.** — *Ἐν Ἱερουσαλὴμ ὁ κ.* **Ματθίας Παυλίδης.** — *Ἐν Μυτιλήνῃ κ.* **Ροδόλφος Γ. Ράλλης.** — *Γενικὸς ἀντιπρόσωπος ἐν Κύπρῳ ὁ κ.* **Γ. Πάλμας.**

ΞΕΝΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Γαμήλιος διασκέδασις Ἀλβανῶν

Ἔργον Ρουμάνου ζωγράφου

ΤΑ ΕΘΝΙΚΑ ΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ*

(Ὁμιλία τῆς Δνίδος Ζωγράφου)

Ἀλλὰ καὶ οἱ χοροί μας ; Ἔχουν καὶ αὐτοὶ τὴν ἱστορίαν των. Οἱ ἀρχαῖοι χοροὶ ἦσαν κύκλιοι, κύκλιοι δὲ ἦσαν καὶ οἱ χοροὶ τῶν διθυράμβων. Ἡ κωμῳδία ὅμως καὶ ἡ τραγῳδία ἐσχημάτισαν τοὺς τετραγωνικοὺς χορούς. Οἱ ἀρχαῖοι εἶχον καὶ τὸν Πυρρίχιον χορὸν τὸν ὁποῖον ἐχόρευον κρατοῦντες ἀσπίδας. Εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως μάλιστα ὑπάρχει ἀνάγλυφον τὸ ὁποῖον παριστᾶ ὁπλίτας ὀρχουμένους. Καὶ ὁ θαυμάσιος, ὁ χαριέστατος μπάλος, ὁ καὶ λυγηρὸς καλούμενος, ἐχορεύετο κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Εἰς τὴν Ὀδύσσειαν ἀναφέρεται ἡ ὄρχησις αὕτη. Περιγράφεται ὅτι πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως χορεύουν τὰ δύο τέκνα τοῦ Ἀλκινόου. Οἱ θαυματοποιοὶ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐχόρευον μὲ τὰς χεῖρας κάτω καὶ τοὺς πόδας ἐπάνω, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν μέσῳ μαχαιρῶν. Τοιοῦτον χορὸν ἐκτελεῖ πρὸ τῶν διατυμόνων τοῦ Καλλία μία κόρη εἰς τὸ συμπόσιον, τὸ ὁποῖον παρέθηκεν οὗτος κατά τινα ἑορτὴν εἰς τὸν Πειραιᾶ, εἰς τὸν Σωκράτην, Ἀντισθένην, Χαρμίδην καὶ λοιποὺς φιλοσόφους. Λέγεται δὲ ὅτι, τὸ θάρρος τῆς κόρης αὐτῆς νὰ κυβιστᾷ ἐν μέσῳ τῶν μαχαιρῶν προξενεῖ τόσην ἔκπληξιν, ὥστε ὁ Σωκράτης ἠκούσθη λέγων καὶ πάλιν **«ὅτι ἡ ἀνδρεία εἶνέ τι διδακτόν.»**

Ἀλλὰ καὶ ὁ χορὸς τῶν Μεγάρων, καὶ ὁ χορὸς τὸν ὁποῖον χορεύουν οἱ Κρῆτες καὶ οἱ Νησιῶται τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁ λεγόμενος «Σοῦστα» εἶνε ἀρχαῖος χορὸς καὶ ἀναφέρει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος εἰς τὴν Ὀδύσσειαν. Ὁ Μπάλος ἢ ὁ Καρσιλαμᾶς εἰς τὴν Κάρπαθον καλεῖται «Ἀρχηστή.» Ἡ λέξις αὕτη εἶνε πιθανότατα ἡ ἀρχαία λέξις **Ὀρχηστής.**

Αὐτὰ ἀποδεικνύουν τὴν συγγένειαν τῶν ἐθνικῶν μας χορῶν πρὸς τοὺς ἀρχαίους. Οἱ Ἕλληνες εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ βίου των ἐθεώρουν ἀπαραίτητον τὸν χορὸν. Ἐχόρευον πρὸς τιμὴν τῶν Θεῶν, ἐχόρευον εἰς τὰ συμπόσιά των, ἐχόρευον εἰς τοὺς πολέμους των, ἐχόρευον εἰς τὰ νεκροταφεῖά των, ἐχόρευαν καὶ παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης καὶ πολλάκις τοῦ κύματος τὸ μουρμούρισμα συνώδευε τὰς ρυθμικὰς των κινήσεις. Ὁ σεμνὸς καὶ ὁ ἐναρμόνιος καὶ κανονικὸς τῶν ἀρχαίων χορὸς ἐκαλεῖτο «ἐμμέλεια», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ζωηρόν, τὸν κωμικὸν καὶ ἄσεμνον ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο κόρδαξ. Ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ Εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους Ἑλληνικοὺς ἔλαβον τὴν ἀρχήν των. Ἡ φύσις ὅμως ἡ Ἑλληνικὴ ὑπῆρξεν ἀριστοτέχνις καὶ εἰς τὸ ζήτημα αὐτό. Εἰς τὸν Ἕλληνα καὶ τὴν Ἑλληνίδα ἐδώρησε τὴν χάριν τοῦ σώματος, ἡ ὁποία ἀναδεικνύει ὅλην τὴν εὐστροφίαν τῶν χορευτῶν μας. Οὐδέποτε ἡ Ἀγγλὶς ἢ ἡ Γερμανὶς ἢ ἡ Ρωσσὶς θὰ χορεύσῃ μὲ τὴν χάριν, μὲ τὴν λεβεντιὰν μὲ τὴν ὁποίαν χορεύει καὶ ἡ Ἑλληνὶς τῶν πόλεων, κυρίως ὅμως τῶν χωρίων. Ἄλλως καὶ αὐτὴ ἡ κ. Δῶγκαι, τῆς ὁποίας αἱ χορευτικαὶ κινήσεις ὁμιλοῦν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ψυχήν σας, καὶ σᾶς συναρπάζουν περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην λαλιάν, καὶ σᾶς συγκινοῦν περισσότερον ἀπὸ τὴν ἀνθρωπίνην ἰκεσίαν, μήπως ἀπὸ τὰς Ἑλληνικὰς παραστάσεις τῶν ἀρχαίων ἀγγείων δὲν ἐδιδάχθη τὴν πτῆσιν τῆς πεταλούδας, καὶ τῆς δούλης τὸν λυγμὸν καὶ τῆς ἐρωτευμένης τὸ πάθος, συναισθήματα τὰ ὁποῖα παριστάνει ἀταραμίλλως μὲ τοῦ χοροῦ της τὴν παραστατικὴν δύναμιν καὶ χάριν;

Ἐὰν ὅμως οἱ ἀρχαῖοι χοροὶ εἶνε δύσκολοι εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ χρειάζωνται τελείαν σωματικὴν καλλονήν, οἱ ἐθνικοί μας χοροὶ ἀντιθέτως μᾶς παρέχουν μέγα στάδιον ἀναπτύξεως, καὶ τελειοποιήσεως ἀκόμη εὐρυτέρας. Καὶ ταύτας δὲν θὰ μᾶς ἐξασφαλίσῃ μόνη ἡ διδασκαλία ὅπως, φιλοτίμως, μᾶς τοὺς διδάσκουν σήμερον ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνδελεχὴς αὐτῶν μελέτη καὶ ἔρευνα.

Καὶ ἔχομεν χοροὺς ποικίλους, πλήρεις ἀπὸ εὐρυθμίαν καὶ χάριν. Ἔχομεν τοὺς συρτούς, τοὺς ὁποίους χορεύουν κατ' ἐξοχὴν ὡραῖα οἱ Εὐβοεῖς καὶ ἰδίως οἱ περὶ τὴν Χαλκίδα, καὶ οἱ Νησιῶται ἰδίως οἱ Σκοπελῖται, Ὑδραῖοι, Σπετσιῶται, Κρανιδιῶται καὶ Ἄνδριοι. Εἰς τὰς Κυκλάδας χορεύουν ὅλους τοὺς χορούς, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲ τὴν γκαΐδα, χορεύουν Κρητικοὺς χοροὺς τὴν Σοῦστα ἰδίως, καὶ σπανίως τὸν Πεντοζάλη. Οἱ Ἀκαρνᾶνες καὶ ἐν γένει οἱ Στερεοελλαδῖται χορεύουσι ἔξοχα τοὺς Τσάμικους χορούς, οἱ Θεσσαλοὶ χορεύουν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοὺς Συρτοὺς τοὺς ὀνομαζομένους εἰς τὰ τρία, οἱ Ἠπειρῶται χορεύουν τὸν Τσάμικον καὶ πολὺ καλὰ τὸν χορὸν ἀνὰ τρία, μὲ τὸ τραγοῦδι **τὸ λέν' οἱ κοῦκκοι στὰ βουνά.** Οἱ Πελοποννήσιοι ἐν γένει χορεύουν τὸν Καλαματιανὸν καλῶς καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους χοροὺς, ἀλλὰ ὀλίγον παραμορφωμένους. Οἱ Μεγαρεῖς καὶ οἱ Σαλαμίνιοι εἶναι οἱ καλλίτεροι Ἕλληνες χορευταί, ἐκτὸς δὲ τῶν Μεγαρίτικων χορῶν, χορεύουν καὶ τοὺς ἄλλους ἐκτάκτως ὡραῖα.

Μέσα ὅμως εἰς αὐτὴν τὴν φυσικὴν ἐξέλιξιν χρειάζεται ἡ ἐπιστημονικὴ ἐκκαθάρισις τῶν χορῶν ἀπὸ πᾶσαν ξένην ἐπίδρασιν καὶ νοθείαν. Λὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι οἱ χοροί, ὅπως καὶ τὰ ᾄσματα, ὅπως καὶ ἡ γλῶσσα, ὅπως καὶ τὰ ἤθη, ὑπέστησαν τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐπιδρομῶν τῶν ἑκάστοτε κατακτητῶν μας.

Τὸ μουσικὸν τμῆμα τῆς «Τέχνης» θέλει καταγίνῃ εἰδικῶς εἰς τὴν περισυλλογὴν καὶ ἐκκαθάρισιν τῶν χορῶν ὅπως καὶ τῆς μουσικῆς, δι' εἰδικῶν μουσικῶν, καλλιτεχνῶν καὶ λαογράφων. Θὰ τρέφῃ δὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὴν ἐθνικὴν αὐτὴν ἐργασίαν θὰ γίνῃ ἀφορμὴ ν' ἀναδειχθῇ μίαν ἡμέραν καὶ ὁ μουσικὸς ὅστις θὰ δημιουργήσῃ τὴν ἐθνικὴν μας μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ ὁ χορευτὴς ὅστις θὰ τελειοποιήσῃ τὸν ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν χορὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἤδη χορευομένων. Διότι ἔχομεν τὰς βάσεις. Δὲν μᾶς ὑπολείπεται παρὰ ἡ τελειοποίησις. Ποῖον ὄντως ποίημα δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν ποίησιν τοῦ Μπάλλου καὶ ποῖον μέλος πρὸς τὸ «Λάγι' ἀρνί;»

Ὁ Μπάλος, ὁ ἔξοχος αὐτὸς χορὸς χορεύεται σχεδὸν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ὅμως δυσκολώτατος καὶ πολὺ ὀλίγοι εἶναι οἱ δυνάμενοι νὰ τὸν χορεύουν καλῶς· εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος εἶνε παραμορφωμένος ἐντελῶς, διότι ἀπομένει εἰς τὴν χορευτικὴν δεινότητα καὶ τέχνην τοῦ χορευτοῦ ἡ διάπλασις αὐτοῦ κατὰ βούλησιν.

Ἡ διδασκαλία λοιπὸν καὶ ἡ διάδοσις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τῶν δημοτικῶν μας ᾀσμάτων καὶ χορῶν μᾶς ἐπιβάλλεται. Ἴσως ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία νὰ μὴ ἀρκῇ διὰ τόσον μεγάλον ἔργον. Εἶνε ἀνάγκη τὸ ἐπίσημον Κράτος νὰ ἀναλάβῃ αὐτὸ ὑπὸ τὴν προστασίαν του. Χωρὶς νὰ περιορίσῃ κατένα νὰ ἐργασθῇ ἰδιωτικῶς, μὲ τὸν πόθον τῆς κοινῆς ὠφελείας, εἶνε ἀνάγκη τὸ ζήτημα τῶν Ἐθνικῶν Ἀσμάτων καὶ Χορῶν νὰ τὸ εἰσαγάγῃ εἰς τὸ Σχολεῖον ὡς μάθημα ὑποχρεωτικόν. Μάθημα ὅμως ὄχι ξηρόν, περιβεβλημένον τὸ τυπικὸν ἔνδυμα τῆς μώδας, ἀλλὰ μάθημα ἐξιδανικευμένον ἀπὸ τὴν ἠθοποιὸν δύναμιν τῆς ἐθνικῆς διαπαιδαγωγήσεως τῆς κοινωνίας. Ὅσοι Σύλλογοι καὶ ἂν ἱδρυθοῦν μὲ τὸν σκοπὸν αὐτὸν δὲν θὰ κατορθώσουν νὰ διαδώσουν τοὺς χοροὺς καὶ τὰ ᾄσματα πέραν ἑνὸς περιωρισμένου κύκλου. Αὐτὸ τὸ λέγω, ὡς μίαν σκέψιν τοῦ Συλλόγου μας, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις θὰ εἶνε ὑπερήφανος ἐὰν δυνηθῇ νὰ θέσῃ ἕνα λίθον εἰς τὸ μέγα αὐτὸ ἐθνικὸν οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον κάθε Ἕλλην πρέπει νὰ ὀνειροπολῇ ὡραῖον καὶ ἐπιβλητικόν. Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ τὸ Ὠδεῖον—ἐργαζόμενον ὅμως εὐρύτερον ἀφ' ὅ,τι ἐργάζεται καὶ εὐρύνον ἐπὶ πλέον τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Ψάχου— θὰ ἦσαν ἴσως ἁρμόδια νὰ ἀναλάβῃ καὶ τὴν περισυλλογὴν τῶν σωζομένων Ἑλληνικῶν Ἀσμάτων μετὰ τῶν μελωδιῶν των, καθὼς ἐπίσης καὶ τὴν περισυλλογὴν τῶν Ἑλληνικῶν χορῶν.

Διὰ νὰ καταδείξωμεν δὲ τὴν μεγάλην ἠθοποιὸν δύναμιν τοῦ ᾄσματος καὶ τοῦ χοροῦ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἂς ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν μας μερικὰ παραδείγματα. Λέγεται ὅτι ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀκούσας τὸν αὐλητὴν Τιμόθεον παίζοντα τὴν λύραν του, τόσον ἐνθουσιάσθη, ὥστε ἥρπασε τὰ ὅπλα του καὶ ὥρμησε νικηφόρος κατὰ τῶν ἐχθρῶν του. Καὶ ἔρχεται τοῦτο εἰς λυπηρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ τέως σημερινὸν καθεστὼς κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ Ἑλληνικὸς Στρατὸς ἐκτελῶν τὰ γυμνάσιά του **ἔψαλεν ᾄσματα τῶν τριόδων ἢ ἐπανελάμβανε στροφὰς ἀπὸ τὰς γνωστὰς βιεννέζικας ὀπερέττας !**

Ἀλλὰ καὶ αἱ Σουλιώτισσαι ! Εἰς τὸ χοροστάσι τῆς παγκοσμίου ἱστορίας μόνον Ἑλληνίδες ἐχόρευσαν τὸν χορὸν τοῦ Ζαλόγγου. Μόνον αὐταὶ ἀντίκρυσαν τὸν θάνατον ᾄδουσαι καὶ δὲν ἀπηθανατίσθησαν χορεύουσαι ; Καὶ μήπως αἱ Σουλιώτισσαι δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς αἱ γνήσιοι ἀπόγονοι τῶν Σπαρτιατίδων, ἀφ' οὗ ὅπως καὶ ἐκεῖναι, κατέπνιξαν καὶ αὐταὶ εἰς τὰ γενναῖα στήθη των πάντα παλμὸν καὶ πᾶν συναίσθημα τῆς γυναικείας ψυχῆς, διότι τὰς ἐθέριανε μόνος ὁ πατριωτισμός ;

Ἀλλὰ θὰ ἐρωτήσητε ἴσως. Ὥστε λοιπὸν διὰ τῶν ἐθνικῶν χορῶν καὶ διὰ τοῦ ᾄσματος θὰ γίνωμεν πατριῶται ; Βεβαίως ὄχι. Ἀλλ' ὡς μία ἐκδήλωσις καὶ αὐτὴ ἀγνῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων, ὡς μία ἐμμονὴ εἰς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν καθόλου ἐξύψωσιν τοῦ πατριωτισμοῦ.

Καὶ ἔχει ἀνάγκην πατριωτισμοῦ ἡ μικρὰ Ἑλλάς. Ἔχει ἀνάγκην πατριωτισμοῦ **σταθεροῦ**, ἀκμαίου, ἀμεταπτώτου. Αἱ σπασμωδικαὶ ἐκρήξεις τοῦ πατριωτισμοῦ, εἰς τὰς θλιβερὰς μόνον στιγμὰς τῆς πατρίδος, δὲν εἶνε τὸ στερεὸν στήριγμα τὸ ὁποῖον θὰ τὴν ἐνισχύσῃ εἰς τοὺς ἀγῶνάς της. Ἡ ἑλληνικὴ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην ἀποκαθάρσεως εἰς τὴν μεγάλην φλόγα τοῦ πατριωτισμοῦ, ἡ ὁποία ἐφώτισε μὲ τὴν λάμψιν της τὰς μεγάλας τοῦ παρελθόντος γενεάς.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

---

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

ΔΙΑΠΡΕΠΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΙΘ'. ΑΙΩΝΑ

ΣΑΠΦΩ ΛΕΟΝΤΙΑΣ

ΙΓ'.

Ὁ ἄνθρωπος, ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον ἀδύνατος, ἂν καὶ ἐκ γονέων ὑγιεστάτων, διὸ ἀφ' ἧς στιγμῆς βλέπει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἀπαιτοῦνται μέριμναι μέγισται διὰ τὴν φυσικὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν μόρφωσιν.

Ὁ ἠθικὸς μάλιστα βίος, εἶναι ὁ βίος τῆς καρδίας, καὶ ἔχει σημασίαν μεγάλην, διότι δι' αὐτοῦ καθίσταταί τις σεβαστὸς καὶ παρέχει συνάμα τὴν εὐδαιμονίαν.

Ὁ ἄνθρωπος διττῶς ἐξετάζεται· φυσικῶς καὶ ἠθικῶς. Φυσικῶς μὲν ἂν εἶναι ὑγιής, ἠθικῶς δὲ ἂν ἔχῃ ἀγωγὴν ἀληθῆ, ἂν αἱ ψυχικαὶ δυνάμεις τείνουσιν εἰς τὴν εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας καὶ συνεπῶς τῆς πατρίδος, εἰς τὴν ἀληθῆ θεραπείαν τῶν ἐπιστημῶν, τῶν τεχνῶν και τῶν γραμμάτων, εἰς τὴν ἀληθῆ ἐξάσκησιν τῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, ἂν τέλος ἡ καρδία του πάλλῃ ὑπὲρ τοῦ Ἀληθοῦς, τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Ἀγαθοῦ. Ἡ ἀγγλὶς Hamilton ὀρθῶς λέγει ὅτι ἡ πηγὴ τῆς ἠθικῆς εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τῆς μητρὸς καὶ ὁ Ρουσὼ λέγει ὅτι οἱ μὲν ἄνδρες κάμνουν τοὺς νόμους, αἱ δὲ γυναῖκες τὰ ἤθη.

Λοιπόν, τὸ τέκνον ἠβῆσαν καὶ ἐν καιρῷ καταλληλῳ χειραφετούμενον, ἅμα εὑρεθῇ ἐν ἄλλῳ ὁρίζοντι διαφέροντι ἐκείνου τῆς οἰκίας του, τότε ἡ κοινωνία, καὶ ἡ πατρὶς θὰ γευθῇ τοὺς καρποὺς οὓς ἔσπειρε καὶ ἐκαλλιέργησεν ἡ μήτηρ.

Ἀλλὰ μήτηρ ἀγράμματος, ἀμόρφωτος, ἄνευ αἰσθημάτων καὶ συναισθημάτων, δύναται ἄρά γε νὰ δώσῃ πολίτας δρῶντας ὑπὲρ τῆς εὐημερίας, τῆς οἰκογενείας, τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πατρίδος;

Δυστυχῶς, παρ' ἡμῖν, ἀργὰ ἤρχισεν ἡ μέριμνα, περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς γυναικός. Ἐνῷ αὕτη ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐκ τῶν πρωτίστων τῆς πολιτείας καὶ τῶν πολιτῶν. Ἐν Ἑπτανήσῳ ἤρξατο σοβαρῶς κἄπως ἡ μέριμνα αὕτη ἐπὶ τῆς ἁρμοστείας τοῦ καλοῦ κἀγαθοῦ ἄγγλου Φρειδερίκου Ἄδαμ, ὁ ὁποίος εἶνε γνωστὸς εἰς τοὺς τακτικοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως, οἱ ὁποῖοι ἀνέγνωσαν τὸ σημείωμά μας περὶ τῆς Κερκυραίας Μαργαρίτας Ἀλβάνα Μηνιάτη. Ἐν τῷ ἑλληνικῷ βασιλείῳ σοβαρὰ μέριμνα ἤρχισεν ἀργότερα· ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη ἔχει ἀνάγκην μεταρρυθμίσεως, ὅπως ἡ μέλλουσα γενεὰ γευθῇ τοὺς καρποὺς ἀληθοῦς ἀνορθώσεως, διότι οἱ νόμοι μόνοι δὲν ἔχουν τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἰσχὺν νὰ μορφώσουν χαρακτῆρας καὶ νὰ κάμουν πολίτας νὰ παραδέχωνται τοῦ μεγάλου ῥωμαίου τὸ ἀξίωμα, ὅτι διὰ νὰ εἶνε τις ἐλεύθερος πρέπει νὰ εἶνε δοῦλος τοῦ νόμου.

Ἡ Σαπφὼ Λεοντιὰς συναριθμεῖται μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες ἐσκέφθησαν περὶ σοβαρᾶς μορφώσεως τοῦ γυναικείου φύλου. Καὶ γυναῖκες τοιαῦται πολλαὶ ὑπάρχουν καθ' ὅλα τὰ πεπολιτισμένα κράτη.

Συνεπῶς ἡ Σαπφὼ Λεοντιὰς ἔλαβεν ἐπίζηλον θέσιν μεταξὺ τῶν διδασκάλων τοῦ Γένους, διότι εἰργάσθη εἰλικρινῶς, ὅπως δώσῃ εἰς τὰς γυναῖκας μόρφωσιν ἑλληνοπρεπῆ. Καὶ διέπρεψεν ὡς ἀρίστη παιδαγωγός. Ἐθυσίασε τὴν ζωήν της ὑπὲρ τῆς γυναικείας ἀγωγῆς, εἶχεν εἰς τὴν καρδίαν της καὶ εἰς τὸν νοῦν τὰς μαθητρίας καὶ τὴν πρόοδον τοῦ φύλου αὐτῆς. Προσεπάθη νὰ ἐγχαράξῃ εἰς τὰς τρυφερὰς καρδίας χριστιανικὰς ἀρετάς, τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν πατρίδα, τὴν στοργὴν πρὸς τὸ ὡραῖον, διὰ νὰ γίνουν ἀπολύτως καὶ ἀληθεῖς παιδαγωγοὶ καὶ μητέρες, ἀληθεῖς ἑλληνίδες.

Ἡ μήτηρ εἶνε ἡ πρώτη παιδαγωγός, ἡ φέρουσα ἀποτελέσματα. Ὁ γαλάτης *de Maistre* λέγει ὀρθῶς:

«Εἰ; τὸ φῦλόν μας βεβαίως ἀνήκει τοῦ νὰ μορφώσῃ »γεωμέτρας, χημικοὺς κλ. ἀλλ' ἐκεῖνο, ὅπερ καλεῖται »ἄνθρωπος, δῆλαδὴ ὁ ἠθικὸς ἄνθρωπος, ὅπως »ἐμορφώθη κατὰ τὸ δέκατον τῆς ἡλικίας ἔτος, καὶ ἐὰν »δὲν ἐγένετο ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μη»τρός, θὰ εἶνε πάντοτε μέγα δυστύχημα.»

⁂

Ἡ Σαπφὼ Λεοντιὰς ἐγεννήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 27 Ἰουλίου τοῦ 1832 ἔτους. Πατήρ της ἦτο ὁ κύπριος Λεόντιος Κληρίδης διδάσκαλος τῶν ἑλληνικῶν, ὅστις ἐμαθήτευσε εἰς τὰς σχολὰς τῶν Κυδωνιῶν καὶ τῆς Σμύρνης καὶ ἔλαβε διδασκάλους τὸν Καῖρην, τὸν Κωνσταντῖνον Οἰκονόμου, τὸν Γρηγόριον Σεράφον κ.λ. Ὁ πατὴρ ἐγένετο ὁ διδάσκαλος τῆς Σαπφοῦς καὶ τῆς ἄλλης θυγατρός του Αἰμυλίας. Ἐκατώρθωσε νὰ τὰς ἐκπαιδεύσῃ ἑλληνοπρεπῶς, μὲ ἀρτίαν μόρφωσιν καὶ παίδευσιν. Τῷ 1856 ἔλαβε σύζυγον ἐκ τοῦ γένους τῶν Καλβοκορέων, ἀλλ' ὁ γάμος δὲν τὴν ἠμπόδισεν ἀπὸ τὰς μελέτας τῶν ἑλλήνων συγγραφέων, οὐδὲ νὰ κατοιγίνηται ὡς συγγραφεύς.

Τὸ κύριον αὐτῆς μελημα ὑπῆρξεν, ὡς εἴπομεν, ἡ μόρφωσις τῶν Ἑλληνίδων εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ἡ διάδοσις τῆς μαθήσεως εἰς τὰς Ἑλληνίδας ἦτο ἔργον ἐθνωφελές.

Πρὸς τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπὸν συνέστησε καὶ διηύθυνεν ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ἀπὸ τοῦ 1854 ἕως 1856, τὸ ἐν Σάμῳ ἱδρυθὲν καὶ συντηρηθὲν ἐξ ἰδίων ὑπὸ τῆς ἡγεμονίδος Ἀλεξάνδρας Γκίκα παρθεναγωγεῖον. Ἀκολούθως μετέβη εἰς τὸ ἰδιοσυντήρητον παρθεναγωγεῖον τοῦ Μεθοδίου Ἀρώνη καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ 1861. Ἐν Σάμῳ καὶ πάλιν διέμεινεν ἕνεκα τῶν παρθεναγωγείων τῶν ἱδρυθέντων ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος Ἀριστάρχου. Καὶ πάλιν τὴν βλέπομεν ἀπὸ τοῦ 1863 εἰς Σμύρνην διευθύνουσαν τὸ ὑπὸ τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς συντηρούμενον κεντρικὸν παρθεναγωγεῖον καὶ διδάσκουσαν συνάμα τὰ ἀνώτερα ἑλληνικὰ μαθήματα.

Τῷ 1877 προσεκλήθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Παρθεναγωγείου τῆς Παλλάδος, διαδεχθεῖσα τὴν Ζαφείρω Σπετσιώτου.

Κατεγίνετο πάντοτε διδάσκουσα, διευθύνουσα, μελετῶσα, γράφουσα. Ἡ ἐργασία ἦτο πλέον εἰς αὐτὴν ψύχωσις.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΠ. ΔΕΒΙΑΖΗΣ

CAMILLO GESSI

ΣΑΤΥΡΑ & ΑΠΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ

ΕΙΣ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

Γ'.

Οἱ Στόνοι πράγματι εἶναι ἡ ζωηρὰ ἔκφρασις καὶ εἰλικρινὴς τῆς νεανικῆς ψυχῆς, τῆς πεπληγμένης εἰς τὰ ὄνειρα καὶ ἰδανικά της, καὶ ὁ σκεπτικιστὴς ἀφίνει ἐδῶ τόπον διὰ τὸν ποιητήν. Δὲν εἶναι βαθέως λυρικὸς ἐπειδὴ ἡ μοῦσα, του ἀπαντᾷ μόνον εἰς ἕνα τόνον. Τὸ αἴσθημα τὸ ὁποῖον ἐκφράζει εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς λυπηρᾶς πείρας τῆς ζωῆς, τῶν σκέψεων, ἐὰν θέλητε, αἱ ὁποῖαι τὸν ὤθησαν πρὸς τὴν λύπην διὰ τῆς σιδηρᾶς λογικῆς των· ἀλλ' εἰς τὰς ποιήσεις ὁ ποιητὴς δὲν σκέπτεται περισσότερον ἢ αἰσθάνεται. Εἶναι αὐτόματος ἐντύπωσις, ἡ ὁποία ἐξεγείρει εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ λυπηρὰς ἀναμνήσεις καὶ τὸν σύρει εἰς τὰ πλέον θλιβερὰ συμπεράσματα· δὲν εἶναι μία φιλοσοφικὴ σκέψις ἡ ὁποία μᾶς ἄγει εἰς τὸ νὰ σκεπτώμεθα καὶ κλαίωμεν. Τοὐναντίον ὁ Παπαρρηγόπουλος γίνεται σαρκαστικὸς ὅταν θέλῃ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν πράξεων ἢ γεγονότων τὰ ὁποῖα διεμόρφωσαν τὴν ψυχήν του πρὸς ταύτην τὴν λύπην καὶ εἰς τὴν ἀντίθεσιν μεταξὺ τῆς πραγματικῆς ζωῆς ἥτις ἀπαιτεῖ τὰ δίκαιά της καὶ τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀφίνεται νὰ κλονίζεται, εὑρίσκει τὴν καλλιτεχνικὴν ἀρχὴν ἵνα διαμορφώσῃ τὴν συμβουλήν, τὸ ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἐκ ταύτης εἰς ὁριμείας ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν συμπολιτῶν του, ἐναντίον ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι προέδωκαν τὴν πίστιν καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν πτωχῶν. Καὶ εἶναι ὁ ποιητὴς ὁ ὁποῖος ψάλλει· «ἡ πινακὶς τοῦ ζωγράφου ἔχει μονότονα χρώματα, ὅλας τὰς χροιὰς μεταβάλλει εἰς ἓν πένθιμον τεφρὸν χρῶμα» ἀλλ' ἡ χεὶρ τοῦ καλλιτέχνου δίδει ζωηρὲς πινελιὲς ὅταν ἀκόμη ἡ καρδία ἀπροσδοκήτως σκιρτᾷ καὶ πάλλῃ. Πραγματικότης σκληρά, ἀλλὰ πλήρης ἀποτελεσμάτων, ἡ ὁποία ἀφίνῃ νὰ ὑπονοηθῇ ἐν τῷ ποιητῇ ἓν αἴσθημα ἀπροσδιόριστον εἰρήνης καὶ ἐλπίδος.

Εἰς τὸν στρόβιλον τῆς ζωῆς ὁ Παπαρρηγόπουλος δὲν βλέπει ἢ μίαν δίνην νεκικῆς τέφρας ἡ ὁποία ὑψώνεται ἀπὸ τοὺς τάφους, ἐπὶ τῶν ὁποίων μαίνεται ὁ ἄνεμος τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς λύπης· αἱ ἑορταὶ εἶναι προσχήματα χαρᾶς· τὰ σώματα κρύπτουσι πτώματα καὶ ὁ ποιητὴς θέλει νὰ τρέξῃ εἰς τὴν πόλιν τῶν νεκρῶν ἐπειδὴ ἐκεῖ αἰσθάνεται ὅτι εἶναι εἰς τὸ βασίλειόν του καὶ αἰσθάνεται εἰς τὴν λύπην ἀκόμη τὴν γλυκύτητα τοῦ πάθους. Μὲ πόσην μελαγχολίαν ἀναμιμνήσκεται τὴν κυπάρισσον ἥτις ζητεῖ μὲ τὸν ψιθυρισμόν της τὸ σύνθημα εἰς πάντα εἰσερχόμενον εἰς τὸν ἱερὸν τόπον!

Ἑνίοτ' ἡ κυπάρισσος, σκοπὸς τῶν τεθνεώτων «Τὶς εἶ», μετ' ἤχων θλιβερῶν φωνάζει, ἀλλοκότων. — Ἡ σιωπὴ δὲ ἀπαντᾷ — «ὁ θάνατος» προχώρει. Καὶ ἦτο φίλος, ὃν ἐχθρὸν ὑπόπτως ἐθεώρει!

(Στιγμαὶ μελαγχολίας στροφ. 26)

Καὶ αἰσθάνεται τὸν κόρακα ὁ ὁποῖος κρώζει ἐπὶ τῶν τάφων! Ὁποῖον θέαμα!

Λάκνουν ἐκεῖ οἱ σκώληκες τὰ εὔμορφα τὰ χείλη
Ἃ τρέμων ἴσως ἐρωτὴς περιπαθῶς ἐφίλει
Καὶ κόνις πίπτουσα χαμαὶ αἱ χεῖρες καὶ τὰ στήθη
Ἐφ' ὧν ὁ ἔρως ἄλλοτε ἐγέλα, ἐκοιμήθη
Κόμαι ξανθαὶ ἢ μέλαιναι, ὡς ἄκομψος τολύπη
Ὑπὸ τὴν γῆν καθεύδουσι κοιμᾶτ' ἐκεῖ ἡ λύπη
Κοιμᾶται, ἀλλ' ἄγρυπνος ὁ θάνατος ὑπάρχει
Ἀμλῶν ὅτι ἑκάτερος τοῦ κόσμου τούτου ἄρχει.

Εἰς τὸ κρανίον δέ, ἐνῷ τὶς οἶδε τί μεγάλαι
Ἰδέαι ἐγεννήθησαν, τί κόσμος ἦτο πάλαι
Νῦν ἡ ἀράχνη κοχλῶς τὸ ὕφασμα ὑφαίνει
Ἢ κατοικεῖ ὁ σκορπιὸς καὶ τὴν ὀφρύν του σαίνει.

(ἐν τῷ αὐτῷ στρ. 27).

Αὐτὸ τὸ δραμα τῆς ζωῆς βλέπει. Ἐπειδὴ δὲν εἶναι οἱ νεκροὶ τοῦ φρικώδους χοροῦ τοὺς ὁποίους τῷ παριστᾷ ἡ φαντασία του, ἀλλ' εἶναι τὰ εὐτυχῆ ζεύγη τὰ ἐμψυχωμένα ἀπὸ τὰς μελῳδίας τοῦ Strauss.

Εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς ζωῆς διαβλέπει τὸ ἀγωνιῶδες αὔριον καὶ ἐνῷ, πλήρης φρίκης φωνάζει ὅτι τὸ αὔριον δὲν τὸν ἐνδιαφέρει, ὅτι δὲν θέλει τὴν δόξαν τοῦ μέλλοντος ἐπιθυμεῖ μόνον τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ παρόντος, μένει ὑποτεταγμένος εἰς τὸν μοιραῖον ἐφιάλτην. Μαίνεται ἰσχυρός, ἀλλὰ διὰ μιᾶς ἐκεῖνα τὰ εὔθυμα ζεύγη μεταβάλλονται εἰς πτώματα.

«Τὰ πτώματα... καὶ ὁ ἐραστὴς ἔσφιγγεν τὴν νέαν, τῆς ὁποίας τὸν ἔψαυεν ἀκόμη ἡ μυροβόλος κόμη.

Νὰ μὴ ἐκφράζῃ τίποτε τὸ ἀψυχόν της βλέμμα,
Ἡ χεὶρ δὲ νὰ ἐκτείνηται εἰς σίντροφον ἠρέμα,
Καὶ ν' ἀπαντᾷ τὸ ἔδαφος καὶ ν' ἀπαντᾷ σανίδας,
Καὶ νὰ καλύπτῃ σιωπὴ τόσας κορυφὰς ἐλπίδας.

. . . . . .

Ὁ χορὸς χορὸς σκωλήκων ἦτο
καὶ ἡ σιωπὴ τὴν σιωπὴν ἐκείνην ἐφομεῖτο».

(Στιγμαί, μελαγχολίας στρ. 32)

Δὲν εἶναι μόνον στιγμαὶ μελαγχολίας ὅπως τὰς ὀνομάζει ὁ Δημήτριος. Αὗται αἱ στιγμαὶ ἐκτείνονται καθ' ὅλην τὴν ζωὴν καὶ ἡ λύρα του ἀντηχεῖ πάντοτε τὸν ἴδιον λυγμόν. Ἡ ζωὴ τῆς φύσεως τὸν συγκινεῖ ἐνίοτε καὶ ὑψίσταται τὸ θέλγητρόν της, ἀλλ' εἶναι παροδικὴ ἐνίσχυσις διότι καὶ εἰς τὴν εἰρήνην τῆς φύσεως, εἰς τὴν βαθεῖαν καὶ διαυγῆ ἠρεμίαν τῆς θαλάσσης βλέπει τὸ σημεῖον τοῦ θανάτου· ἡ θάλασσα εἶναι διαυγής, κυανῆ, ἀλλὰ καὶ αὔριον; Ἡ σκέψις τοῦ μέλλοντος καθὼς βασανιστικὸς οἶστρος, κάμνει τὸν ποιητὴν ν' ἀγωνιᾷ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπεθύμει νὰ καθῇ ἐν τῇ ἀνυπαρξίᾳ. Ἡ σκέψις τοῦ θεοῦ διὰ τοῦτο τὸν κρατεῖ πρὸ τῆς ἀνυπαρξίας, εἰς τὸ βάραθρόν του πέραν τοῦ τάφου, διότι ὁ ποιητὴς εἶναι ἀκόμη νέος, αὕτη ἡ σκέψις ἐνισχύεται εἰς τὴν φυσικὴν ζωὴν ἡ ὁποία ἰσχυρὰ βράζει ἐντός του. Ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ἡ σκέψις του στρέφεται πρὸς τὸ παρελθὸν καὶ χαίρει εἰς γλυκείας ἀναμνήσεις, χαίρει δι' ὀλίγων ἐπίσης εἰς αὐτὰς διότι τὸ παρὸν εἶναι κενὸν ἀφοσιώσεως δι' αὐτόν. Τὸ ἰδανικὸν τοῦ καθαροῦ, ἀζώου ἔρωτος ἐξηφανίσθη, ἐκείνη ἡ λατρεία τῆς ἠγαπημένης νεάνιδος χάνεται εἰς ἕνα πικρὸν μυκτηρισμόν. Ἡ Παρθένος εἶναι ἐν ἰδεῶδες, εἶναι ἐν ὄνειρον σταλὲν ἀπὸ τὸν Οὐρανὸν δι' ἐνίσχυσιν τῆς στεναζούσης ἀνθρωπότητος· δὲν εἶναι πραγματικότης διὰ τὸν ἄνθρωπον ποῦ ἀγαπᾷ.

Ἐν εἶν' ἡ κόρη ἄνθρωπος, εἶν' ὄνειρον ὡραῖον
Πλανώμενον ἐν τῇ νυκτὶ τοῦ ἀνθρωπίνου βίου
Εἶναι ἀστὴρ τρισάγιος τὴν χάριν διαχέων
Εἶν' ὡς ἡ ἄψις ἱερὰ τοῦ ῥέοντος δακρύου.

. . . . . .

Εἶναι ἡ κόρη! χαίρετε, ἀκτὶς ἐπουρανία
Ἥτις ἀνὰ τὴν ἔρημον ἀμέριμνος πλανᾶται.

(Πρὸς κόρην.)

Ὁ ποιητὴς ἐμαγεύθη ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν τῶν πρώτων ἐτῶν καὶ αἰσθάνεται νὰ πάλλῃ ἡ καρδία ἅταν ἐπανασκέπτηται τὴν γοητείαν τοῦ βλέμματος τῆς Παρθένου.

Ἄ τίς ποτε ἠτένισε γλυκὺ παρθένου βλέμμα
Πλῆρες ἐλπίδος καὶ χαρᾶς, ἀγνότητος ἁγίας
Καὶ δὲν ἠσθάνθη ἐν αὐτῷ εἰσδύουσαν ἠρέμα
Ἐλπίδα τινὰ ἥμερον μελλούσης εὐτυχίας.

(Ἡ κόρη.)

Ὁ ἔρως εἶναι ἐνίσχυσις, ἀλλ' ἐν τῷ ἔρωτι εἶναι αὐτὴ ἡ καταδίκη τῆς ἀνθρωπότητος.

Εἶναι ὁ ἔρως τοῦρανοῦ τὸ πῦρ, ὅστις τ' ἁρπάσῃ
Ὡς Προμηθεὺς δεσμεύεται, ὡς οὗτος τιμωρεῖται
Καὶ καθ' ἡμέραν ἡ ἐλπὶς οἰκτρῶς τῷ ἀφαιρεῖται
Καὶ πάλιν ἀναφύεται ἐν τῇ ἀκμῇ της πάσῃ.

Καὶ καθ' ἡμέραν θνήσκομεν καὶ πάλιν ἀναζῶμεν
Πληρώνοντες μ' ἓν ὄνειρον τὸν βίον μας τὸν νέον
Ἕως οὗ τέλος τῶνειρον προβῇ τὸ τελευταῖον
Καὶ τότε.... ζῶντες σάβανον νεκροῦ περιβληθῶμεν

(Ἐν ἠράσθης; στροφ. 10)

(Μετάφρασις) Δις Μ. Κ.

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ

Β'.

Λέγει ὁ Πλούταρχος, ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀριστείδου, ἐξ ἀφορμῆς οἰκονομικῶν παραπόνων, καὶ τὸ πρᾶγμα καλύπτει μόνη ἡ κρισιμότης τῆς περιστάσεως. Ἐν τῇ παρακμῇ πάλιν τῆς Ἑλλάδος εἶναι γνωστὴ ἡ τροπή, ἣν ἔλαβεν ἡ μεταξὺ πλουτοκρατίας καὶ λαοῦ ἀντίθεσις, καὶ οἱ ἐντεῦθεν ἐμφύλιοι σπαραγμοὶ τοῦ γ'. ἰδίως αἰῶνος π. χ. οἵτινες ὡδήγησαν τὸν ξένον ἐντὸς αὐτῆς, ἀφ' οὗ ἐν καιρῷ οὐδεμία ἐλήφθη πρόνοια πρὸς μὴ ἐκτράχυνσιν τοῦ κοινωνικοῦ ζητήματος. «Εἶναι ἀληθές, »λέγει ὁ Guiraud, ἐν τῷ βραβευθέντι ὑπὸ τῆς Ἀκα»δημίας ἔργῳ αὐτοῦ περὶ ἀκινήτου ἐν Ἑλλάδι ἰδιοκτη»σίας, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ τῆς Σπάρτης Βασιλεὺς Ἄγις »συνέλαβε τὸ σχέδιον νὰ συντελέσῃ εἰρηνικῶς διαρκῆ »μεταρρύθμισιν δι' ἀναδασμοῦ τῆς Λακωνικῆς γῆς ἀνη»κούσης τότε εἰς ἑκατὸν οἰκογενείας, καὶ διὰ τῆς κα»ταργήσεως τῶν χρεῶν, ἀλλ' ἡ μὲν τῶν μεταρρυθμί»σεων τούτων ἐξετελέσθη, πυρποληθέντων ἐν τῇ δη»μοσίᾳ πλατείᾳ τῶν χρεωγράφων, ὁ ἀναδασμὸς ὅμως »τῆς γῆς εὗρε τοιαύτην παρὰ τῇ ἀριστοκρατίᾳ ἀντί»δρασιν, ὥστε ὁ μεγαλοπράγμων Βασιλεύς, ἐπλήρωσε »μὲ τὴν ζωήν του τὴν βραδέως ἐπιδιωχθεῖσαν κοινω»νικὴν μεταρρύθμισιν».

Ἀκριβῶς τοὐναντίον συνέβη, ἤτοι ἐπιτυχία ἔστεψε τὸ ἔργον πολὺ ἀρχαιοτέρου μεταρρυθμιστοῦ, τοῦ Σόλωνος, διότι ἐγκαίρως τοῦτο ἐπεδιώχθη. Πρέπει νὰ ἀναγνώσῃ τις τὰς σχετικὰς σελίδας τοῦ βίου τοῦ μεγάλου Ἀθηναίου ἐν Πλουτάρχῳ, ἵνα πεισθῇ ποία ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ νεότητος καὶ παρακμῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς. Αἱ περιστάσεις τῆς καταδυναστεύσεως τῶν πολλῶν ὑπὸ τῶν ὀλίγων ἦσαν ὡς ἔγγιστα αἱ ἴδιαι καὶ εἰς τὰς δύο εἰρηνέας ἐποχάς. «Ὅλος, λέγει, ὁ λαὸς ἦτο ἐπὶ Σόλωνος ὑποχείριος »τῶν πλουσίων, καθόσον ἡ ἐδούλευον τὴν γῆν των, »πληρώνοντες αὐτοῖς τὸ ἕκτον τῶν καρπῶν, δι' ὃ καὶ »ἑκτήμοροι ἐκαλοῦντο, ἢ χρεούμενοι ἐπὶ σωματικῇ »ἐγγυήσει ἐκρατοῦντο ὑπὸ τῶν δανειστῶν, γινόμενοι »δοῦλοι τῶν κτημάτων των, ἢ καὶ ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν »πωλούμενοι, ὅσοι ἐγκαίρως δὲν ἐξεπατρίζοντο ἵνα »σωθῶσι τῆς ἀσπλαγχνίας τῶν δανειστῶν. Ἀλλὰ τὸ »πολὺ καὶ ἰσχυρότερον τοῦ λαοῦ μέρος συνεννοοῦντο »οὐ μόνον περὶ τῶν χρεῶν καὶ τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς, »ἀλλὰ καὶ περὶ μεταβολῆς τοῦ πολιτεύματος δι' ἑνὸς «αἱρετοῦ προστάτου». Τοιοῦτος ἐνδεδειγμένος προστάτης ἦτο ὁ ἐκ τῶν πλουσίων Σόλων ἡ προσωπικὴ ἀρετὴ τοῦ ὁποίου τὸν κατέστησεν εὐπρόσδεκτον καὶ εἰς τὰ δύο στρατόπεδα. «Καὶ ἐξελέγη, ἐξακολουθεῖ ὁ Πλούταρχος, ἄρχων μετὰ Κλεόμβροτον ὁμοῦ καὶ διαλλακτὴς καὶ νομοθέτης.

Τὰ ὑπόλοιπα τῆς μεγάλης ἐκείνης κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς μεταβολῆς, ἥτις ἔθεσε τὰς βάσεις τοῦ Ἀθηναϊκοῦ μεγαλείου, εἶναι πασίγνωστα, ἃς σημειωθῇ μόνον ὅτι τόσον σφοδρὸν ἦτο τὸ ῥεῦμα τῶν λαϊκῶν παραπόνων, ὥστε ἐχρειάσθη ὅλη ἡ μεγάλη τοῦ Σόλωνος εὐστάθεια ἵνα μὴ παρασυρθῇ ἀπὸ αὐτὸ εἰς τὴν τυραννίδα, εἰς τὴν ὁποίαν διὰ κραυγῆς ἤθελον νὰ τὸν ἀναβιβάσωσι. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ σωθῇ καὶ ἡ ἐλευθερία καὶ οἱ πολῖται ἐκ τῶν χρεῶν καὶ τοῦτο διότι καὶ πολῖται ὑπῆρχον ἀφ' ἑνός, καὶ πολιτικοὶ ἄνδρες χοηστοὶ ἀφ' ἑτέρου. Ὁ μεγαλόφρων, ἀλλ' ἀτυχὴς Ἄγις ἔπεσε τοὐναντίον θῦμα τῆς ἐλλείψεως ἀμφοτέρων τούτων. Εἰς τὴν μίαν περίπτωσιν ἐπρόκειτο περὶ φλεγμονῆς μεγάλης ἀληθῶς, ἀλλ' ὄχι κακοήθους, ἡ ἄλλη ἦτο γάγγραινα. Εὐτυχεῖς οἱ λαοὶ ὅσοι διέρχονται τοιαύτας φοβερὰς κρίσεις μὲ μίαν σεισάχθειαν, ὡς ἐκείνην, ἥτις ἀπηθανάτισε τὸ ὄνομα τοῦ Ἀθηναίου νομοθέτου.

Κλείοντες δὲ τὴν παρέκβασιν ταύτην συναισθανόμεθα ἐπιβεβλημένην ἡμῖν τὴν ὑπὲρ αὐτῆς πρὸς τὸν ἀναγνώστην ἀπολογίαν. Προκειμένου περὶ ἑνὸς ἀδήλου οἰκονομικοῦ πόρου, οἷος ὁ ἐκ τῆς συρροῆς ξένων, δυσκόλως τῳόντι εὑρίσκεται τὸ σημεῖον τῆς ἐπαφῆς τοῦ ζητήματος τούτου μὲ τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, καὶ τὰς πολιτικὰς τῆς Ἑλλάδος μεταβολάς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ ὅτι τῆς ἐξετάσεως αὐτοῦ ἐπελήφθημεν οὐχὶ ὡς ζητήματος πολιτικῆς οἰκονομίας, ἀλλ' ἀπὸ γενικωτέρας ἀπόψεως, προσπαθήσαντες νὰ δείξωμεν ὅτι ἐν τῇ κρισίμῳ θέσει, ἐν ᾗ εὑρίσκονται σήμερον τὰ κοινά, καὶ ἐνώπιον πολλῶν κοινωνικῶν ζητημάτων, προβαλλόντων τὰ ἐρωτηματικὰ αὐτῶν σημεῖα, αἱ εἰς τὸν εἰρηνεύον πόρον στηριζόμεναι ἐλπίδες ἐξήρθησαν πέραν βεβαίως τοῦ ὀρθοῦ, ὥστε ὡς ἐκ τούτου νὰ τρέχωμεν τὸν κίνδυνον ὑποτιμήσεως τῶν σοβαρωτέρων. Ἀτενίζοντες δηλ. τόπον κυρίως γεωργικόν, ὡς ὁ ἡμέτερος, ἐν τελείᾳ γεωργικῶς παραμελήσει, τοὺς δὲ γεωργούς του φεύγοντας χιλιάδας μίλλια μακράν, ἠθελήσαμεν νὰ καταδείξωμεν ὅτι ἐδῶ κεῖται ὁ κίνδυνος, κίνδυνος ἱκανὸς νὰ ἀπασχολήσῃ ὅλην μας τὴν προσοχήν, ἂν σωφρονῶμεν, καὶ ὅτι τὰ ἐκ τῆς ἱστορίας καὶ δὴ τῆς Ἑλληνικῆς διδάγματα πείθουσιν ὅτι δὲν δύναται ἀτιμωρητεὶ κοινωνία τις νὰ παραβλέπῃ παρατεινομένην ἀνώμαλον γεωργικὴν καὶ κτηματικὴν ἐν γένει κατάστασιν.

Ὅτι δὲ τοιαῦται σοβοραὶ ἀνωμαλίαι ὑφίστανται παρ' ἡμῖν θὰ ἤρκει νὰ ἀποδείξῃ καὶ μόνη ἡ τοῦ Θεσσαλικοῦ λαοῦ ἀκτημοσύνη ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀναχοονισμὸν ἐπικίνδυνον εἰς τόπον καθολικῆς ψηφοφορίας. Καὶ ὅμως δύναταί τις νὰ ὑποστηρίζῃ ὅτι ἐντεῦθεν κίνδυνος εἶναι σχετικῶς μικρότερος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἐκ τῆς ἐν ἐξοντώσει διατελούσης ἐν Πελοποννήσῳ, διὰ τὰ ὑπερόγκως βαρύνοντα αὐτὴν ἐνυπόθηκα χρέη, μικρᾶς ἰδιοκτησίας. Κτήματα δημιουργηθέντα ἰδρῶτι καὶ δαπάναις δύο καὶ τριῶν γενεῶν ἀθρόως ἤλλαξαν, ἢ πρόκειται νὰ ἀλλάξωσι, κυρίους, δημιουργημένης οὕτω νέας τάξεως πενεστῶν ἐκ τῶν τέως οἰκοκυρέων. Ἕκαστος δὲ δύναται νὰ φανταθῇ εὐκόλως διαφορὰν μεταξὺ μὴ ὑπαρξάντων ποτὲ γαιοκτητῶν καὶ παυσάντων τοῦ νὰ εἶνε τοιοῦτοι, «καὶ λύπη οὐχ ὧν ἄν τις ἀγαθῶν στερίσκηται, ἀλλ' ἐθὸς γενόμενος ἀφαιρεθῇ» εἶπεν ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος ἱστορικός, τὸ ὁποῖον ὁ Δάντης ὕστερον ἐξελαΐκευσεν ἐν τῷ περιφήμῳ ἐπεισοδίῳ τῆς Φραντσέσκας «Nessun maggior dolor che ricordarsi del tempo felice nella miseria». Περιοριζόμεθα δὲ ἁπλῶς εἰς τὰ κυοφορούμενα οὕτω κοινωνικὰ μίση, ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὴν οἰκονομικὴν τῆς χώρας ζημίαν, ἥτις καὶ αὐτὴ θὰ εἶναι λίαν σημαντική.

Ὅθεν, ὄχι μόνον ἐκκαθάρισις τῆς καταστάσεως ταύτης ἐπιβάλλεται τὸ ταχύτερον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μέλλον ἄρσις τῶν ἀφορμῶν, αἵτινες τὴν ἐδημιούργησαν. Πρέπει νὰ παρεβιάσθησαν μέχρι τοῦδε ἐν τῇ γεωργικῇ ἡμῶν παραγωγῇ γενικώτεροι τινες οἰκονομικοὶ νόμοι ἵνα δυστυχήσωσι τάξεις ὁλόκληροι τὴν αὐτὴν δυστυχίαν, καθόσον, ὡς γνωστόν, δὲν πρόκειται περὶ τῶν συνήθων ναυαγίων πάσης δράσεως, τὰ ὁποῖα οὐδεμία μέριμνα, δύναται νὰ προλάβῃ. Ἀπόδειξις τούτου ἡ ἐοχάτως μόλις ἀρξαμένη καὶ ἐπὶ πολλὰ φερομένη ἀπόπειρα τοῦ Κράτους περὶ ἐνισχύσεως τῆς λιποσάρκου γεωργίας τῆς χώρας, δραστηριότης καταγγέλλουσα ὅτι μέχρι τοῦδε τὰ πάντα εἶχον παραμεληθῇ.

Ἴσως ὅμως παρατηρήσῃ τις ὅτι τὰ κέρδη. τὰ ἐκ τῆς βιομηχανίας τῶν ξένων, εἰς ἰδιωτικὰς ἀναγόμενα ἐπιχειρήσεις, οὔτε φροντίδας, οὔτε δαπάνας τοῦ Κράτους ἀπαιτοῦσιν, ὥστε ἐντεῦθεν νὰ μειωθῶσιν αἱ διὰ τὸν προβιβασμὸν τῆς γεωργίας ἀναγκαῖαι. ἀλλ' ἂς ἐπιτραπῇ καὶ εἰς ἐμὲ νὰ ἀντιπαρατηρήσω ὅτι ὁ μαγειρεύων ματαίας ἐλπίδας αὐτὰς εὑρίσκει εἰς τὸ γεῦμα του, ὡς λέγει τὸ κοινὸν λόγιον, ἐπειδὴ δὲ αἱ περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῆς χώρας συζητήσεις ὑποτίθενται σοβαραί, ἀπομένει ἐπὶ τοῦ προκειμένου πάντοτε ἄξιον λόγου ἐρώτημα τό, εἰς ποίαν βαθμῖδα τῆς πλουτολογικῆς κλίμακος ἐπιτρέπεται νὰ θέσωμεν σωφρόνως καὶ ὡς ἔχουσι πρὸ πάντων σήμερον τὰ παρ' ἡμῖν, ταῦτα τὰ τόσον διαφημιζόμενα κέρδη τῆς βιομηχανίας τῶν ξένων. Ἂν τὰ σχετικὰ σχέδια κριθῶσιν ὡς ἀμφιβόλου θετικότητος, ὁ ὀρθὸς νοῦς ἐπιβάλλει ἵνα τόσον ἡ χώρα, ὡς καὶ τὸ Κράτος, μελετήσωσι καὶ ἐκτελέσωσι σοβαρότερα πράγματα.

Ἰδοὺ ἡ θεμελιώδης ἰδέα τῶν συντόμων ἐπὶ τοῦ

θέματος τούτου παρατηρήσεων. Προέβημεν δὲ εἰς ταύτας τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον, ἐν ᾧ χρόνῳ εὐχάριστος ἐπικρατεῖ κίνησις τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν οἰκονομικοῦ παράγοντος, ἤτοι τῆς γεωργίας ἔδει ἀμέριστος καὶ τῆς χώρας ἡ προσοχὴ πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ στραφῇ, ἵνα μὴ ἔλθῃ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ ἀναζητῶμεν τὴν Ἑλλάδα ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ ἐκ τῶν εἰσρεόντων δολλαρίων εὐχαρίστησις, ἣν αἰσθάνονταί τινες, ἐξαίροντες τὸ γεγονός, ὑπενθυμίζει τὸν μῦθον τῆς γαλῆς, ἥτις εὕρισκεν ἤδὺ τὸ ἐκ τῆς ῥινιζομένης γλώσσης της ἴδιον της αἷμα, μέχρις οὗ αὕτη ἐφθάρη τέλεον. Τὸ καθ' ἡμᾶς δὲ ὁμολογοῦμεν ἀνικανότητα πρὸς κατανόησιν τοῦ πῶς εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ κτίζῃ τοιαῦτα ἐπὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως ξένων στηριζόμενα ἀνάκτορα ἐν Ἱσπανίᾳ, χώρα μὴ ἔχουσα εἰσέτι γεωργικὰς καὶ κτηματικὰς Τραπέζας, ἤτοι τὴν προϋπόθεσιν πάσης γεωργικῆς προύδου, δεινῶς δὲ χωλαίνουσα καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν. Ἐδῶ θέλομεν ἀπερίσπαστον τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ ἐπιβλητικήν, ἵνα λύσῃ τὸ μέγα ζήτημα. Ἡ ἔννοια τῶν λόγων μας συγκεφαλαιοῦται εἰς τὸ ὁποῖον προετάξαμεν εὐαγγελικὸν ῥῆμα «ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι».

ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο ΘΡΗΝΟΣ ΤΟΥ ΒΟΣΚΟΥ

Εἰς τὸν κ. Παῦλον Νιρβάναν

(Διήγημα)

Α

Ἀντιλαλοῦν τριγύρω ἀνεμοβοὲς χειμῶνα καὶ παρ' ἐκεῖ, ἀδιάκοπα κυλιέται βροντερὰ τοῦ κεραυνοῦ ἀστραφτερὴ ἡ μπάλα.

Πέρα τοῦ βουνοῦ τοῦ οὐρανόβατου ἡ ὄψις θαμποφαίνεται, κι' ἂς εἶναι σκεπασμένο ἀπ' τὲς μαυρίλες τοῦ οὐρανοῦ, γιατὶ ἡ μαυρίλα του εἶναι κι' ἀπ' τὸ σκοτάδι ὁλομαυρότερη.

Χό! Χό! λέει τὸ τσοπανόπουλο. Γέρω - πατέρα κλαίει ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ βουνὸ στὰ μαῦρα εἶν ντυμένο.

Ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ μαντριοῦ ὁ γέρος μαζεμένος μιλάει ἀγκομαχώντας.

⁂

Εἶν' ἡ ἡμέρα σήμερα. Πρέπει νὰ κλάψ' ὁ οὐρανός, πρέπει νὰ κλάψ' ἡ γῆ.

Εἶν' ἡ ἡμέρα σήμερα τοῦ χαϋμοῦ τοῦ Φιόγγου.

Γεννήθηκε δὲν ξέρω ποῦ καὶ βρέθηκε στὸ ἔλατ' ἀπὸ κάτω τοῦ πεῖρὸ ψηλοῦ κορφοβουνιοῦ. Λὲς καὶ τὸν γέννησε ἐκεῖ, σὲ ἔρωτά της μὲ τὸν οὐρανό, ἀπόκρυφα ἡ γῆ.

Ἦταν πρωὶ τῆς ἄνοιξης. Ξάφνου ὁ γέρος ὁ τσοπάνος, ποῦ ἔγυρε γιὰ μιὰ στιγμή, μέσ' στῆς ῥεμματιᾶς τ'ἀπόμερο ρυάκι, τὸ ἀσπρισμένο του νὰ δροσολούσῃ κεφάλι, χάνει τὰ πρόβατά του.

Τρέχει ἀπὸ 'δῶ, καὶ ἀπὸ 'κεῖ μὰ δὲν τὰ βρίσκει.

Θρηνάει τότε ὁ γέρω τσόπανος πικρά, γυρμένος στὴν πρασινάδα. Καί, λένε φύτρωσε θεριωτὴ τσικνίδα, ὅπου χύθηκαν τὰ δάκρυά του. Ἄντε, ἄντε γέρω τσόπανε, τέτοια ἡ ἀγάπη στὰ πρόβατά σου;

Μὰ μὴ κλαῖς ἔτσι γέρω - τσόπανε καὶ ἄκου ἀπὸ πάνω κάποιο βέλασμα. Τρέχει κατατσάκιστος στὰ ἐλάτια καὶ γοργοκυλᾶνε πέτρες στὸν κατήφορο, φαγωμένες ἀπὸ τὲς φτέρνες του, στὰ βήματά του.

Καὶ πότε δῶ καὶ πότε κεῖ ὁ τσόπανος γυρίζοντας ἀνάμεσα στὰ ἐλάτια, ξαγναντάει τὰ πρόβατα συμμαζεμένα. Χοροπηδοῦνε τοῦτα, βελάζουνε χαρωπὰ ἐκεῖνα γύρω-γύρω ἀπὸ σωροὺς κλωνιά, σὲ μαλακὸ στρωμνὶ φτιασμένα.

Καὶ μέσ' τὴ μέση πρόβαλε, μέσα σὲ κουρέλια μπερδεμένο τὸ προσωπάκι ἑνὸς νιογέννητου παιδιοῦ.

Σκύφτει στὰ γόνατα, στὴν ἀγκαλιὰ τὸ πέρνει.

Χά, χά, χά. Ὁ γέρω τσόπανος ἀγαπάει τὰ μωρούδια.

⁂

Εἶναι βράδυ πειά. Τρέχουν μπροστὰ ἄκοπα τὰ θεώματα σκυλιά, ποῦ τὸ πρωὶ πρῶτα πρῶτα αὐτά, μαζὴ μὲ τὰ πρόβατα χαθήκαν καὶ πάνω στοῦ κορφοβουνιοῦ τα ἐλάτια, βρεθῆκαν.

Σιγοπερπατοῦν τὰ πρόβατα ἀπὸ πίσω τσαλαπατώντας χορτάρι πλούσιο ποῦ μόνο κάποτε σκύβουν, χαρτάτα ἀπὸ τὸ ὁλήμερο συμπόσιό τους, πάνω, πάνω στὰ πράσινα λειβάδια.

Κι' ἔχει γιὰ αὐτὰ ὁ γέρω - τσόπανος ὅλα τὰ κορφοβούνια ποῦ ἡ ματιὰ τὸ πέταγμά της ἀπαντέχει. Εἶναι αὐτὸς ὁ τσόπανος τοῦ ἄρχοντα τοῦ τόπου, ὅπ' ἔχει πύργο στὸν γυρεμὸ πανύψηλο. Μὰ μακρυὰ ἀπὸ κεῖνο βρίσκεται τὸ βουνὸ τοῦ τσοπάνου καὶ μήτε χωριουδάκι ἐκεῖ κοντὰ ξαπλώνεται καὶ μήτε ὁ ἄρχοντας φέρνει ποτὲ τὲς πατησιές του στὴν ἀπόκοσμη γωνιὰ τοῦ βασίλειου του, ὅπου βρίσκεται τὸ μαῦρο βουνὸ θεριαγμένο.

Κι' εἶναι ἄρχοντας ὁ τσόπανος ἐδῶ, κι' ἔχει παλάτι ἀπόμερο, κι' ἀπὸ τὸ χαμηλὸ κοτρῶνι, ποῦνε χωμένο μέσ' τὴ γῆς καὶ λίγω πάνω φαίνεται ψηλότερο, τοὐλάχιστο πειὸ ψηλὸ ἀπὸ κάθε πύργο, ποῦ εἶναι χαμηλὰ στὰ χώματα τοῦ κάμπου ἢ τῆς ραχούλας—μακρυὰ στὲς ἄλλες χώραις — φυτρωμένος. Κι' εἶν' τὸ μαντρὶ παλάτι τῶν προβάτων καὶ τοῦ τσόπανου μαζῆ.

Ἀφοῦ εἶναι βράδυ πειὰ τρέχει μαζῆ κ' ἐκεῖνος. Κι' εἶναι χαρούμενος σήμερα ὁ γέρος. Χά, χά πῶς ἀγαπάει ὁ γέρος τὰ μωρούδια.

⁂

Τσέλιγκα, τσέλιγκα, πρόσεξε στὴν κούνια τοῦ λωλοῦ. Εἶσαι ἐσὺ ἀντρούλιακας καὶ μάννα κοντὰ δὲν ἔχεις. Φέρε δεμάτια πρασινόκλαδα καὶ ὥμορφα στρῶσε τὴν καπότα σου ἐπάνω. Μὴ γάλα ἀκόμη τσέλιγκα, ἀπ' τὴν προβατίνα τὴν κάτασπρη, τὴ νωχελὴ γιὰ τὸ παιδί.

Μηδὲ γιὰ νανούρισμα σὲ μέλει τσόπανε. Κι' εἶναι τὸ βέλασμα γλυκό, γιὰ τὸ μωρὸ θὲ νάνε πειὸ γλυκύτερο γιατί, θυμήσου τὴν αὐγὴ πάνω στὰ ἔλατα.

Ἀμὰ σωπᾶστε σεῖς καὶ ξέρει αὐτὸς καλλίτερα, μιὰ ποῦ τὰ τρελλόγιδα τ' ἀνήσυχα κάθε πουρνὸ σιγὰ τὰ νανουρίζει, ξέρει αὐτὸς καλλίτερα.

Ἀποθαμένο ἄφηκε πάνω ἀπὸ τὸ κλαδόστρωμα τ'ἀγαπημένο τὸ μικρὸ καὶ ξαπλωμένος τώρα, ἀκοῦστε ὁ τσοπάνος, μέσ' τοῦ μανδριοῦ τὴ σούδα, χτυπάει τὴ φλογέρα. Τὸ κάθε τι τώρα νανουρίζεται, τὸ κάθε ἡσυχα βουβαίνεται. Καὶ τὸ φεγγάρι, συνειθισμένο αὐτὸ σὲ τόσες μαγικὲς θωριὲς ποῦ παραστέκουν στὸ νυκτεριὸ τὸ δρόμο του, συνειθισμένο αὐτὸ σὲ τόσες γαληνόφωνες κελαδησιὲς τοῦ ρυακιοῦ, ποῦ τραγουδοῦν — πάνω στὰ μεσάνυχτα ἀκόμα — τὴ θεϊκή του τραγουδοῦνε ὠμορφιά, σὲ τόσες γλυκόφωνες κελαδησιὲς ποῦ — τὴν αὐγή, καθὼς φεύγει πέρα χαμηλὰ — τὸ πόνο τῆς ψυχούλας τοῦ εὐαίσθητου πουλιοῦ τοῦ λένε, γιατὶ αὐτὸ μὲ τὴ θαμπωτική του ὠμορφιὰ ἀπὸ βραδὺς ὡς τὸ πρωὶ τοῦ εἶχε τὰ ματάκια θαμπωμένα κι' ἔτσι στὴ γαλήνια χαρὰ τοῦ σεληνόφωτου νὰ χαρῇ δὲν τἄφηκε, καὶ τὸ φεγγάρι τ' ὥμορφο βγαίνει βαρετὰ ἀπ' τοῦ κορφοβουνιοῦ τὸ πλαΐ περίεργο γιὰ τοῦ τσοπάνου τὴ φλογέρα.

Εἶναι νύχτα, μεσάνυχτα πειά. Τριγύρω βαρυοπέφτουν αἱ σκιές, σὰν βράχοι ἐδῶ ἀκίνητες, τρεμουλιαστὲς ἐκεῖ. Εἶναι ἐδῶ τοῦ κοτρωνιοῦ ἀκίνητη, σὰν μαῦρό του στρωσίδι. Εἶναι ἐκεῖ τοῦ δροσεροῦ δεντριοῦ, σὲ κάποια φευγάτη αὔρα μ' ὁλόσιγο σούσουρο κινούμενη, ὡσὰν λυτὴ πλεξούδα μαυρότριχης κοπέλας.

Εἶναι κλεισμένα τοῦ βοσκοῦ τὰ βλέφαρα πειά. Στὸ πλαΐ ἡ φλογέρα λησμονημένη καὶ μήτε ἀχὸ βγάζει. Μέσ' στὸ μαντρὶ ἡ σιωπὴ εἶναι καλὰ βασιλεμένη.

Εἶναι ἡ ὥρα καλὴ στὰ ζωτικά, στὰ ζωτικά. Παίζει ψηλὰ στὸν οὐρανό, μαζῆ μὲ τὸ φεγγάρι, κρυφτοῦλι ἕνα συννεφάκι. Τρέχει ἀπ' ἐδῶ, τρέχ' ἀπ' ἐκεῖ καὶ στέκει ξάφνω ἡσυχο 'μπρὸς στὴν μορφή του. Σωπᾶστε. Εἶναι ἡ ὥρα γιὰ ὀνείρατα καλή.

Καὶ στ' ἀλήθεια· ὁ τσόπανος, μὲ τ' ἀσπρισμένα τὰ μαλλιά, ὁ γέρος, ὀνειρεύεται. Τὸν πέρνει λέει στὰ φτερά του κάποιος μεγάλος ἀετὸς καὶ βράχους βουνὰ καὶ λόγγους διαβαίνοντας τὸν φέρνει σὲ ξένες χώρες, σὲ ξένες ἀποσκιές. Στριφογυρίζοντας πάνω σὲ πράσινο λειβάδι ὕστερα, σ' ἕνα κοτρῶνι σιγοκατεβαίνοντας στάθη. Κι' ἦταν 'μπροστὰ σὲ μιὰ καλύβα κλάδινη τὸ κοτρῶνι.

Κατέβη ὁ γέρω-τσόπανος ἀπὸ τὸ φτερωτό του ἄτι. Σὰν τὸ πουλὶ τὸ παραπλανεμένο, μέσα σὲ ξένα δάση χαμένο, ἦταν.

Ἀργὴ - ἀργὴ ἡ βημαστιά του μπροστὰ στὴ πόρτα τῆς κλάδινης καλύβης σταμάτησε.

Ἤτανε λέει παράξενα κεῖ μέσα. Μέσ' στὴ γωνιὰ κατάχαμα, μονάχα σὲ σωρὸ ἀπ' ἄχυρα ἐπάνω, κάποιος δὰ εἶνε κοιμισμένος μαλακά, καὶ παρ' ἐκεῖ κατάχαμα μονάχα σὲ μιὰ πέτρα ἐπάνω κάποιος καθισμένος βρίσκεται. Ὕστερα ἀνασηκώνεται τοῦτος. Σίμωσε στὸ σωρὸ μὲ τ' ἄχυρα κι' ἔκαμε ἀπὸ κάτω ἀπὸ κάποιο κουρέλι, ξεσκεπάζοντας νὰ δῇ. «Τὸ ξαναλέω, φώναξε. Δὲ μπορῶ νἄχω δαιμόνια στὸ καλύβι μου ἐγώ».

Ἀντισηκώθηκε ἀπ' τὴ γωνιά του ὁ κοιμάμενος, κι' εἶχε πρόσωπο γλυκὸ μέσα σὲ πλούσια μαλλιὰ χαμένο. Σωπᾶστε κ' ἔχει τῆς μάννας τὴ θωριά.

Ἁπλώνει τὰ χέρια μὲ ὁρμή. Μὰ εἶναι θυμωμένος κεῖνος πειὰ καὶ ξεσπάει. «Μήτε νὰ βλέπω ἐγὼ μπορῶ στὸ σπῆτί μου δαιμόνια. Εἶναι διάβολος αὐτὸς σὰν βγῆκε μὲ δαίμονα μαζῆ συντροφευμένος. Μὰ πῶς νἆναι ἀλλοιῶς μπορεῖ; Γεννάει γυναῖκα ποτὲ πρόβατο, παρὰ ἐξὸν ἂν ἔχῃ μέσα του τὸ δαίμονα κρυμμένο; Καὶ τοῦτο 'δῶ στὴ γέννα μαζῆ μὲ ταῖρι πρόβατο συντροφεμένο ἀπ' τὴ κοιλιὰ τῆς μάννας τους ἐβγῆκε».

«Σὰν τό 'σκασα ἐκεῖνο χάρηκα καὶ 'σύχασα. Μοῦ χαλάει τὴ ψυχὴ τοῦτο τώρα, γιατὶ δὲ μπορῶ ἐγὼ νὰ γροικάω στὰ μάτιά μου μπροστὰ γιὰ γέννημα δικό μου, τοῦ διαβολιοῦ τὸ ταῖρι».

«Ἔτσι γιὰ νὰ συχάσω. Κεῖ στοῦ κορφοβουνιοῦ τὴ ῥάχι πράσινη θὰ τοῦ στρώσω στρωμασιά. Κι' ἂν θέλουν οἱ δαιμόνοι μαζῆ τους στὲς ξορκισμένες τους φωλιὲς ἂς τὸ ξαναμαζώξουν. Κι' ἂν θέλουν τὰ κοράκια ἂς τὸ φᾶνε».

Βαρὺ ἀκούστηκε τὸ θρηνητὸ τῆς μάννας.

⁂

Τρόμαξε ὁ τσόπανος, μὲ τ' ἀσπρισμένα τὰ μαλλιὰ ὁ γέρος, ἀναταράχτη. Παράξενο ὅμως· στὸν ὕπνο ἀπόμεινε σὰν πρῶτα χαρισμένος. Μήτε τὸ ὄνειρό του ἔχασε καὶ μήτε ἀπ' τὴ θέσι του κουνήθη. Μονάχα σὲ κάποιο κλώτσημα, ἕνα πετράδι κύλισε καὶ τὴν φλογέρα μαζῆ συμπέρνοντας στάθηκε παρεκεῖ. Κι' ὕστερα ἀπ' τὸ σούσουρο αὐτὸ πάλι, ἡ βουβαμάρα βασίλεψε στὴ σοῦδα τοῦ μαντριοῦ, σὲ ὅλο τὸ μαντρί, ὅπου ὁ βοσκὸς κοιμώταν.

Γύρισε ἀπ' τὴν ἄλλη του μερὶ τὸ ὄνειρο τώρα. Σὰν πάντα, ὅταν σὲ κάποια δυνατὴ στιγμὴ τραντάζει τὴ φρένα τοῦ κοιμαμένου, γυρίζει τὸ ὄνειρο σὰν ὄνειρο ἀπ' τὴν ἄλλη του μερί.

Βρέθη τώρα ὁ τσόπανος πάνω στοῦ κορφοβουνιοῦ τὴ ῥάχι, ὅπου τὸ μεγάλο ἔλατο σκορπάει μυρουδιὲς ἄγριες στὴν περαστικὴ αὔρα ποῦ πηγαίνει νὰ δροσομυρίση κάτω τὴν κοιλάδα Βρέθη τώρα κάτω ἀπὸ τὸ δένδρο ὅπου χτὲς τὰ πρόβατά του γύρω ἀπ' τὸ βυζανούδικο βρεθῆκαν.

Εἶν' τὸ μωρὸ στὴ θέσι του τὸ βλέπει ὁ τσοπάνος καὶ θελει νὰ σιμώση. Στάθηκε ὅμως, γιατὶ μπροστά του, ἀπὸ τὸ χῶμα χάμω, κάποιο μεγάλο ἄσπρο σύννεφο γρικάει νὰ φυτρώνη, ὅπου σιγὰ-σιγὰ ὡς τὸν οὐρανὸ ἀνέβη. Κ' ὕστερα πάνω στὸ γαλάζιο οὐρανὸ τὸ σύννεφο σκορπίστη καὶ ἀπόμεινε στὴ θέσι του ἄσπρο φάντασμα, δυσκολόφονο στὴν ἀρχή, ἀέρινο, καθαρό, ἔπειτα σάρκινο. Μαζέφτηκε τρομαγμένος ὁ τσόπανος γιατὶ μπροστά του γνώρισε τὴ μορφὴ τῆς, πάνω στὸ σωρὸ μὲ τ' ἄχυρο, μέσα στὴ καλύβα τὴν ἀχύρινη, κοιμάμενης μητέρας.

Σίμωσε κείνη κι' ἅρπαξε στὴν ἀγκαλιὰ μὲ θέρμη τὸ παιδί. Ὕστερα ἔστρεψε δῶ καὶ κεῖ τὰ μάτια. Λὲς καὶ ζητοῦσε κάποια σπηλιά, σὰν ἀπὸ φτέρη, νὰ κρύψη τὸ σπλάγχνο της μὴ καὶ τίποτα τῆς πάθη.

Ἀγνάντεψε μπροστὰ στὰ μάτια της τὸ τσέλιγκα καὶ κάπως δισταχτικὰ σίμωσε. Μὲ μιὰ σπινθηρόβολη ματιὰ τὸν γοργοκύτταξε.

«Ξέρεις, τοῦπε. Εἶν' τὸ μωροῦδί μου. Ἀγάπατό μου γιατὶ ὁ καλός μου τὸ ὀχτρεύεται. Ἀγάπα τό μου, ἀγάπα τό μου τσόπανε».

Χάθηκε λὲς τὸ ὄνειρο. Μὰ πρὶν χαθῆ θάμπωσε στὰ μάτια του κάποια ἀλλόκοτη μορφή, ὡσὰν μορφὴ ἀγγέλου στὴ θέσι ἐκεῖ τῆς μάννας καὶ σιγακούστηκε φωνὴ σιγομιλῶντας. «Τσέλιγκα, τσέλιγκα! Στὸ βουνὸ κράτα μου τό παιδὶ ὅπ' ἔχει τὰ κεφαλόβρυσα, ὅπ' ἔχει τὲς δροσιές. Καὶ μὴ στοὺς καμπους κατεβῆ ὅπου τὸ ἄσχημα χωριά, ἢ ἄσχημες ἢ χώρες βρωμίζουνε».

«Καὶ τρέφε μοῦ το τσέλιγκα μὲ τοῦ βουνοῦ δροσιές. Ἀκοῦς; Μονάχα μὲ ψωμὶ ἀπ' τοῦ βουνοῦ σιτάρι, καὶ μὲ χορτάρι πράσινο μονάχο τοῦ βουνοῦ καθὼς τ' ἀγαπημένα σου τὰ ἄσπρα πρόβατά σου».

(ἕπεται τὸ τέλος)

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΚΑΠΕΤΑΝΣΤΡΑΤΑΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΝ

ΠΕΡΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ*

D. Welegari

Καθ' ὁδὸν συναντᾷ τις ἄτομα καὶ ἐκ τῶν δύο φύλων, τῶν ὁποίων ἡ μορφὴ ἔχει ἔκφρασιν κουρασμένην, σκυθρωπήν, ἀνήσυχον. Δὲν εἶνε πάντοτε ἀσθενεῖς· πολλάκις τὸ ἐξωτερικόν των μαρτυρεῖ εὐμάρειαν καὶ πᾶσα ὑπόνοια ὅτι τάχα τοὺς διαμαρτύρονται συναλλάγματα ἢ τοὺς πιέζουν οἱ δανεισταὶ ἐκλείπει· Ἑβδομῆντα τοῖς ἑκατὸν εἶνε ἁπλῶς ἄνθρωποι δυστυχεῖς ἐν τῷ οἴκῳ των. Περιβάλλονται ἐν τῇ οἰκογενείᾳ των ἀπὸ χαρακτῆρας διεστραμμένους ἢ δολίους οἵτινες δηλητηριάζουν τὴν ζωήν των. Τοῦτο καταβάλλει σὺν τῷ χρόνῳ περισσότερον παρά ἕνα δυστύχημα.

Μέχρι τοῦδε ἡ δημοσία γνώμη μετεχειρίσθη μὲ μεγάλην ἐπιείκειαν τοὺς *γρινιάρηδες*, τοὺς *κατσούφηδες*, τοὺς παραμποδίζοντας πᾶσαν ἔξαρσιν χαρᾶς. Δὲν τοῖς ἀρνοῦνται τὴν ἐκτίμησίν των. Τὴν ἀξίζουν ὅμως; Ὅταν καταστρέφη τις τὴν ζωὴν τῶν ἄλλων, μὲ παραλόγους ἀπαιτήσεις, συνεχεῖς ἐπιτιμήσεις, χρονίαν *γρίναν* δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἄλλων. Ἡ κατάστασις τῆς συνειδήσεώς των μαρτυρεῖ ἔλλειψιν καρδίας καὶ σκέψεως. Ἄλλα σφάλματα, ἄλλας παραδρομὰς τὰς κρίνουν αὐστηρῶς, ἀλλὰ δὲν ἔχουν αὐτὰς τὰς συνεπείας, τὸ κακὸ ποῦ προξενοῦν εἶνε κατὰ πολὺ μικρότερον. Ὅταν εἶνε γνωστὸν πῶς ἡ εἰρήνη τῆς οἰκογενείας διασαλεύεται, ἀπὸ τὸν ἐλεεινὸν χαρακτῆρα ἑνὸς τῶν μελῶν της, ἡ δημοσία γνώμη ὤφειλε διὰ τῆς συμπεριφορᾶς της νὰ διαμαρτυρηθῆ. Εἶνε πρόξενος θλίψεων καὶ ὡς τοιοῦτος ἀνήκει εἰς τὴν ἐσχάτην κατηγορίαν τῶν ὄντων, ἐκείνων ποῦ λυποῦν τὴν ζωὴν καὶ πικραίνουν τὰς ψυχάς.

Σχεδὸν πάντοτε, δυστυχῶς, ὁ «Trouble fete» εὑρίσκει συνένοχον ὁ ὁποῖος τοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐξασκήση βαρύτερον τὴν τυραννίαν. Ὁ Κόσμος εἶνε γεμάτος ἀπὸ ψευδεῖς χαρακτῆρας οἱ ὁποῖοι κατὰ προτίμησιν τάσσονται ἀπὸ ἐκεῖ ποῦ εἶνε τὸ ἄδικον. Βλέπει τις τοῦτο καὶ εἰς τὰς δημοσίους συνελεύσεις, εἰς τὰς ἐπιτροπάς, τὰς συναναστροφὰς καὶ τὰς οἰκογενείας. Δὲν εἶνε οὗτοι κακοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ δὲν ἔχουν οὔτε ἴχνος δικαιοσύνης εἰς τὸ μυαλὸ των καὶ ζοῦν καὶ αἰσθάνονται κατὰ τρόπον ψευδῆ. Ὅταν ἕνας τύραννος λ. χ. παρουσιάζεται ὡς θῦμα πράγμα τὸ ὁποῖον συχνὰ συμβαίνει, συμπαθοῦν, καὶ εἶνε ἕτοιμοι νὰ ἐξεγερθοῦν ὑπεραμυνόμενοι αὐτοῦ... θὰ ἦτο διασκεδαστικὸν ἂν δὲν ἦτο λυπηρὸν!

Θὰ ἠδύνατό τις, ἀναφορικῶς πρὸς ὡρισμένας τινὰς παρεκκλίσεις σκέψεως καὶ καρδίας παρά τισιν οἵτινες θεωροῦνται τίμιοι τόμους ὁλοκλήρους νὰ γράψη. Διερωτῶμαι ἂν αὐτοὶ οἵτινες ἐνθαρρύνουν οὕτω τὸν δεσποτισμὸν καὶ θυσιάζουν οἰκογένειαν ὁλόκληρον διὰ τὸ *καπρίτσιο* ἑνὸς ὀργίλου ἀνθρώπου ἢ κατηφοῦς, δὲν εἶνε μὰ τὴν ἀλήθεια, οἱ πλέον ἔνοχοι.

Μαζὶ μὲ τοὺς βαναύσους καὶ τοὺς αὐθαιρέτους εἶνε οἱ ἀνυπέφοροι χαρακτῆρες, οἱ ἀναποφάσιστοι, οἱ διαρκῶς μεμψιμοιροῦντες, οἱ ἀλλάσσοντες κάθε στιγμὴν γνώμην, οἵτινες κατηγοροῦν κάθε τι παρεμποδίζουν κάθε σχέδιον, σ' ἐξεγείρουν, σ' ἐνοχλοῦν, σοῦ ἀντιλέγουν, αἱ διαβαθμίσεις καὶ αἱ ἀποχρώσεις τοῦ τοιούτου εἴδους φύσεων εἶνε ἀτελεύτητοι. Αὐτοὶ οἱ χαρακτῆρες πολὺ περισσότερον ἢ οἱ προηγούμενοι παίζουν μεγάλο μέρος εἰς τὰς μετατροπὰς τῆς φιλίας ἢ τῆς ἔχθρας. Καταστρέφουν τὴν μίαν καὶ προκαλοῦν τὴν ἄλλην.

Ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἄνθρωποι τῶν ὁποίων διαρκὴς ἐπιθυμία εἶνε τὸ καλὸν τοῦ περιβάλλοντός των, ποῦ φοβοῦνται περισσότερον παρά κάθε ἄλλο νὰ προξενήσουν λύπην καὶ οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν χαρὰν τριγύρω των, εἶνε πάντοτε ἕτοιμοι νὰ θυσιασθοῦν καὶ διὰ τὰ παραμικρά. Κοντὰ σ' αὐτοὺς ἄλλοι, πολλάκις παιδιά τοῦ ἰδίου πατρός, μὲ τὴν ἰδίαν ἀνατροφήν, σκορπίζουν μὲ γεμάτα χέρια ὄχι τὸν ἐκλεκτὸν σῖτον, ἀλλὰ τὴν θλίψιν καὶ τὸν πόνον, καὶ αἰσθάνονται χαράν!

Εὐτυχῶς ἐκεῖνοι οἵτινες εἶνε κακεντρεχεῖς ἐπειδὴ τὸ θέλουν, μᾶς παρουσιάζονται ἐν μειονοψηφίᾳ, ἀλλὰ φεῦ! καὶ αὐτὴν δὲν πρέπει τις νὰ τὴν παραβλέπη, διότι τὸ κακὸ εἶνε καθὼς ἡ κηλὶς τοῦ λαδιοῦ καὶ αἱ συνέπειαί του ἀπλώνονται μακρὰν εἰς τὸ μέλλον. Δύναται τις νὰ κατατάξη τοὺς ἀνθρώπους εἰς τρεῖς κατηγορίας αἱ ὁποῖαι ὑποδιαιροῦνται καὶ ἀναμιγνύονται ἀτελευτήτως: τοὺς καλούς, τοὺς κακοὺς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀδιαφόρων καὶ ἐγωϊστῶν. Τὸ νὰ εἶνε τις ἀδιάφορος καὶ ἐγωιστὴς προϋποθέτει γενικῶς ἔλλειψιν αὐτοσυνειδησίας. Οἱ τοιοῦτοι ἄνθρωποι ἀκολουθοῦν ἁπλῶς τὰ ἰδιαίτερά των ἐλατήρια, δηλ. τὰς συμβουλὰς τῆς ῥαθυμίας των καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ἀναπαύσεών των. Τὸ *χουζοῦρι!* Νὰ ἐργάζεται κανεὶς διὰ νὰ γίνη καλλίτερος; Ἂς τὸ κάμουν αὐτὸ οἱ ἄλλοι! Ἐκεῖνοι δὲν ἔχουν παντάπασιν ἀνάγκην. Ὅσον μεγάλη καὶ ἂν εἶνε ἡ οἰκειότης μεταξὺ ξένων, οἱ χαρακτῆρες δὲν φανερώνονται τόσον ἐν τῇ φιλίᾳ ὅσον ἐν τῇ οἰκογενείᾳ διὰ τὴν ὁποίαν ἐπιφυλάττουν ὅτι χειρότερον ἔχει ὁ χαρακτήρ των! Διὰ μερικοὺς ὁ οἶκος εἶνε ναός, ἀλλὰ πολλοὶ τὸν μεταχειρίζονται ὡς «σοφίταν» εἰς τὴν ὁποίαν ῥίπτουν ὅλαις ταῖς σπασμέναις καρέκλαις, ταῖς ἄδειαις κάσαις καὶ τὰ ἄχρηστα κουρέλια.

Ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τις τὸ θάρρος ν' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ τὸν κύκλον του ἐκείνους ποῦ ἐπιφέρουν τὴν σύγχισιν μὲ τὰς ἀπαιτήσεις των, τὰς ἰδιοτροπίας των καὶ ὅλαις ταῖς *κακοριζικιαῖς* των. Αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν πάντοτε εἰς τὰ χείλη τὴν λέξιν ποῦ πληγώνει, καὶ ὅταν λέγουν πράγματα κολακευτικά, τὰ μάτια των μαρτυροῦν πῶς ψεύδονται. Ἔχουν τὴν τέχνην νὰ σὲ κάμουν ν' ἀμφιβάλῃς δι' ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους εἶχες ἐμπιστοσύνην, καὶ σπείρουν εἰς τὰς καρδίας σπέρματα δυσπιστίας τὰ ὁποῖα θλίβουν καὶ ἐξασθενοῦν τὰς ψυχάς. Ἂν πάρουν τὸ μέρος σου, εἶνε διὰ νὰ σοῦ εἰποῦν κατόπιν πῶς ἄλλοι σὲ προσέβαλαν! Προσποιοῦνται ὅτι ἀγανακτοῦν δῆθεν μεγάλως ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν σου, ἁπλῶς διὰ νὰ σοῦ καταστήσουν γνωστὸν ὅτι τοιοῦτοι ὑπάρχουν. Ὁποιονδήποτε εἶνε τὸ ἐπάγγελμά σου ἢ τέχνη σου, κατὰ τὴν ἰδέαν των ποτὲ δὲν σοῦ δίδεται ἀρκετὰ τὸ δίκαιόν σου. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον σοῦ φανερώνουν ἀδικίαις ποῦ οὔτε εἶχες ἀντιληφθῆ, οὔτε κἂν εἶχες στενοχωρηθῆ δι' αὐτάς!

Καὶ τὸ νὰ νομίζῃ πάλιν κανεὶς πῶς ἀνακαλύπτει εἰς ὅλους κακὰς διαθέσεις, τί εἶνε τοῦτο; Δολιότης ἢ ἀποτέλεσμα στρυφνότητος; Καὶ τὰ δύο. Καὶ πολλάκις τὰ δύο μαζὶ συγχέονται! Τὰ πνεύματα ἐκεῖνα ποῦ ἀντιλαμβάνονται στραβά, περὶ τῶν ὁποίων ὡμίλησα ἤδη ἐν σχέσει πρὸς τὴν κακὴν πίστιν, εἶνε ἐπίσης φοβεροὶ ἐχθροὶ τῆς φιλίας. Ἑρμηνεύουν ἀνάποδα τὰς πράξεις σου, τὰ αἰσθήματά σου καὶ ἂν ἔχουν τὴν γλῶσσαν φλύαρον σοῦ δημιουργοῦν μίαν φήμην ὅλως ἀντίθετον τῆς πραγματικότητος. Εὐτυχῶς ἡ ἀλήθεια ἔχει τόσην δύναμιν, ὥστε δὲν δύναται ἐπὶ πολὺ νὰ καλύπτεται· ἀπὸ τὸ ψεῦδος, φανερώνεται τέλος πάντων, ἀλλὰ πόσαι δυσάρεστοι στιγμαί, καθ' ἃς χάρις εἰς αὐτοὺς τοὺς «φίλους» τῶν ὁποίων ἡ ἠθικὴ εἶνε ὕποπτος, ἀκούει τις διὰ λογαριασμόν του τὰς πλέον ἀκαταλογίστους καὶ τὰς πλέον ἐπιπολαίας κρίσεις!

Οἱ χαρακτῆρες ἐκεῖνοι οἱ προικισμένοι μὲ μεγάλην ὑπομονὴν ἔχουν εὐκαιρίαν νὰ ἐξασκοῦν αὐτὴν τῶν τὴν ἀρετὴν ἐν τῇ φιλίᾳ.

ΕΥ. ΚΕΠΕΤΖΗ

(Ἕπεται τὸ τέλος)

* *Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.*

ΓΝΩΜΙΚΑ

Εἰς τὴν ἀγάπην τῆς ἀρετῆς κραταιούμεθα διὰ τοῦ βδελυγμοῦ τῆς κακίας.

Βασίλειος ὁ Μέγας

—

Ἡ ἀρετὴ εἶνε καθαροὶ σκοποὶ καὶ καθαραὶ πράξεις· εἶνε καλὴ διότι προέρχεται ἐκ Θεοῦ. Ἡ ἀρετὴ εἶνε ὡς ἄγγελος.

Βίκτωρ Οὐγκὼ

—

Οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδ' ὁ κάκιστος, παντελῶς ἀμέτοχος ἀρετῆς.

Θουκυδίδης

—

Ἡ ἀρετὴ ὡς ἄπροικος ὡραιότης ἔχει πολλοὺς μὲν θαυμαστάς, ὀλίγους δὲ μνηστῆρας.

Κοραῆς

—

Ὅστις ἐργάζεται τὴν ἀρετὴν μὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἀποκτήσῃ φήμην πλησιάζει εἰς τὴν κακίαν.

Θιέρσος

ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

"ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,,

Προβάλλομεν τὰ ἑξῆς ἐρωτήματα :

1) Ποῖα ἐπαγγέλματα θεωρεῖτε πρόσφορα διὰ τὴν Ἑλληνίδα ;

2) Εἶνε καιρὸς ἡ Ἑλληνὶς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν δημόσιον βίον ;

3) Πῶς ἐννοεῖτε τὴν γυναικείαν χειραφέτησιν ἐν γένει καὶ εἰδικώτερον ὡς πρὸς τὰς συνθήκας τῆς ἐν Ἑλλάδι ζωῆς ;

4) Τί φρονεῖτε περὶ τῆς γυναικείας ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδεύσεως ;

Αἱ ἀπαντήσεις πρέπει νὰ εἶνε ὅσον τὸ δυνατὸν σύντομοι καὶ σαφῶς διατυπωμέναι. Πρέπει νὰ γράφεται ἐπὶ ξεχωριστοῦ χάρτου ἡ ἀπάντησις ἐφ' ἑκάστου ζητήματος, καὶ ἐπὶ τῆς μιᾶς μόνης ὄψεως τοῦ χάρτου.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΓΝΩΜΗ ΕΛΛΗΝΟΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ὁ Κόσμος παρακολουθεῖ σήμερον τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γυναικός, τὴν ὁποίαν κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐπετέλεσεν καὶ ἐκπλήσσεται πρὸ τοῦ μεγίστου ἠθικοῦ αὐτῆς σθένους διὰ τοῦ ὁποίου κατώρθωσε νὰ καταλάβῃ θέσιν ἔν τε τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ πολιτείᾳ !

Καὶ πῶς νὰ μὴ ἐκπλαγῇ τις καὶ νὰ μὴ θαυμάσῃ ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι πρὸ ἡμίσεως ἀκόμη αἰῶνος ὄχι μόνον εἰς τὴν μικράν μας Ἑλλάδα ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γηραιὰν Εὐρώπην, ἐὰν ἐξεφράζετό τις περὶ τῆς γυναικείας χειραφετήσεως καὶ προέλεγεν ὅτι ἡ γυνὴ θὰ ἐλάμβανε ἴσα τῷ ἀνδρὶ δικαιώματα, θὰ ἐθεωρεῖτο ὡς παράφρων· ἡ γυνὴ δὲ ἐκείνη ἡ ὁποία θᾶ εἶχε τὴν τόλμην νὰ ζητήσῃ τὴν ἰσότητα ταύτην ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἐπιζητοῦσα μάλιστα καὶ πολιτικὰ δικαιώματα,—θά ἐγιουχαΐζετο, ἐὰν, δὲν ἐλιθοβολεῖτο.

Καὶ τὴν ἀξίαν ταύτην τῆς γυναικὸς ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες περισσότερον παντὸς ἄλλου δυνάμεθα νὰ κρινωμεν καὶ νὰ ἐκτιμήσωμεν, διότι ἔχομεν τὴν Ἑλληνίδα γυναῖκα, τὴν περικλείουσαν εἰς τὰ στήθη της τὴν εὐγενεστέραν καὶ γενναιοτέραν καρδίαν, ἥτις εἰς ὀλίγιστα ἔτη κατώρθωσε νὰ κάμῃ θαύματα καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν ὄχι μόνον θαυμασμὸν καὶ ἐκτίμησιν ἀλλὰ καὶ εὐγνωμοσύνην. διότι εἰς τὴν εὐεργετικὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ δρᾶσίν της, ὀφείλεται κατὰ πολὺ ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος τῆς Νέας μας Ἑλλάδος.

Δὲν δύναμαι δυστυχῶς νὰ ἐνδιατρίψω εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον τῆς Νέας Ἑλλάδος, διότι δὲν θὰ ἐπήρκουν πρὸς τοῦτο ὁλόκληρα τεύχη τῆς φίλης Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως». Ἀλλὰ καὶ μήπως ὑπάρχῃ ἀνάγκη τῆς ἀσθενοῦς μου φωνῆς, ὅπως διακηρυχθῇ ἡ ἐν τῇ κοινωνίᾳ εὐεργετικὴ δρᾶσίς της καὶ ἡ καταπλήσσουσα πρόοδος καὶ πνευματικὴ αὐτῆς ἀνάπτυξις.

Εἰς οἱανδήποτε γωνίαν τῆς τε ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ βλέμμα θὰ συναντήσωμεν φιλανθρωπικὴ καθιδρύματα, θὰ εὕρωμεν φιλοπτώχους ἀδελφότητας καὶ θὰ ἴδωμεν ἐργοστάσια ἀπόρων γυναικῶν· πάντα ταῦτα ἔργα τῆς Ἑλληνίδος, ἥτις μετ' ἀφοσιώσεως καὶ αὐταπαρνήσεως ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας ἐργάζεται.

Εἰς τὰ γράμματα μάλιστα ἡ Ἑλληνὶς διαπρέπει περισσότερον ἀκόμη, διότι ποιητικὴ ψυχή, ἐμπνεομένη ἀπὸ τὸν γλυκὺν καὶ ὡραῖον τῆς Ἑλλάδος μας οὐρανόν, πρὸς τὴν ποίησιν καὶ τὴν φιλολογίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στρέφεται, καὶ ὄχι μόνον διὰ τοῦ ποιητικοῦ καὶ φιλολογικοῦ ταλάντου της δρέπει δάφνας καὶ καταπλήσσει, ἀλλά, καὶ τὸ λέγω ἀνενδοιάστως, καταδείκνυται ἀνωτέρα τοῦ ἀνδρός, καί, ὡς βλέπομεν, δὲν ὑπάρχει σήμερον Ἑλληνικὸν περιοδικόν, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ στολίζῃ τὰς στήλας του διὰ τῆς συνεργασίας λογίων Ἑλληνίδων γυναικῶν, τῶν ὁποίων τὰ φιλολογικὰ ἔργα εὐθὺς ἀμέσως διακρίνονται διὰ τὴν χάριν, τὴν γλαφυρότητα τῆς γλώσσης, τὴν λεπτότητα τοῦ ὕφους, τὴν αἰσθηματικότητα, τὸν πλοῦτον τῶν ἰδεῶν καὶ τὸ ὕφος τῆς φαντασίας.

Τρανώτατον τούτου παράδειγμα μᾶς δίδει ἡ ἀνὰ χεῖρας « Ἕλλην. Ἐπιθεώρησις», ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Εὐγενίας Ζωγράφου διευθυνομένη, ἥτις φιλοξενεῖ πάντοτε εἰς τὰς στήλας της περισπούδαστα ἔργα λογίων Ἑλληνίδων, καὶ ἥτις ὑπὲρ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀνυψώσεως τῆς Ἑλληνίδος εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν σθεναρῶς ἐργαζομένη, ἀναγνωρίζουσα δὲ ὅτι διὰ τῆς χειραφεσίας ἡ Ἑλληνὶς θὰ δυνηθῇ νὰ καθέξῃ τὴν θέσιν ταύτην καὶ ὅτι διὰ τῆς χειραφεσίας αὕτη θὰ δυνηθῇ τελεσφορώτερον νὰ ἐργασθῇ ὑπὲρ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς πολιτείας καὶ ὑπὲρ τῆς προόδου ἐν γένει καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ ἔθνους της, τὸ ὁποῖον ἡ ἀπόγονος αὕτη τῶν Σπαρτιατίδων διακαέστερον πάσης ἄλλης γυναικὸς ἀγαπᾷ, ἔθετο τὸ δημοψήφισμα τοῦτο, ἵνα διὰ τούτου ἀποδειχθῇ ὁπόσον ὠφέλιμος διὰ τὸ ἔθνος μας ἔσεται ἡ χειραφέτησις τῆς Ἑλληνίδος

Καὶ ἤδη ἐπειδὴ καλῶς γνωρίζομεν πόσον κακῶς ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὦτα οὐκ ὀλίγων Ἑλλήνων ἡ λέξις «Χειραφέτησις», βροντοφωνεῖ ὅτι ἡ ἐπιζητουμένη παρὰ τῆς γυναικὸς δέν εἶνε ἡ κακῶς ἐννοουμένη χειραφέτησις, τὴν ὁποίαν προβάλλουσι μυκτηρίζοντες καὶ εἰρωνευόμενοι τὴν γυναῖκα, οἱ θέλοντες νὰ ἐπιδείξωσιν εὐφυΐαν, ἀλλ' ἡ εὐγενὴς καὶ ὑψηλὴ χειραφέτησις, τὴν ὁποίαν ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἀφοσίωσις καὶ ἡ ἀγάπη τῆς γυναικὸς πρὸς τὴν πρόοδον ἐμπνέουσιν αὐτῇ.

Χειραφετουμένης τῆς γυναικός, δὲν θέλομεν βλέπῃ αὐτὴν ἐν τοῖς καφφενείοις καὶ τοῖς καπηλείοις μακαρίως καπνίζουσαν, καὶ ὀργιάζουσαν καὶ διαπράττουσαν τέλος ὅσα ὁ ἀνὴρ εἰς βάρος τῆς ἠθικῆς διαπράττει.

Ἐξ ἐναντίας.

Ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικός, τὴν ὁποίαν οἱ μεγαλήτεροι ἄνδρες τοῦ αἰῶνός μας καὶ οἱ σοφώτεροι κοινωνιολόγοι σοβαρῶς μελετῶσι, στηρίζεται ἐπὶ τῆς ἠθικῆς κατὰ πρώτιστον λόγον, τὴν ὁποίαν θέλει ἑδραιώσῃ, καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν νόμων τῆς κοινωνίας, τοὺς ὁποίους πιστότερον τοῦ ἀνδρὸς θέλει διαφυλάξει. Ἐκτὸς δὲ τούτου, χειραφετουμένη ἡ γυνὴ τῆς ὁποίας ἀναμφισβήτητος εἶναι ἡ μεγίστη ἐθνικὴ ἀξία, καὶ ἴσα τῷ ἀνδρὶ δικαιώματα ἀποκτῶσα ἐν τῇ κοινωνίᾳ, θέλει ἔχει τὴν δύναμιν ὅπως συγκρατῇ τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς ἠθικῆς διολισθήσεις του καὶ ἀπὸ τόσα ἄλλα ἔκτροπα, ἅτινα καθημερινῶς οὗτος διαπράττει.

« Ἰδού, φωνάζει πρὸς τὸν ἄνδρα, ἔρχομαι νὰ συνενωθῶ μαζῇ σου καὶ σὲ βοηθήσω, ὅπως,συνεργαζόμεν οι βελτιώσωμεν τὴν κοινωνίαν καὶ ἀναζωογονήσωμεν τὴν ἀπομαρανθεῖσαν ζωὴν καὶ συνδράμωμεν τὸν πάσχοντα ἄνθρωπον».

Ἀλλ' ὅμως ἡ θριαμβευτικὴ πορεία της δὲν ἔληξεν εἰσέτι. Δὲν εἶνε δυνατὸν ἡ γυνὴ ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἀποκτηθέντα δικαιώματα, ζητεῖ καθολικὴν ψῆφον. ζητεῖ νὰ μετάσχῃ τῆς ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας ὡς καὶ τῶν ὑπουργικῶν ἀξιωμάτων.

Ἀρά γε εἰσὶν ὑπερβολικαὶ καὶ παράλογοι αἱ ἀξιώσεις της αὗται ; Βεβαίως ὄχι ἀφοῦ πλεῖστοι μεγάλοι ἄνδρες ἀναφανδὸν ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῶν δικαίων τούτων τῆς γυναικός.

Καὶ ἰδοὺ ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν τῆς Ἀγγλίας, ἐν τῇ ὁποίᾳ σημειωτέον ὅτι οὐχὶ ὅλοι οἱ ἄνδρες ἔχουσι δικαίωμα ψήφου, ὁ κ. Χάλδαν λέγει ὅτι «οὔτε ὀρθὸν οὔτε δίκαιον εἶνε νὰ παρεμποδίζηται ἡ συμμετοχὴ τῆς γυναικὸς ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ βίου τῆς χώρας.» Ἐπίσης δὲ ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν σὶρ Ἐδουάρδος Γκρέυ ἔν τινι συλλαλητηρίῳ τοῦ «Φιλελευθέρου γυναικείου συνδέσμου» ἐξεφώνησε θερμότατον λόγον ὑπὲρ αὐτῶν, εἰπὼν ὅτι τότε καὶ μόνον ὁ λαὸς θὰ ἀντιπροσωπεύηται ἐν τῇ βουλῇ ἐπαρκῶς, ὅταν αἱ γυναῖκες ἀποκτήσουν τὸ ἀνῆκον αὐταῖς δικαίωμα ψήφου, ἀφοῦ καὶ αὗται συντελοῦσιν ὅσῳ καὶ οἱ ἄνδρες εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εὐδαιμονίαν τῆς χώρας. Καὶ μὲ τούτους συμφωνοῦσι πληρέστατα καὶ εἶναι ἔνθερμοι ὑποστηρικταὶ τῶν γυναικείων δικαιωμάτων καὶ οἱ ὑπουργοὶ σὶρ Λόϋδ Τζὼρτζ καὶ ὁ τῶν ναυτικῶν κ. Σόρκιλ καὶ ἄλλοι πολλοί.

Σήμερον ἐν τῇ Ἀμερικῇ, ὑπάρχουσι γυναῖκες ἱερεῖς, γυναῖκες ἐπίσκοποι, γυναῖκες Θεολόγοι !

Πόσον παράξενον φαίνεται τὸ τοιοῦτον εἰς ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους τοὺς φανατιζομένους καὶ παρασυρομένους ἐκ τῶν διατάξεων τῶν ἱδρυσάντων τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν Πατέρων οἵτινες ὄχι μόνον ἀπέκλεισαν αὐτὴν τοῦ ἱερατικοῦ ἀξιώματος, ἀλλὰ τῇ ἀπηγόρευσαν καὶ τὴν ἐν τῷ Ἱερῷ Βήματι εἴσοδον !!

Καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἐάν τις ἐξ ἡμῶν λάβῃ τὸ θάρρος καὶ τολμήσῃ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν κατὰ τῶν διατάξεων τούτων ζητῶν ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἡ Ἱερὰ ἡμῶν Σύνοδος θὰ ἀποκηρύξῃ αὐτὸν ἀπὸ τέκνον τοῦ ἐν Οὐρανοῖς Πατρὸς ἡμῶν καὶ θὰ τὸν ἀφορίσῃ ὡς ἀντίχριστον !

Ἀλλὰ ἂς ἴδωμεν ὁ Ἕλλην διατὶ δὲν θέλει νὰ ἴδῃ τὴν σύζυγόν του ἢ τὴν θυγατέρα του ἐπιδιδομένην εἰς τὰ διάφορα ἀνδρικὰ ἐπαγγέλματα ;

Διότι φοβεῖται μὴ συναναστρεφομένη αὕτη μετ' ἀνδρῶν παρεκκλίνῃ τῆς ἠθικῆς. Ἀλλὰ διὰ τοῦτο τὶς πταίει ; Ἡ γυνή, τῆς ὁποίας εἶνε ἀποδεδειγμένη ἡ μεγίστη ἠθικὴ ἀξία καὶ ἔμφυτον τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς, ἢ ὁ ἀνήρ, ὅστις ἐνῷ θέτει τὴν τιμὴν του ὑπεράνω τῶν ἄστρων, οὐδεμίαν ἐν τούτοις σημασίαν δίδει διὰ τοῦ ἄλλου τὴν τιμὴν καὶ εἶνε ἕτοιμος νὰ καταπατήσῃ αὐτὴν καὶ εἰς τὸν βόρβαρον νὰ κηλίσῃ, μεταχειριζόμενος πρὸς τοῦτο μύρια ὅσα ἀπατηλὰ καὶ δολερὰ μέσα ;

Ἡ ἀπάντησις ἔρχεται ἀφ' ἑαυτῆς. Ὁ ἀνήρ !

Πρέπει λοιπὸν ἵνα ἐπέλθῃ ἡ χειραφέτησις τῆς γυναικὸς ἐν Ἑλλάδι, νὰ χειραφετηθῇ πρῶτον, ὡς λίαν ἐπιτυχῶς εἶπεν ἡ δεσποινὶς Κ. Κατσίμπαλη, ὁ ἀνήρ ! Πρέπει πρῶτον νὰ παύσῃ οὗτος βλέπων τὴν γυναῖκα ὡς σημεῖον σκοποβολῆς τῶν πόθων του καὶ νὰ μάθῃ νὰ θεωρῇ ἱερὰν τὴν τιμὴν τῆς ξένης γυναικὸς ὡς θεωρεῖ ἱερὰν τὴν τιμὴν τῆς οἰκογενείας του.

Ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι ταχέως ὁ Ἕλλην καὶ πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἐκπολιτισθῇ. Καὶ δυνάμεθα μάλιστα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἤρχισεν ἤδη τοῦτο καθότι ὁ φεμηνισμὸς ἀναπτυσσόμενος καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα προχωρεῖ βραδέως μὲν ἀλλ' ἀσφαλῶς εἰς τὸ μέγα καὶ ὑψηλὸν ἔργον του.

Καὶ οὕτως ἡ Ἑλληνὶς τελείως ἐκπαιδευομένη καὶ καλῶς προπαρασκευαζομένη θὰ δύναται ἐπιτυχῶς ν' ἀναλαμβάνῃ τὸν ἀγῶνα τοῦ βίου, καθισταμένη ἰσχυρὰ σύμμαχος τοῦ ἀνδρός.

Εὐχηθῶμεν λοιπόν, ὅπως ταχέως ἴδωμεν τὴν Ἑλληνίδα χειραφετουμένην πρὸς τὸ καλὸν τῆς ἡμετέρας πατρίδος, διότι μὴ λησμονῶμεν ὅτι ὅλα τὰ μεγάλα καὶ πεπολιτισμένα κράτη σήμερον εἶνε ἕτοιμα νὰ στηρίξωσι τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν γυναικείων δικαιωμάτων καὶ ἐπὶ τῆς συνεργασίας αὐτῶν.

Βάλια

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΧΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΑΝΑΤΟΛΙΣΤΩΝ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΟΦΟΥ ΑΓΓΛΟΥ κ. ΜΑΧΑΦΦΥ

Α'.

Εἰς τὸ Ἑλληνικὸν τμῆμα τοῦ Ἀνατολιστικοῦ συνεδρίου παρὰ σοφοῦ Ἄγγλου ἐγένετο πομπωδῶς ἀνακοίνωσις διορθώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ γνωστὸν χωρίον τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους παρὰ Θουκιδίδῃ «φιλοκαλοῦμεν μετ' εὐτελείας καὶ φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας» ὅπου διορθοῖ τὴν λέξιν «εὐτελείας» διὰ τῆς λέξεως «εὐκλείας». Οὐδὲν θαυμαστὸν ἂν ἄνδρες ξένοι πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα καὶ βίον, ξένοι πρὸς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν ἐξ ὑπερβάλλοντος ἴσως ζήλου περὶ τὴν σπουδὴν τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων δολοφονοῦσιν αὐτά· ἀπορίας ἄξιον ὅτι εἰς τοιοῦτον πορώσεως σημεῖον κατηντήσαμεν ὥστε ἀντικαθισταμένου ἐν προγονικῷ κειμηλίῳ τοῦ λαμπροτέρου ἀδάμαντος διὰ ψευδοῦς τοιούτου ἡμεῖς θεαταὶ νὰ ἐπευφημῶμεν. Οὕτως ἐπετρέψαμεν εἰς τοὺς διαφόρους τῆς Δύσεως σοφοὺς φιλλέληνας, ἀφοῦ ἐξήντλησαν ἀκένωτον θησαυρὸν τῆς ἀτελευτήτου μωρίας των εἰς διορθώσεις τῶν χωρίων ἐκείνων, ἅτινα δὲν ἐφαίνοντο αὐτοῖς πως σαφῆ, νὰ ἐπιβάλλωσι χεῖρα καὶ ἐπὶ ἐκείνων, ἅτινα εἶναι καὶ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως ἡμῶν σαφέστερα. Δὲν θὰ ἐξετάσω ἂν εἶναι δυνατὸν νὰ συγχέωνται τὰ γράμματα Τ Ε πρὸς τὸ Κ οὐδὲ ἐὰν κώδιξ τις ἐκ κακῆς ἀντιγραφῆς ἢ μὴ σαφοῦς καὶ διακεκριμένης τοῦ ἀντιγραφέως γραφῆς φέρει τὴν λέξιν εὐκλείας ἀντὶ εὐτελείας· διότι δὲν πρόκειται περὶ γράμματος ἢ λέξεως ἀλλὰ περὶ νοήματος ἀνταποκρινομένου πλήρως πρὸς αὐτὰ τὰ πράγματα πρὸς αὐτὸν τὸν βίον, πρὸς αὐτὴν τοῦ Συγγραφέως τὴν ἀντίληψιν καὶ τοῦ ὅλου κεφαλαίου τὴν ἔννοιαν ἥτις καθ' ἡμᾶς, αἵτινες δὲν ἀπεξενώθημεν εἰσέτι ὅλως τοῦ πνεύματος ἐκείνου, ὅπερ ἀείζωον καὶ θάλλον διήκει διὰ μέσου τῶν αἰώνων μέχρις ἡμῶν, εἶνε τοσοῦτον σαφὴς καθ' ἑαυτὴν καὶ ἐν τῷ συνόλῳ ὥστε δὲν δικαιολογεῖ ποσῶς τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἀνατομικῆς μαχαίρας ἡ ὁποία πόρρω ἀπέχουσα ἀπὸ τοῦ νὰ καταστήσῃ τὸ νόημα σαφέστερον διαφθείρει τὸ μεγαλεῖον τῆς ἰδέας ἐφ' ἧς ὁ ῥήτωρ ἐστήριξε τὸ μεγαλεῖον τῆς πόλεως· καὶ ἂν ὄντως αὕτη ὑπῆρξεν ἀξία θαυμασμοῦ ἐγένετο κατὰ τὸν ῥήτορα τοιαύτη διότι ἔν τε τῇ τέχνῃ καὶ τῇ φιλοσοφίᾳ, ἔν τε πολέμῳ καὶ τῇ ἐν εἰρήνῃ μετ' ἀλλήλων κοινωνίᾳ, διήνεγκον τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων. Τοῦτο τονίζει ὅταν ἀποφεύγων νὰ ἐξυμνήσῃ τὰ ἀποτελέσματα τοὺς ἐν πολέμῳ ἄθλους γνωστοὺς τοῖς πᾶσι, ἀνατρέχει εἰς τὴν αἰτίαν διηγούμενος ἀντὶ τοῦ μεγαλείου τῆς πόλεως ἐκεῖνα ἐξ ὧν μεγάλη καὶ θαυμασμοῦ ἀξία ἐγένετο. Ἐσμὲν, λέγει, θαυμασμοῦ ἄξιοι διότι ἐχωρήσαμεν εἰς τὸ μεγαλεῖον δι' ὁδοῦ ὅλως διαφόρου ἐκείνης ἣν χωρεῖ ἡ λοιπὴ ἀνθρωπότης· διαφέρομεν ὡς πρὸς τὴν ἀρετὴν ὡς πρὸς τὸ πολιτικὸν ἡμῶν σύστημα, ὡς πρὸς τὴν καλλιέργειαν τῶν τεχνῶν καὶ γραμμάτων ὡς πρὸς τὸν ἀστικὸν καὶ κοινωνικὸν ἡμῶν βίον, ὡς πρὸς τὰς πολεμικὰς μελέτας· ἐν πολέμῳ κρατοῦμεν τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ εἴμεθα ἄξιοι θαυμασμοῦ οὐχὶ διότι νικῶμεν αὐτούς, ἀλλὰ διότι κατορθοῦμεν τοῦτο καίπερ μὴ μετερχόμενοι ὡς ἐκεῖνοι τὸ ἀνδρεῖον, τὸν πόλεμον ὡς ἔργον ἴδιον.

⁂

Καθὰ δὲ ὁ Lessing λέγει, ἡ ἀνδρεία αὐτῶν ὑπῆρχεν ὡς οἱ λαθάνοντες τῶν χαλίκων σπινθῆρες, οἵτινες ἀναδίδονται ἐν τῇ συγκρούσει μόνον χωρὶς ν' ἀφαιρῶσι ποσῶς τὴν τοῦ λίθου διαφάνειαν. Οἱ Ἀθηναῖοι φιλοσοφοῦντες καὶ τοῦτο ἔργον κύριον ἔχοντες δὲν ἐμαλθακύνοντο, ὡς συμβαίνει ἑτέροις, ἀλλ' ὅταν ἐπήρχετο ἡ σύγκρουσις ἐκ τῆς φιλοσοφικῆς ἐκείνης διαφανείας ἀνεδίδοντο σπινθῆρες ἀνδρείας ἀποτυφλοῦντες τοὺς ἐσαεὶ περὶ τὰ πολεμικὰ ἀσκουμένους ἐχθροὺς αὐτῶν· «φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας» καὶ ἐσμὲν θαυμασμοῦ ἄξιοι οὐχὶ διότι φιλοσοφοῦμεν ἀλλὰ διότι φιλοσοφοῦμεν ἄνευ μαλακίας. «Φιλοκαλοῦμεν μετ' εὐτελείας» ἐσμὲν καὶ διὰ τοῦτο ἄξιοι θαυμασμοῦ· οὐχὶ διότι εἴμεθα ἐρασταὶ τοῦ καλοῦ ἀλλὰ διότι καὶ ὡς πρὸς τοῦτο διαφέρομεν οὐσιωδῶς τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἐπιδιώξαντες καὶ συνδυάσαντες αὐτὸ θαυμασίως μετὰ τῆς εὐτελείας, τῆς ἁπλότητος. Διὰ τοῦ ῥήματος φιλοκαλοῦμεν σημαίνει τὴν περὶ τὰς τέχνας ἐπίδοσιν, εἰς ἃς ἐκαλλιέργησαν τὸ καλὸν κατὰ τρόπον διάφορον τῶν λοιπῶν ἀναγαγόντες αὐτὸ εἰς ἰδέαν διὰ τῆς ἐκμηδενίσεως τῆς ὕλης, ἐφ' ἧς κατ' ἀνάγκην ὁ καλλιτέχνης θὰ διατυπώσῃ αἰσθητῶς τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ ἣν νοητῶς συνέλαβε, ἥτις δίδει ζωὴν εἰς τὸν λίθον, τὸ καλλιτέχνημα καὶ ὥς τι αἰθέριον ἀποτελεῖ τὴν ὅλην ἀτίμητον αὐτοῦ ἀξίαν. Εἴμεθα ἄξιοι θαυμασμοῦ οὐχὶ διότι φιλοκαλοῦντες ἐδοξάσθημεν καθ' ἃ φρονεῖ ὁ σοφὸς Ἄγγλος διορθῶν τὸ «μετ' εὐτελείας», εἰς «μετ' εὐκλείας» πρᾶγμα ὅπερ ἐδήλωσε ῥητῶς ὁ ῥήτωρ ἐν προοιμίῳ, ὅτι δὲν θὰ πράξῃ ἀπαριθμῶν τὰ δι' ἃ ἡ πόλις ἐστὶν ἀξία θαυμάζεσθαι, ἀλλὰ τὰ ἐξ ὧν ἐγένετο τοιαύτη.

⁂

Εἴμεθα ἄξιοι θαυμασμοῦ διότι ἐν τῇ τέχνῃ ἐν τοῖς

κατασκευάσμασιν ἡμῶν ἅτινα φέρουσι τὸν τύπον τοῦ καλοῦ ἀπετυπώσαμεν τοῦτο ἐν ἁπλότητι. Δέν ἐπεζήτησαν αὐτὸ ἐν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ, τῇ λάμψει, τῇ ποικιλίᾳ, ταῖς ζωηραῖς ἐναλλαγαῖς καὶ μεταβάσεσιν ἐν τῷ ῥυθμῷ, τῷ φωτί, ταῖς γραμμαῖς, τῷ ἤχῳ, ὡς ἡμεῖς ἀντιλαμβανόμεθα αὐτὸ σήμερον, ἀλλ' ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ἐκείνῃ ἁπλότητι, ἣν θαυμάζομεν ἐν τῇ ποιήσει, τῇ μουσικῇ, τῷ δράματι, τῷ ῥυθμῷ, τῇ περιβολῇ καὶ ἐν ἅπαντι αὐτῶν τῷ βίῳ, ὅστις ὑπῆρξε μία διαρκὴς πρὸς τὸ καλὸν τάσις. Παράδειγμα πρόκειται ὁ ἀθάνατος ἡμῶν Παρθενών, πρὸ τοῦ ὁποίου κλίνει γόνυ θαυμασμοῦ καὶ λατρείας ἡ ἀνθρωπότης σύμπασα καὶ τοῦ ὁποίου τὸ ἀφθίτου ἐκείνου κάλλους ἤρεμον μεγαλεῖον ἀδυνατεῖ νὰ συλλάβῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς ποῦ ἔγκειται ἐν τοῖς μέρεσιν ἀφοῦ ἁπλούστατα συνιστᾷ αὐτὸ μία ἁρμονικὴ ἐναλλαγὴ τῶν ἁπλουστέρων γραμμῶν δι' ὧν φαίνεται αἰωρούμενος ἐκ νοητοῦ τινὸς σημείου, ὅπερ ὁ ὀφθαλμὸς ἀναζητεῖ μακρὰν εἰς τοὺς αἰθέρας. Καλὸν μεθ' ἁπλότητος συνιστῶσι τὸ ἀριστούργημα τοῦτο τῶν αἰώνων. Εἰς τὰς μικροσκοπικὰς ἐκείνας νόρας εἰς τὰ ἔμψυχα ταῦτα μικρὰ καλλιτεχνήματα, τὰς Ταναγραίας, ποίαν ἔχει θέσιν ἡ ὕλη, ἡ πηλὸς ἐξαφανιζομένη ὅλως πρὸ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἀποτελουμένης ἰδέας τοῦ καλλιτέχνου. Εἰς τὴν ἀτίμητον ἀξίαν τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους ἢ τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου ποῖον μέρος ἔχει τὸ τεμάχιον τοῦ μαρμάρου ἐφ' οὗ ὁ καλλιτέχνης ἀπετύπωσε τὸ αἰθέριον, τὸ ἄϋλον, τὴν ἰδέαν; Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ εἰσέλθῃ ὁ σοφὸς Ἄγγλος εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ συγγραφέως ἐὰν δὲν ἐπέμενεν εἰς τὴν λέξιν ἀλλ' εἰς τὸ ὅλον νόημα ἀπὸ τοῦ 36ου κεφαλαίου.

⁂

Οὕτω λέγει «καὶ ἔν τε τούτοις ἀξία ἐστὶ θαυμάζεσθαι καὶ ἔτι ἐν ἄλλοις πολλοῖς» ἐν τῷ ἀμέσως ἑπομένῳ κεφαλαίῳ διὰ τοῦ γὰρ τοῦ διασαφητικοῦ ἐμιλεῖ περὶ τῶν ἑτέρων ἐκείνων δι' ἃ ἡ πόλις ἐστὶ ἀξία θαυμάζεσθαι ἅτε διαφερόντως τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων ἔχουσα καὶ ἐν πρώτῃ τίθησι μοίρα τὴν ἐν τῇ τέχνῃ διάφορον ἀντίληψιν τοῦ καλοῦ. Δὲν ἠννόησε ποσῶς ὁ σοφός μας Ἄγγλος ὅτι ὁ ὅλος λόγος εἶνε μία ἀντιπαράθεσις ἐν μὲν κεφαλαίῳ 39ῳ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἐν δὲ κεφαλαίῳ 40ῷ πρὸς τοὺς πάντας· διὸ ἐν κεφαλαίῳ 39ῳ ἄρχεται τοῦ λόγου «διαφέρομεν δὲ καὶ ταῖς τῶν πολεμικῶν μελέταις...» ἑρμηνευτικῶς· ἐσμὲν ἄξιοι θαυμασμοῦ διότι περιγιγνόμεθα τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν καίπερ διαφερόντως ἀσκούμενοι περὶ τὰ πολεμικὰ καὶ μὴ ἔχοντες ταῦτα ὡς μέλημα κύριον· ἐν τῷ τέλει τοῦ 39ου κεφ. λέγει ἐσμὲν ἄξιοι θαυμασμοῦ καὶ διὰ ταῦτα, ἅτινα προανέφερε καὶ δι' ἕτερα, ἅτινα ἐν ἑπομένῳ κεφαλαίῳ ἀναφέρει λεπτομερῶς εἰσάγων διὰ τοῦ «γὰρ» τοῦ διασαφητικοῦ. Ἀλλ' ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἡ ἀντιπαράθεσις δὲν χωρεῖ πλέον πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πόλεως τοὺς Λακεδαιμονίους ἀλλὰ πρὸς πάντας, δι' ὃ καὶ προχωρῶν λέγει «μόνοι γὰρ τόν τε μηδὲν τῶν δε μετέχοντα (τῶν πολιτικῶν) οὐκ ἀπράγμονα ἀλλ' ἄχρεῖον νομίζομεν» δηλά δη ἡμεῖς μόνοι ἐξ ὅλων τῶν ἀνθρώπων νομίζομεν τὸν μὴ ἐνδιαφερόμενον περὶ τῶν πολιτικων οὐχὶ φιλήσυχον ἀλλ' ἄχρηστον· ὥστε ἡ σύγκρισις χωρεῖ πρὸς πάντας· καὶ περαιτέρω «διαφερόντως γὰρ δὴ καὶ τότε ἔχομεν κ. τ. λ. ὅ τοῖς ἄλλοις....» ὅπερ σημαίνει διαφορετικὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἔχομεν καὶ τὸ ἑξῆς πρᾶγμα.... τὸ ὁποῖον δὲν συμβαίνει εἰς τοὺς ἄλλους, καὶ ἐν τῇ παραγράφῳ ταύτῃ ἡ ἀντιπαράθεσις χωρεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ οὐχὶ πρὸς μόνους τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἔτι περαιτέρω «καὶ τὰ εἰς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς πολλοῖς» καὶ ἐν τελευταίᾳ παραγράφῳ τοῦ κεφαλαίου «καὶ μόνοι οὐ τοῦ συμφέροντος μᾶλλον λογισμῷ ἢ τῆς ἐλευθερίας τῷ πιστῷ ἀδεῶς τινα ὠφελοῦμεν» Ἐκ τούτων καταδείκνυται σαφῶς ὅτι ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἀπαριθμεῖ ἐκεῖνα, εἰς ἃ διαφέρουσι πάντων τῶν ἀνθρώπων ἀφοῦ ἀπηρίθμησεν ἐν προηγουμένῳ κεφαλαίῳ ἐκεῖνα κατὰ τὰ ὁποῖα διαφέρουσι τῶν Λακεδαιμονίων.

ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ ΚΑΖΑΤΖΗ
Διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας

Η ΑΥΓΟΥΛΑ

Πονοῦσα...κι' ὅταν βράδυαζε κ' ἤμουαν βαρειὰ στὸ στρῶμα
μόνον τὴν νύκτα τὴν νεκρὴ
αὐτὴν φοβούμην τὴν ψυχρὴ
πῶχει τοῦ χάρου χρῶμα.

Καὶ τὴν Αὐγούλα πρόσμενα ζωὴ γιὰ νὰ μοῦ δώσῃ
κ' ἤλπιζα μόνον στὴν αὐγὴ
νὰ μοῦ γλυκάνῃ τὴν πληγὴ
Ἐκείνη νὰ μὲ σώσῃ.

Αὐγὴ λευκὴ χρυσόμαλλη χαριτωμένη Αὐγή μου
ποῦ ἤσουν καὶ ἡ παρηγοριὰ
σὰν πέρναγα κακὴ νυχτιὰ
ποῦ πόναγ' ἡ ψυχή μου

Ἤρχεσο καὶ λιγμόναγα τὰ τόπα βάσανά μου
Στὸ βλέμμα σου αὐγὴ γλυκειὰ
δὲν ἠσθανόμουν πόνο
Σὺ ἤσουν ἡ χαρά μου.

Τώρα δὲν ἔρχεσαι Αὐγὴ καὶ πῶς θὰ ξενυχτήσω ;
Γιὰ μὲ δὲν ξημερώνει πιὰ
καὶ θάχω μιὰ κακὴ νυχτιὰ
Ὡς ποῦ νὰ ξεψυχήσω.

Ἔχω πληγὴ καὶ μόνη σὺ μπορεῖ νὰ τὴν ἐγιάνῃς
Καὶ ἂν δὲν ἔλθῃς σὺ Αὐγὴ
θὰ μοῦ σαπήσῃ ἡ πληγὴ
Αὐγή. Θὰ μὲ πεθάνῃς.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Πρὸς βορρᾶν τῶν Καλαμῶν ἐπὶ ἀνηφορικοῦ ὀροπεδίου εὑρηται τὸ χωρίδιον Κουταλᾶ ἀποτελούμενον ἀπὸ 18 χαμωγείους οἰκίσκους καὶ ἰσαρίθμους οἰκογενείας. Τὸ χωρίδιον τοῦτο ἀπὸ ἀποτόμους κρημνοὺς καὶ βράχους περικυκλούμενον εἶναι ἐντελῶς ἀπομεμονωμένον ὡς ἀπέχον περὶ τὰς 2 ὥρας τῶν ἄλλων χωρίων μέσον μάλιστα λίαν δυσβάτων μονοπατίων συγκοινωνοῦν Οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἅπαντες ποιμένες, ἰδίως βουκόλοι, ἀποφεύγοντες δὲ νὰ κατέρχωνται εἰς Καλάμας, καὶ μόνον ἐπικοινωνοῦν συχνὰ μὲ τὴν μίαν ὥραν τοῦ χωρίου ἀπέχουσαν Ἱερὰν Μονὴν Βελανιδιᾶς, ἔνθα καὶ ἡ ἐμὴ μετάνοια. Οἱ Κουταλαῖοι ἔχουν ἀρχαῖον ἐκκλησίδιον ἐν τῷ χωρίῳ των τὸν Ἅγιον Νικήταν, δὲν ἔχουν ὅμως οὔτε ἱερέα οὔτε διδάσκαλον, ὡς ἐκ τούτου πάντες σχεδὸν εἰσὶν ἀγράμματοι. Τὰς ἐκκλησιαστικὰς αὐτῶν ἀνάγκας θεραπεύουσιν οἱ τῆς Μονῆς Βελανιδιᾶς Πατέρες, ἐνίοτε δὲ εἰς τὴν Μονὴν στέλλουσι καὶ τοὺς μικροὺς παῖδας ἵνα συνειθίσωσιν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ψαλτηρίου, διότι ὅλοι των οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου, ὁμιλοῦσι τὴν πλέον διεφθαρμένην ἐξ ὅλων τῶν χωρίων τῆς Μεσσηνίας διάλεκτον. Ἐκ τούτου ἡ Μονὴ Βελανιδιᾶς ἀπολαμβάνει πολλῆς ὑπολήψεως θεωροῦσι δὲ γενικῶς τὴν Μονὴν ὡς προστάτριαν αὐτῶν.

Εἰς τὴν Μονὴν καταφεύγουσιν καὶ λαμβάνουσι τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἡγουμένου διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν αὐτῶν, ὁ δὲ Ἡγούμενος χρησιμεύει καὶ ὡς διαιτητὴς εἰς τὰς διαφοράς των, εἶναι δὲ καὶ ὁ πνευματικὸς αὐτῶν «ὁ ξομολόγος των» ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσι διότι πάντες εἶναι φιλόθρησκοι, ὁ Ἡγούμενος μάλιστα ἐφαρμόζει ἐξομολογῶν τοὺς Κουταλαίους ὅλους τοὺς αὐστηροὺς κανόνας τοῦ Πηδαλίου «τοὺς δένει», ὅπως λέγουν οἱ ἴδιοι, ὅταν δὲν ἐπιτρέπει αὐτοῖς τὴν μετάληψιν. Ἐξ ἄλλου ἡ Μονὴ χρησιμοποιεῖ τοὺς Κουταλαίους καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τῶν κτημάτων αὐτῆς, ἰδίως πρὸς βοσκὴν τῶν ποιμνίων, διὰ τὴν σκαφὴν τῶν ἀμπέλων καὶ κλάδεμα τῶν ἐλαιῶν. Οἱ Κουταλαῖοι τόσην εὐγνωμοσύνην ἔχουσιν εἰς τὴν Μονὴν ὥστε ἀναφέρεται ὅτι ἐπὶ τῶν χρόνων τῆς ἐπαναστάσεως ὅτε χωρικοὶ «Μεγαλαναστασοβῖται» κάτοικοι μακρυνοῦ καὶ ὀρεινοῦ χωρίου, οἱ ὁποῖοι σήμερον διακρίνονται διὰ τὸ σκληρὸν καὶ ἀτίθασσον αὐτῶν, ἥρπασαν ὁλόκληρον τὴν πολυάριθμον ποίμνην τῆς Μονῆς, οἱ Κουταλαῖοι ὡπλίσθησαν καὶ κατεδίωξαν τοὺς ἅρπαγας, ἔφθασαν αὐτούς, συνῆψαν σφοδρὰν καὶ αἱματηρὰν μάχην, κατώρθωσαν δὲ ἐπὶ τέλους νὰ περισώσωσιν ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ ποίμνιον ὅπερ ἐν θριάμβῳ ἐπανέφερον εἰς τὴν Μονήν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς ἀρχαιοτέραν ἐποχὴν ὅτε ἡ δημόσιος ἀσφάλεια ἦτο ἐπισφαλὴς ἐν Μεσσηνίᾳ, οἱ Κουτουλαῖοι ἐχρησίμευον ὡς φόβητρον ἵνα μὴ οἱ διάφοροι φυγόδικοι ἐνοχλῶσι τοὺς ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένους Πατέρας. Ὁ σεβασμός των ἐκδηλοῦται καὶ κατὰ τὸν χαιρετισμόν, διότι προσερχόμενοι ἵνα χαιρετίσωσι τὸν Ἡγούμενον ἢ καὶ ἄλλον Μοναχόν, σταυρώνουν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους πρῶτον, εἶτα δὲ ἐδαφιαίως ὑποκλίνονται καὶ ἀσπάζονται τὴν δεξιὰν λέγοντες «τί κάμ' ἡ μπανοζιότης σου», φράσιν ἣν ἐξέμαθον ἐν τῇ Μονῇ.

Ἤδη ὅτε ἡ Μονὴ Βελανιδιᾶς ἐμῇ εἰσηγήσει ἀπέστειλε νεαρὸν ἀδελφὸν εἰς τὴν σχολὴν Χαλανδρίου καὶ ἐπιμελῶς ἐσπούδασε Μελισσοκομίαν, ἀσκοῦνται οἱ Κουταλαῖοι περὶ τὸν κλάδον αὐτόν.

-☩-

Πρὸ ὀλίγων ἐτῶν εὑρεθεὶς εἰς τὴν Μονήν μου παρηγγέλθην παρὰ τοῦ Ἁγ. Ἡγουμένου ἵνα μεταβῶ εἰς τοῦ Κουταλᾶ καὶ τελέσω μνημόσυνον καὶ «παραστάσημα» ὅπως λέγουν, μὴ ὑπάρχοντος ἐκ τῶν Μοναχῶν ἄλλου ἱερέως. Ὑπείκουσα παρευθὺς καὶ ὄρθρου βαθέως, περὶ τὴν 5 πρωϊνὴν ὥραν, μετέβαινον ἐπιβαίνων ἡμιόνου καὶ ἀκολουθούμενος ὑφ' ἑνὸς ἀδελφοῦ ἵνα ἐκπληρώσῃ χρέος ἱεροψάλτου. Ἐνθυμοῦμαι τὴν ποιητικὴν ταύτην πορείαν. Διερχόμενος ἀποτόμους φάραγγας μὲ τὸ γλυκοχάραγμα καὶ τὸ διαπεραστικὸν ψῦχος τῆς πρωΐας καὶ σπήλαια ἐξ ὧν ἀνέθρωσκε καπνὸς τῶν ποιμένων, καὶ ἠκούετο ὁ γλυκὺς κωδωνισμός των ἀπὸ τὰ «μαντριὰ» ἔνθα ἀνεπαύοντο τὰ γιδοπρόβατα. Ἔφθασα τέλος ἔξωθεν τοῦ ναΐσκου τοῦ «Ἁγιονικήτα» ἔνθα εὗρον ὁλόκληρον σχεδὸν τὸ χωρίον νὰ ἀναμένῃ τὸν παπᾶ διὰ τὰ παραστάσημα. Δὲν μὲ ἐγνώριζον καὶ κάπως ἔμειναν ἐκστατικοὶ διότι ἄλλον Παπᾶ περίμενον καὶ ἄλλον εἶδον. Ὁ μικρὸς κώδων τοῦ Ναοῦ ἤρχισε τὸ διπλοκάμπανο σημεῖον πένθους, αἱ γυναῖκες μαυροφοροῦσαι ἐτοποθέτησαν τὰ κόλυβα εἰς τὰ βημόθυρα καὶ ἄναψαν πολυάριθμα κεράκια.

-☩-

Θέλγομαι πάντοτε ὁσάκις μοῦ συμβαίνει νὰ ἱερουργῶ εἰς παλαιὰ ἐρημοκκλήσια, μὲ ξεβαμμένας εἰκόνας εἰς τοὺς τοίχους καὶ σκοροφαγωμένα τέμπλα· ἡ ἠρεμία τῆς ἐξοχῆς, τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, προκαλεῖ κατάνυξιν τῆς ψυχῆς καὶ συντριβὴν τῆς καρδίας, καὶ νομίζω τότε ὅτι μετ' ἐμοῦ ὁλόκληρος ἡ γελόεσσα φύσις ὑμνεῖ τὸν Πλάστην καὶ δημιουργὸν αὐτῆς.

Ἡ χαρὰ ἡ βασιλεύουσα πέριξ τῆς φύσεως ὑπενθυμίζει εἰς τὴν ψυχὴν τὸ παρεπίδημον αὐτῆς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, τὸ μάταιον ὅλων τῶν προστριβῶν καὶ ἀγώνων τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ Δημιουργοῦ καὶ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ὕλη δὲν εἶναι ἡ προέχουσα δύναμις ἐν τῷ κόσμῳ, ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἡ μοχθοῦσα διὰ τὸ τέλειον καὶ τὸ ἄκρον ἀγαθόν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμφθείρεται μετὰ τῆς ὕλης, ἀλλ' ἀνευρίσκει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διαθέρμως ἐκζητεῖ εἰς τὴν ἄπειρον αἰωνιότητα.

Ἐτέλεσα τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον ὡμίλησα εἰς τοὺς χωρικούς, περὶ βλασφημίας, βεβαιώσας αὐτοὺς ὅτι ὁ τὴν προτεραίαν ἐκταφεὶς νεκρὸς καὶ εὑρεθεὶς «ἄλυωτος» ὡς ἁμαρτωλὸς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν παρ' αὐτοῖς πρόληψιν, ἣν οὔτε διέψευσα, μένει οὕτως ὡς βλάσφημος ὅπου ἦτο. Ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς χωρικοὺς τὸ Γραφικὸν ῥητὸν τὸ ὁποῖον ἀναλόγως τῆς περιστάσεως ἀνέπτυξα, ὅτι ὅλα τὰ ἁμαρτήματα συγχωροῦνται εἰς τὸν Ἅδην, ἡ κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὅμως ὕβρις, ἤτοι γενικῶς ἡ βλασφημία, δὲν συγχωρεῖται.

Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἔκαμα τὸ μνημόσυνον, καὶ ἀνὰ τὰ μνήματα τρισάγια, ὅπως τὰ λέγουν «παραστάσημα». Ἐνόμιζον πρὶν φύγω ὅτι θὰ ἠδυνάμην νὰ ἀναπαυθῶ εἰς οἰκίσκον τινά, ἰδίως ἵνα πίω τὸν καφέ, ὃν μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ καταλλήλου καμινέτου ἔφερεν ὁ καλὸς συνακόλουθος ἀδελφός. Μὲ ἔκπληξίν μου ὅμως εἶδον, ὡς ἐξῆλθον τοῦ Ναοῦ, κάτωθεν ἑνὸς πελωρίου δένδρου «σφεντάμη» καλουμένου, νὰ βράζουν δύο μεγάλαι χύτραι, ἐνῷ πλησίον ἐστρώνοντο καινουργεῖς τάπητες «σαΐσματα» καὶ καθάριοι. Μοῦ ἀνήγγειλον ὅτι θὰ φάγωμεν τὸ «συχώριο», καὶ μολονότι ἤμην κάθιδρως καὶ πολὺ κουρασμένος, δὲν ἔφερα ἀντίρρησιν, ἀλλ' ἐκάθησα κατὰ κεφαλὴν τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν ταπήτων ὡς μοὶ ὑπεδείχθη.

Πεντήκοντα περίπου συνδαιτημόνες συνεκάθησαν διὰ τὸ «Συχώριο» ἄνδρες καὶ γυναῖκες τὰ δὲ φαγητὰ νηστίσημα, ἦσαν ἄριστα παρεσκευασμένα. Πρὶν ἀρχίσῃ τὸ φαγητὸν ἕνας μακρόθεν καθήμενος γηραιὸς βοσκόλος μοῦ ἐφώναζε «βλόγατο καὶ συχώρατον Δάσκαλε», πράγματι δὲ ηὐλόγησα τὴν τράπεζαν εὐχηθεὶς τὸν ὑπὲρ οὗ ἡ δέησις τεθνεῶτα.

Ἀφοῦ ἤρχισε τὸ φαγητόν, μοὶ ἔδωκαν τὸ δοχεῖον τοῦ οἴνου «τσότρα», ἵνα πίω πρῶτος, καὶ μοῦ ἐφώναξαν πάλιν «βλόγατο δάσκαλε». Ἔπιον εἰς ὑγείαν των, ἐνῷ εἶτα ὡς ἐπῳδὸν μοῦ ἐφώναξαν «σωτηρία δάσκαλε», ὅπερ ἀντικαθιστᾷ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγουσιν ἀλλαχοῦ εἰς ὁμοίαν περίπτωσιν «μὲ τῆς ὑγίες σου».

Ἔφαγον μετὰ πολλῆς ὀρέξεως, ἣν προκάλουν καὶ ἡ ἐπιτυχία τῶν φαγητῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ θαλπερὸς ἥλιος, καὶ ἡ ὡραία θέα ἣν ἐνώπιόν μου εἶχον ἀπὸ τὴν περίωπτον θέσιν ἀντικρύζων ὅλον τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον καὶ τὴν εὔφορον πεδιάδα. Εἰς τὴν συζήτησιν ἐν τῇ τραπέζῃ ἀντελήφθην ὅτι μὲ ἐνόμισαν ὅτι εἶμαι «ὁ κήρυκας» δηλ. ὁ τακτικὸς τῆς πόλεως Ἱεροκῆρυξ καὶ μοῦ ἔλεγον ὅτι εἰς τὸ χωρίον των πρώτην φορὰν ἤκουσαν «κήρυκα» καὶ μόνον εἰς τὸν Ναὸν τῆς Μονῆς εἶχον ἄλλοτε ἀκούσει κήρυγμα. Ἔτι δὲ πλέον ἐξεπλάγησαν ὅταν τοὺς εἶπον ὅτι δὲν εἶμαι ὁ ἱεροκῆρυξ τῆς πόλεως, ἀλλὰ ζῶ μακρὰν εἰς τὴν Εὐρώπην, μοῦ ἀπήντησαν δὲ ὅτι τὴν Εὐρώπην ἀκουστὰ τὴν ἔχουν, ἀλλὰ ἐνόμιζαν ὅτι ἐκεῖ εἶναι ὅλω «ἀλούτεροι» δηλ. ἄπιστοι. Ἐκλήθην καὶ ἐπεσκέφθην ὅλους καὶ τοὺς 18 οἰκίσκους τοῦ χωρίου, εἰς ἕκαστον δὲ οἰκίσκον προσεφέρετο ἡ ἀπαραίτητος «τσότρα» καὶ ἠκούετο ἡ ἐπῳδὸς «βλόγατο δάσκαλε». Ἐννοεῖται ὅτι μολονότι μόλις ἤγγιζα τὸν οἶνον εἰς τὰ χείλη, ἐν τούτοις περὶ τὴν μεσημβρίαν ἀντὶ νὰ ἀναχωρήσω διὰ τὴν Μονήν, ἐθεώρησα πρέπον, νὰ ἀναπαυθῶ ἐν τῷ χωρίῳ ὅπερ καὶ ἔπραξα ἐπιστρέψας εἰς τὴν Μονὴν περὶ τὸ ἑσπέρας. Μετὰ 2 ἡμέρας μὲ ἔκπληξιν καὶ ἐμοῦ καὶ τῶν Μοναχῶν εἴδομεν λίαν πρωὶ νὰ ἔλθουν περὶ τοὺς 20 Κουταλέους εἰς τὴν Μονήν, ἐφοδιασμένους μὲ ἀξίνας ἀπρόσκλητοι διὰ νὰ σκάψουν τὴν ἄμπελον. Ὁ Ἡγούμενος ἐφώναζε «βρὲ ποιὸς τοὺς προσκάλεσε χωρὶς νὰ ξέρω ἐγὼ» ἀλλὰ κατόπιν ἐμανθάναμεν ὅτι ἦλθον οὗτοι δωρεὰν νὰ ἐργασθῶσι «μεροκάματο» διότι εἰς τὸ χωρίον των μεταβὰς δὲν ἐδέχθην νὰ προσφερθέντα χρήματα ὡς ἀμοιβὴν τοῦ μνημοσύνου καὶ τῶν τρισαγίων. Ἀγαθοὶ ὀρεσίβιοι χωρικοί, γνωρίζετε κάλλιον σεῖς τὴν εὐγνωμοσύνην, χωρὶς οὐδαμοῦ καὶ παρ' οὐδενὸς νὰ διδαχθῆτε.

Ἐν Τεργέστῃ.

ἀρχιμ. ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ„

ΠΑΡΙΣΙ - ΟΔΗΣΣΟΣ - ΑΘΗΝΑΙ

Ἀγαπητή μου «Ἑλλ. Ἐπιθεώρησις».

Τοὺς δύο τελευταίους μῆνες διάβασε στὲς στῆλές σου δύο ἀνοικτὰ γράμματα δυὸ κυριῶν—μιὰς ἀπὸ τὸ Παρίσι καὶ μιὰς ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Καὶ νὰ σοῦ πῶ ζήλεψα καὶ σκέφθηκα νὰ σοῦ γράψω κι' ἐγὼ γράμμα. Μὴ φαντασθῇς ὅμως πὼς μονάχα ἡ ζήλεια μ' ἔκαμε νὰ προβῶ σ' αὐτὸ τὸ τρομερὸ διάβημα. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὰ δυὸ αὐτὰ γράμματα μοῦ φέρανε μερικὲς σκέψεις, τὲς ὁποῖες δὲν μπορῶ παρὰ νὰ σοῦ τὲς φανερώσω σὰν σὲ καλή μου φιλενάδα.

Λοιπόν, γιὰ νὰ μὴ πολυλογοῦμεν, μοῦ ἔκαμαν ἐντύπωσι μερικὰ ποῦ θέλω νὰ τὰ προσέξῃς καὶ σύ, δηλαδὴ πὼς καὶ τὸ γεμᾶτο ἀγανάκτησι γράμμα τῆς Κας Καμπούρογλου μὰ καὶ τὸ γράμμα τῆς Κας Δημητρακοπούλου ἔχουν δυὸ μαῦρα σημάδια ποῦ παίζουν τόσο σπουδαῖο ῥόλο εἰς ὅλες μας τὰς ἑλλ. μελέτας, κριτικάς, τὰ ἑλληνικὰ γράμματα—τὸ γοῦστο καὶ τὸ πρόσωπο.

Ἀλήθεια θὰ παρατήρησες καὶ σὺ πὼς ἡ Κα Καμπούρογλου ἐφανέρωσε τὲς σκέψεις της γιὰ τὴ γλῶσσα χωρὶς νάχῃ καὶ πολὺ ἰδέα τοῦ γλωσσικοῦ μας ζητήματος. Ἔγραψε καὶ μᾶς μίλησε γιὰ τὴν παράλειψι ὑπὸ τῆς Κας Δημητρακοπούλου τοῦ νὶ καὶ τοῦ σίγμα γιατὶ θὰ φαντάζεται ὡρισμένως πὼς αἱ λέξεις εἶναι πειὸ ὄμορφες ἅμα ἔχουν καὶ τὲς οὑρίτσες καὶ ἄσχημες ἅμα δὲν τὲς ἔχουν. Ἂς εἶναι δὲν θέλω νὰ μποῦμε στὸν λαβύρινθο ποῦ λέγεται «ἑλλην. γλωσσικὸ ζήτημα» τὸ ὁποῖον δείχνει μὲ τὴν ὕπαρξίν του πὼς ἀκόμη βρισκόμεθα στὸν μεσαιῶνα, παρὰ θέλω νὰ σοῦ πῶ πὼς κι' ἐσύ, καλή μου Ἑλληνικὴ Ἐπιθεώρησι, δὲν σέβεσαι τὸν ἑαυτό σου ὅταν μᾶς δείχνῃς κάθε ἀβάσιμη σκέψη ποῦ προέρχεται—ἀπὸ πρόσωπα τὰ ὁποῖα—ὅσο ἀξιότιμα κι' ἂν εἶναι δὲν μᾶς ἔδειξεν ὅμως καμμιὰ θετικὴ ἐργασία στὸ εἶδος ποῦ ἀναλαμβάνουν νὰ ὑποστηρίξουν τὲς ἰδέες των. Ναί· ὑπεσχέθηκες σὰν γυναῖκα ποῦσαι νὰ ὑποστηρίξῃς τὴν γυναικεία καλλιτεχνικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν· μὰ νομίζω πὼς πρέπει νὰ εἶσαι φειδωλὴ εἰς τὰς στήλας σου γιατὶ δὲν φαντάζεσαι πόσο εἶναι κουραστικὸ στὸ διάβασμα τὸ γράμμα τῆς Κας Καμπούρογλου τὸ ὁποῖον λέγει γιά κάτι πράγματα ποῦ πρὸ πολλοῦ πειὰ τὰ ἔθαψεν ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀλήθεια. Ἂν δὲν τὸ τύπωνες ἐσύ, δὲν θὰ εἴχαμε νὰ διαβάζουμε καὶ τὸ γράμμα τῆς Κας Δημητρακοπούλου. Θὰ μοῦ πῇς—μὴ μὲ διαβάζῃς ὁλόκληρη ἂν δὲν σ' ἀρέσω—μὰ ἔλα ποῦ ἔχω—ἀλήθεια δὲν ξεύρω καλὴ ἢ κακὴ—συνήθεια νὰ διαβάζω τὰ ἑλληνικὰ περιοδικὰ ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος. Καὶ ἔτσι δὲν μποροῦσα παρὰ νὰ διαβάσω καὶ τὸ δεύτερο γράμμα στὸ ὁποῖο βρίσκω φιγουράτο τὸ ἄλλο μαῦρο σημάδι—τὸ «πρόσωπο».

Ἡ Κα Δημητρακοπούλου λυπεῖται διότι δὲν τὴν γνωρίζει ἡ Κα Καμπούρογλου καὶ διότι δὲν μπορεῖ νὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐργασία της ἐπειδὴ εἶναι πολὺ μακρυά. Ἀκριβῶς ἐδῶ πέρα βρίσκεται κάτι τι τὸ ἀκατανόητον καὶ ὅμως πολὺ συνηθισμένο πρᾶγμα στὰς ἑλληνικὰς κρίσεις.

Φαντάσου γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὸ ἔργο καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐργασίας τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Δάντε, τοῦ Τολστόη, τοῦ Ἀνατὸλ Φρανς, τοῦ Χάουπτμαν πρέπει κατὰ τὴν Κα Δημητρακοπούλου νὰ ξεύρουμε τοὺς συγγραφεῖς προσωπικά!!! Μὰ ἂν πεθάνανε; Γιὰ νὰ καταλάβουνε τὸ ἔργο τῶν δικῶν μας συγγραφέων Ψυχάρη, Παλαμᾶ, Ξενοπούλου, Καρκαβίτσα, πάλιν κατὰ τὴν γνώμην τῆς ἰδίας κυρίας πρέπει νὰ τοὺς ξεύρουμε ἀπὸ κοντὰ—ἴσως πρέπει νἄμαστε καὶ φίλοι;;

Παράξενες ἀλήθεια ἰδέες καὶ σκέψεις ποῦ βρίσκει κανεὶς μονάχα σὲ δικά μας περιοδικά, βιβλία καὶ ἡμερολόγια.

Βέβαια ποτὲ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβῃ κατάβαθα κανένα ποιητή, πεζογράφο, κριτικό, ἂν δὲν ξεύρῃ τὴν ζωή, τὴν βιογραφία του—ἔτσι τοὐλάχιστον μᾶς τὸ διδάσκει ἡ ἐπιστημονικὴ κριτικὴ ἂν καὶ αὐτὴ ἔχει τρομερὸ ἐχθρὸ τὴν λεγομένη καλλιτεχνικὴ κριτική—μὰ περὶ αὐτοῦ ἀγαπητή μου Ἐπιθεώρησις, δὲν πρόκειται καὶ γι' αὐτὸ μὴν τὸ ὑποψιασθῇς κἄν. Πρόκειται ἁπλούστατα περὶ τοῦ ὅτι

οἱ συγγραφεῖς πρέπει νὰ γνωρίζωνται, δηλαδὴ νὰ ἀλληλοχαιρετιοῦνται, νὰ κάμνουν ὁ ἕνας τοῦ ἀλλουνοῦ βίζιτες, νἄνε φίλοι—ἡ φιλία δὲ στὴν Ἑλλάδα πιάνεται μὲ τὸν πρῶτο λόγο καὶ μὲ τὸ πρῶτο χαμόγελο—νὰ ὑποκλίνωνται ὁ ἕνας πρὸς τὸν ἄλλον καὶ τόσα ἄλλα ποῦ οὔτε νὰ φανταστοῦμε κἂν ἐμεῖς ἐδῶ δὲν μποροῦμε. Λοιπὸν ἂν γίνονται ὅλα αὐτὰ θὰ πῇ πῶς παρακολουθεῖς τὸ ἔργο καὶ τὸ νοιώθης ἀλλοιῶς τίποτε—δὲν μὲ ξεύρεις, δὲν μπορεῖς μήτε νὰ μὲ καταλάβῃς δηλαδὴ αὐτὰ ποῦ γράφω, ὅλα δηλαδὴ προσωπικά.

Πραγματικὴ κρίσις ἀλὰ Ξενόπουλον ποῦ τώρα τελευταῖα μᾶς εἶπε πῶς γιὰ νὰ κρίνουμε κανένα συγγραφέα πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ' ὄψιν ἂν εἶχε μπόλικους παράδες ἢ λίγους ἢ καὶ καθόλου. Δὲν ξεύρω ἂν τὸ πρόσεξες, καλη μου φίλη, γιὰ διάβασε καλά, καλὰ τὸ ἄρθρο τοῦ κ. Ξενοπούλου, «ὁ Μαρκορᾶς» στὸ φετεινό σου ἡμερολόγιο, καὶ πές μου ἂν δὲν συμφωνῇς καὶ σὺ πῶς αἱ σκέψεις μερικῶν ἑλλήνων κριτικῶν εἶνε ἐξωφρενικές. Ἐπάνω κάτω τὰ ἴδια τώρα μᾶς λέγει καὶ ἡ Κυρία Δημητρακοπούλου στὸ γράμμα της κάμνοντας τὴν παρατήρησι στὴν κυρία Καμπούρογλου πῶς ἡ συζήτησις γίνεται ἀπὸ μέρους της μὲ «ὕφος ἀκατάλληλον» στὴ θέσι της «πρὸς γυναίκα ποὺ ἀφιέρωσε τὴν ψυχή της στὰ γράμματα». Μὰ κυρία Δημητρακοπούλου δὲν καταλαβαίνετε πῶς ἀνάμεσα σὲ ἀνθρώπους ποὺ λαμλαμβάνουν μέρος στὴν πνευματικὴν ἐργασίαν δὲν ὑπάρχει ἀνώτερη ἢ κατώτερη θέσις· πῶς λαμβάνεται μόνον ὑπ' ὄψιν ἡ ἐργασία, ἡ δύναμις τοῦ πνεύματος, ἡ δημιουργία, ἡ γνῶσις, ἡ ἀλήθεια; Εἴσθε γυναίκα ποῦ ἐργάζεσθε—ἔτσι τοὐλάχιστον τὸ λέτε στὸ γράμμα σας, τὸ βλέπω καὶ ἐγὼ μονάχη μου στὰ «Παναθήναια» — καὶ ἀλήθεια δὲν ἐμάθατε ἀκόμα πῶς στὰ γράμματα πρὸ πολλοῦ βασιλεύει ἡ ἰσότης καὶ ὁ κοσμοπολιτισμός, ὡρισμένως τὸ δηλητήριο τῆς προσωπολατρείας θὰ ἔχῃ μπῇ πολύ, παρὰ πολὺ μέσα στὸ αἷμά μας γιὰ νὰ μὴν μποροῦμε ἐπὶ τέλους νὰ τὸ βγάλουμε ἀπὸ τὴν ψυχή μας καὶ τὸ μυαλό.

Ὅλα πέρα, πέρα τῆς στιγμῆς, τοῦ γούστου—ὅλα προσωπικά.—Αὐτὸ εἶνε, ἀγαπητή μου Ἐπιθεώρησι, τὸ συμπέρασμα ποῦ βγαίνει καὶ ἀπὸ τὰ δύο γράμματα καὶ σ' αὐτὸ ἤθελα νὰ σὲ κάμω νὰ προσέξῃς πηὸ πολύ, γιατὶ εἶμαι βεβαία πῶς δὲν ἔδωσες προσοχὴ—ἂν ἔδιδες δὲν θὰ τύπωνες τὸ γράμμα τῆς Κας Καμπούρογλου, ἑπομένως οὔτε τὴν ἀπάντησι τῆς Κας Δημητρακοπούλου καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ δὲν θὰ τύπωνες σήμερα οὔτε τὸ δικό μου γράμμα μὲ τὸ ὁποῖο νομίζω πῶς ἀρκετὰ σὲ ἐζάλισα.

Σοῦ ἔγραψα ὅμως γιατὶ πιστεύω πῶς γιὰ τὰ πικρά μου λόγια δὲν θὰ φανῇς ρωμηὰ φιλενάδα, δηλαδὴ δὲν θὰ μὲ σβύσῃς μὲ μιὰ μονοκοντυλιὰ ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν φίλων σου.

Καὶ τώρα ὅπως πάντα δέξου τὲς πειὸ εἰλικρινεῖς μου εὐχὲς γιὰ τὴ πρόοδο σου.

Ὀδησσός. Ἀπρίλιος. 1912.

ΑΝΝΑ ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ

Κυρία Δημητρακοπούλου,

Δὲν θὰ ἦτο διόλου εὐχάριστον οὔτε διὰ σᾶς οὔτε δι' ἐμὲ νὰ ἐπαναλάβω ὅλα ὅσα σᾶς ἔγραψα εἰς τὴν πρώτην μου ἐπιστολὴν καὶ ἐν τούτοις αὐτὰ θὰ ἦσαν ἡ μόνη καὶ καταλληλοτέρα ἀπάντησις εἰς ὅσα μοῦ γράφετε. Σᾶς ἔγραψα τόσον λεπτομερῶς τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἀποστρέφομαι τό παρά τινων δημιουργηθὲν αὐτὸ ἰδίωμα, κρᾶμα δημοτικῆς καὶ ἐστρεβλωμένης καθαρευούσης καὶ δὲν τὸ θεωρῶ ποσῶς φυσικὸν καὶ ἁπλοῦν ἀλλ' ἀπεναντίας ἐκζητημένον καὶ προσποιημένον, ὥστε δὲν μοὶ μένει τίποτε νὰ προσθέσω. Ἐπειδὴ ὅμως σεῖς, ἀντὶ ν' ἀντικρούσητε ἓν πρὸς ἓν τὰ ἐπιχειρήματά μου, ἀποδεικνύουσα τὸ δίκαιόν σας, εὑρύνετε τὸ θέμα τῆς συζητήσεως εἰς ζητήματα σχετικὰ μὲν, ἀλλὰ πάντως, ἄλλα παρὰ τὸ ἀποκλειστικὸν ζήτημα τῆς γλώσσης, ἀναγκάζομαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι: πρῶτον, ἐγώ, ἀποτεινομένη πρὸς ὑμᾶς δὲν ἀποτείνομαι πρὸς τὸ ἄτομον τῆς Κας Δημητρακοπούλου οὔτε πρὸς τὸ ἔργον σας ἢ τὰς ἰδέας σας, ἀλλὰ πρὸς ἓν μέρος μικρᾶς μερίδος τῆς κοινωνίας μας ἥτις ὑποστηρίζει τὴν στρέβλωσιν τῆς γλώσσης μου. Ἠδύνατο νὰ ἦτο καὶ ἄλλος ὁ γράψας τὸ περὶ Καλογεροπούλου ποιητικὸν χρονογράφημά σας, νὰ ἦτο φίλος μου, πατήρ μου, ἀδελφός μου, πάλιν τὴν αὐτὴν ἀγανάκτησιν θὰ μοὶ ἐξήγειρεν, ὄχι ἡ ἰδέα, ὀχι τὸ ὕφος, σημειώσατέ το καλά, ἀλλ' ἡ γλῶσσα καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ θὰ ἔγραφον. Ἐτύχετε νὰ ἦσθε σεῖς· τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι ἠθέλησα, ὡς ἀδίκως μὲ κακίζετε, **νὰ γίνῃ συζήτησις μὲ ὕφος ἀκατάλληλο ἀπὸ κυρίαν τῆς θέσεώς μου πρὸς γυναῖκας ποῦ ἀφιέρωσε τὴν ψυχήν της στὸ γράμματα.** Δὲν ἠὐτύχησα νὰ σᾶς γνωρίσω ἐκ τοῦ πλησίον καὶ λυποῦμαι πολὺ διὰ τοῦτο· τί δύναμαι νὰ ἔχω ἐναντίον σας; Δὲν ὡμίλησα περὶ τοῦ ἔργου σας, τὸ σέβομαι καὶ τὸ ἀναγνωρίζω. Ἐγὼ ὁμιλῶ περὶ **ὅλων σας.** Σεῖς μοῦ ὁμιλεῖτε περὶ ὕφους, περὶ εὐρύτητος ἰδεῶν. Ἄλλο ἰδέαι καὶ ὕφος καὶ ἄλλο γλῶσσα ἂν καὶ σπουδαίως αὐτὴ συντελεῖ εἰς τὴν ὡραιότητα τοῦ πρώτου. Μοῦ ἀναφέρετε τὸ ἁπλοῦν ὕφος τῶν Γάλλων modernes. Τὸ γνωρίζω καὶ τὸ παραδέχομαι. Ἀλλ' οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν κατέφυγεν εἰς τὴν στρέβλωσιν τῆς Γαλλικῆς ἵνα προσδώσῃ ἁπλότητα εἰς τὸ ὕφος του· καὶ ἂν ἀκούῃ ἢ τὴν ὑπηρέτριάν του ἢ ἄλλον ἀπαίδευτον νὰ λέγῃ: que je vais-il faire que je prends καὶ πλεῖστα τοιαῦτα τὰ ὁποῖα καθημερινῶς ἐδῶ γύρω μας, μεθ' ὅλην τ ν ἀναγκαστικὴν ἐκπαίδευσιν, δὲν τοὺς ἐπῆλθε ποτὲ ἡ ἰδέα νὰ καταργήσωσι τὴν **ὑποταακτικὴν** καὶ νὰ γράψωσι λάθη, διϊσχυριζόμενοι ὅτι τὰ λάθη τῶν ἀγραμμάτων εἶνε **ἐξέλιξις** τῆς γλώσσης, ἐκτὸς ἂν θέλωσι νὰ παραστήσωσιν ὁμιλοῦντα χωρικὸν ἢ ἄλλον ἀμαθῆ, τότε βεβαίως δὲν θὰ βαλωσιν εἰς τὸ στόμα του φράσεις ἀκαδημαϊκάς.

Μοὶ φέρετε τὸ παράδειγμα τοῦ μακαρίτου συζύγου μου φίλου τῆς δημοτικῆς. Τὸ γνωρίζω πολὺ καλὰ καὶ μαζὶ εὑρίσκαμεν τέρψιν καὶ ἱκανοποίησιν τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος εἰς τὰς ἀπερίττους καὶ μεστὰς ποιήσεως διηγήσεις τοῦ Παππαδιαμάντη καὶ ἄλλων, ἀλλὰ καὶ μαζὶ κατεδικάζαμεν πᾶσαν ματαίαν προσπάθειαν πρὸς ἐπικράτησιν μόνον δημοτικῆς καὶ ἡ φράσις τὴν ὁποίαν ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ μετεχειρίσθην γενικῶς, ὅτι **εἶνε αὐτόχρημα βλακεία ἡ δημιούργησις γλωσσικοῦ ζητήματος** εἶνε ἰδική του, πρώτου, φρονοῦντος ὅτι ἡ τε δημοτικὴ καὶ ἡ καθαρεύουσα πρέπει νὰ εἶνε ἐν χρήσει ἀλλ' ἡ καλαισθησία μόνον καὶ ὄχι προκατάληψις νὰ διευθύνῃ τὴν κατάλληλον χρῆσιν εἴτε τῆς μιᾶς εἴτε τῆς ἄλλης, ἀναλόγως τοῦ θέματος καὶ τοῦ ἔργου καὶ διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν **Νανᾶ** μετεχειρίσθη τὴν δημοτικὴν καὶ εἰς τὰ **διὰ τὰ παιδιὰ** ποιήματά του καὶ εἰς τόσα ἄλλα τραγούδια μελοποιηθέντα καὶ δημοτικὰ γενόμενα, ὅπως ἡ **Βαρκοῦλα**, τὸ **Μὲ μιὰ τρέχ' ἀπ' τὰ μαλλιά σου** κ.τ.λ. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὸ ποιήμά του **«ἡ Ἀκρόπολις»** ἐπαινεθὲν εἰς τὸν διαγωνισμόν, ὡς καὶ εἰς τὸν **«Φαέθονα»** μετεχειρίσθη τὴν ἀκαδημαϊκὴν καὶ **διδασκαλικὴν** ὡς τὴν ὀνομάζετε, γλῶσσαν· ὄχι διότι τῷ ἔκαμνε **μεγαλειτέραν ἐντύπωσιν ὁ πομπώδης ρητορικὸς καὶ ἀκαδημαϊκὸς λόγος** ὅπως κατὰ τὴν γνώμην σας συμβαίνει εἰς ἐμὲ καὶ εἰς ἕνα ἁπλοῦν χωρικὸν χάσκοντα καὶ ἐξιππαζόμενον πρὸ τῆς γλώσσης ἑνὸς λογιωτάτου της **Βαβυλωνίας**, ἀλλὰ διότι μόνη αὐτὴ τῷ ἤρεσκε πρὸς ἐξύμνησιν τόσου μεγάλου πράγματος καὶ τῷ παρεῖχε τὰς ἀναγκαίας λέξεις καὶ ἐκφράσεις πρὸς τοῦτο. Θὰ διϊσχυρισθῆτε ἴσως, ὡς διϊσχυρίσθη καὶ κάποιος ἄλλος, ὅτι εἶνε ἀπὸ τὰ πρῶτά του ἔργα, ἐποχῆς ὅτε ἐπεκράτει ἡ γλῶσσα αὐτὴ μόνον ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀντείπω ὅτι καὶ τὸ **«Μὲ μιὰ τρέχ' ἀπ' τὰ μαλλιά σου»** εἶναι τῆς αὐτῆς σχεδὸν ἐποχῆς καὶ τόσα ἄλλα δημοτικά του.

Δὲν ἔχω τὴν ἀξίωσιν νὰ κρίνω ἀπὸ φιλολογικῆς ἀπόψεως ἔργα ἰδικά σας ἢ ἄλλων ἀφοῦ κατὰ τὴν γνώμην σας **δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ξεύρῃ αὐτά ἂν δὲν παρακολουθήσῃ τὴν κατὰ πνεῦμα ἐξέλιξιν τῆς γλώσσης του καὶ δὲν τὴν κανονίσῃ μὲ τὴν αἰσθητικὴν τῆς ἐποχῆς του.** Ἀλλ' ἔχω τὴν ἀξίωσιν ὅτι καὶ ἐγὼ δὲν στεροῦμαι **ἀκουστικῆς εὐαισθησίας** καὶ ὅπως δὲν δύναμαι ν' ἀνεχθῶ μουσικὴν παρατονίαν ἐξ ἴσου **ὑποφέρω** πρὸ τοιούτων μαργαριτῶν ὅπως ἡ **διορατικότη, ἀνθρώπων αἰσθαντικῶν γαληνεμένα, οἱ πηγὲς, ἡ ἀδιάκοπη, εὐσυνείδητη, τὲς ἐποχές,** καὶ τῶν τοῦ κ. Ροδοκανάκη, **ἐπῃανόντανε, τ' ἀλλουνοῦ, πάγαινα ἔξη χρονῶ, βγαίνανε, πρόφερνε, μίλαγε, σεβότανε, συλλογιέμαν, ἐκλοῦσεν,** (θεὲ καὶ κύριε τί θὰ πῇ αὐτό;) **ἀνάδινε, τῆς ὕπαρξίς μου, κάρδες, σηκονότανε, ὁποῦθε, στεκάμενος** τὰ ὁποῖα **οὐδεὶς ποτὲ** οὔτε εἰς τὴν οἰκειοτάτην ὁμιλίαν μεταχειρίζεται ἐκτὸς ἴσως μερικοὶ ἐντόπιοι, γνήσιοι **Ἀθηναῖοι** τῆς Πλάκας καὶ τοῦ Ψυρρῆ τῆς τελευταίας τάξεως οἱ κοινῶς μόρτιδες καὶ κουτσαβάκηδες λεγόμενοι. Μεταξὺ τῶν μαργαριτῶν αὐτῶν τῆς δημοτικῆς του ἐν τούτοις δειλὰ δειλὰ προβάλλουσι μερικοὶ ἀριστοκρατίσκοι τῆς καθαρευούσης ὡς **ὁλοπόρφυρη, ἐπιβολὴ συμπλήρωμα, ἐξασκεῖ, ζωϊκὸν ἄρωμα, ὑψώνονται, προσαρμοσμένοι, ἐρχομένων χρόνων**(ἐνῷ πρὶν εἶπε **χρονῶ**) μαρτυροῦντες ὅτι δὲν εἶναι συνειθισμένος ὁ γράφων οὔτε νὰ ὁμιλῇ οὔτε νὰ γράφῃ καὶ μόνον ἐκ προκαταλήψεως κατὰ τῆς ὀρθότητος ἀναγκάζει ἑαυτὸν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ κατὰ στιγμὰς λησμονεῖται ἢ στερεῖται τρόπου ἐκφράσεως εἰς τὴν μαλλιαρὴν καὶ ἐπανέρχεται εἰς τὴν γραμματικήν· καὶ ἵνα συμπληρωθῇ ἡ σειρὰ τῶν μαργαριτῶν προσθέτω καὶ τοὺς μεγαλειτέρους ἀπὸ πολλοὺς περιεχομένους εἰς ἐπιστολὴν νεαρᾶς κοινῆς μας φίλης πρὸ ὀλίγου ληφθεῖσαν ἐπικαιρότατατα ἐξ Ἀθηνῶν· αὐτοὶ εἶναι δύο ἀλλὰ λέοντες: ἡ conférenace **μιᾶς Ρώσσας...** καὶ ὁ περίφημος **σουφιστής...** (Κύριε ἐλέησον! ἀπὸ πότε ἠσπάσθη ἡ ἀγαπητή μας φίλη τὴν προφορὰν τῶν Λοιδωρικωτῶν **γαλατάδων** οἱ ὁποῖοι ὅμως ἀγνοοῦν τὴν λέξιν καὶ οὔτε σοφιστὴς ἀλλ' οὔτε καὶ **σουφιστὴς** λέγουσι ποτέ· κατόπιν αὐτῶν περιττὰ πλέον ἄλλα παραδείγματα... α! ὄχι δὲν πρέπει νὰ παραλείψω καὶ τὸ **ἀγαπητὴ Δεσποινίδα** τὸ ὁποῖον ἄλλη δεσποινὶς ἔγραψε πρὸς τὴν Δα Καλογεροπούλου μὲ **πολλαῖς εὐκαῖς...** Ἐτελείωσα!

— Ὁμολογεῖτε ὅτι θηρεύετε πρωτοτυπίαν ἀποφεύγουσα ὀρθὰς λέξεις εἰς τὰς ὁποίας μᾶς ἐτυνείθισεν ἡ ὀρθὴ καθαρεύουσα διότι ὅλα πλέον **ἔχουν εἰπωθεῖ** καὶ ἑπομένως δὲν πρόκειται περὶ τοῦ τί θὰ εἴπῃ τις, ἀλλὰ πῶς θὰ τὸ εἴπῃ καὶ τὸ **κἂν εἶναι στὴν ἔκφρασι** ἐνῷ παραπάνω μοὶ λέγετε **νὰ μὴ περιφρονῶ ἀδασάνιστα ἕνα ἔργον γιατὶ ἡ φόρμα ἔτυχε νὰ μὴ μ' ἀρέσει.** Ἀντίφασις! Ἀλλ' ἂν πρωτοτυπία εἶναι ἡ στρέβλωσις τῶν ὀρθῶν διὰ τὴν ὁποίαν λέγετε ὅτι **εἶσθε ὑπερήφανη** τότε προτιμῶ νὰ ἐξακολουθεῖτε νὰ μὲ θεωρεῖτε ὡς **στερουμένην συγχρονισμοῦ** ὄζουσαν εὐρῶτος, παλαιότητος, καὶ σχολαστικισμοῦ, προτιμῶ νὰ νομίζετε ὅτι αἰτία τοῦ ὅτι σᾶς εἶπον πῶς δὲν ἐνόησα τὸ περὶ Καλογεροπούλου χρονογράφημά σας δὲν εἶναι ἡ γλῶσσά σας ἀλλ' ἡ μικρόνοια καὶ ἀδυναμία μου ὅπως παρακολουθήσω τὸ ὕψος τῶν νοημάτων, προτιμῶ νὰ μὴ μὲ κατατάσσετε μεταξὺ τῶν **αἰσθαντικῶν** ἀνθρώπων ἀλλὰ μεταξὺ τῶν πεζοτάτων ἀλλ' ὀρθοφρόνων bourgeois, προτιμῶ ὅλα αὐτὰ παρά, θέλουσα καὶ ἐγὼ νὰ πρωτοτυπήσω καὶ φανῶ Moderne, νὰ βάλω εἰς τὴν συνείδησίν μου τὸ βάρος ὅτι συνετέλεσα, ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον, εἰς τὴν στρέβλωσιν τῆς ὡραίας Ἑλληνικῆς!

Ὅσον διὰ τὸ **ὄψες,** εἶχον πληροεστάτην πεποίθησις ὅτι ἐδιάβασα **ὄψες**· ἀλλ' εἶμαι ἀρκετὰ εἰλικρινὴς ὥστε νὰ ὁμολογήσω ὅτι μετὰ τὴν διαμαρτυρίαν σας ἐξήτασα καλλίτερον καὶ εἶδα **ὄψεις.** Τὸ σφάλλειν ἀνθρώπινον· ἵνα πρὸς σκανδαλισμὸν σᾶς ἀναφέρω καὶ ἕνα ἀπαρέμφατον. Ἔχετε ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶμαι **γρηὰ** καὶ ἡ δρασίς μου δὲν ἔχει τὴν δύναμιν τῆς νεαρᾶς ἰδικῆς σας· ὅσον ὅμως διὰ τὴν κατηγορίαν ὅτι κάμνω **καὶ λάθη ἀναγνώσεως ἀκόμη** πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὀρθή, ἀφοῦ εἶμαι **δασκάλα** καὶ ἠξεύρω γράμματα καὶ πρώτιστον προσὸν μιᾶς **δασκάλας,** ἢ καλῆς ἢ κακῆς εἶναι ὀρθὴ ἀνάγνωσις. Ἂν πάλιν δὲν ἠξεύρω ἀνάγνωσιν τότε δὲν εἶμαι **δασκάλα** καὶ ἑπομένως ἡ **διδασκαλικὴ** ὁμιλία μου δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα προκατειλημμένης σχολαστικότητος ἀλλὰ ζήτημα καλλαισθησίας καὶ ἔξεως ἐξ ἀνατροφῆς

Ἤθελα πολὺ νὰ παρακολουθῶ τὸ ἔργον σας, ὡς μὲ παρακινεῖτε, ὅπως παρακολουθῶ τόσα ἄλλα ὡραῖα πράγματα διὰ τῶν ὁποίων μετριάζονται αἱ πικρίαι, σμικρότητες, καὶ ἀσχημίαι τοῦ βίου τούτου, ἀλλ' ὁ φόβος του ν' ἀπαντῶ πρωτοτύπους μαργαρίτας κάθε στιγμήν, δὲν μὲ ἀφίνει καὶ λυποῦμαι διότι, ὡς σᾶς εἶπα καὶ εἰς τὴν προηγουμένην μου εἶναι κρῖμα, κρίμα νὰ **πηγαίνουν χαμένα** τόσα ἔργα ὡραῖα ἴσως, δι' ὅσους δὲν ἀνέχονται τὰς παρατόλμους καὶ μὴ ἀναγκαίας αὐτάς καινοτομίας.

Μεθ' ὑποβλήψεως

ΙΟΥΛΙΑ Ι. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

Ἐν Παρισίοις Μάϊος 1912

ΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ ΤΟΥ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Ἡ 29 Μαΐου, ἐπέτειος ἐθνικῆς συμφορᾶς, ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ τὴν θέσιν ἥτις τῇ ἡρμόζεν εἰς τὸν σύγχρονον κοινωνικὸν καὶ πολιτικόν μας βίον. Ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς συγκεντρούμενος εἰς τοὺς Ναοὺς ἀπευθύνει εὐχὰς ὑπὲρ τῆς γενναίας ψυχῆς τοῦ τελευταίου ἡρωϊκοῦ Ἕλληνος Αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος ἔπεσεν εἰς τὰς ἐπάλξεις τῆς Κων)πόλεως μαχόμενος ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Εἰς τὰς Ἀθήνας μάλιστα τὸ μνημόσυνον τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου ἑωρτάσθη μετ' ἐξαιρετικῆς λαμπρότητος τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Μέλη τῆς Β. Οἰκογενείας, οἱ Ὑπουργοί, Βουλευταί, αἱ Ξέναι ἀποστολαὶ καὶ ἄλλαι ἀνώτεραι Ἀρχαί, παραστᾶσαι προσέδωκαν τὴν πρέπουσαν ἐπισημότητα εἰς τὴν ἑορτήν, κατὰ τὴν ὁποίαν εὐγλωττος ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ κ. Λάμπρου Πρυτάνεως, ἱστορήσαντος μετ' εὐφραδείας τὰ κατὰ τὸν τελευταῖον Αὐτοκράτορα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αἱ χιλιάδες τῶν παραστάντων μαθητῶν ἦτο ἡ συγκινητικωτέρα εἰκὼν τῆς ἑορτῆς, διότι διὰ τῆς παρουσίας των καὶ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τοιαύτην ἑορτήν, ἐβαπτίζοντο μέσα εἰς τὰς μεγάλας παραδόσεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐμάνθανον νὰ ἐμπνέωνται καὶ νὰ σκέπτωνται καὶ νὰ ὀνειροπολοῦν δι' ἓν μεγαλεῖον τὸ ὁποῖον μίαν ἡμέραν θὰ δείξουν οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους.

Καθ' ἡμᾶς οἱ διενεργηθέντες κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἔρανοι παρέλκουν διότι διδάσκουν τὸν Ἕλληνα ὅτι ἀρκεῖ νὰ δώσῃ μίαν δραχμὴν ἢ χιλίας λίρας, διὰ νὰ κάμῃ τὸ καθῆκόν του. Ἐνῷ ὁ Ἕλλην ἔχει ἀνάγκην νὰ ἔχῃ ἄλλα μεγαλείτερα ἰδανικά.

ΜΑΪΟΣ 1912

ΛΑΪΚΟΝ ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ

Ὁ Μάης ἔχει τὸ ὄνομα
κι' ὁ Ἀπρίλης τὰ λουλούδια

—

Στὸ κατηραμένο τόπο
τὸ Μάη μῆνα βρέχει.

—

Πολλαὶ παροιμίαι ἐκφράζονται διὰ τὸ ἐπιβλαβὲς τῶν βροχῶν κατὰ Μάϊον.

—

Μάϊος ἄβροχος, χρονιὰ εὐτυχισμένη.

—

Λέγεται ἡ παροιμία αὕτη ἐν Ἀχαΐᾳ καὶ Ἠλιδι.

—

Τὸ Μάη πίνε τὸ νερό, τὸ θερινὴ τὸ ξεῖδι
Τὸν ἀλωνάρη τὸ κρασὶ νὰ ἰδῇς τὸ παλληκάρι

ΩΡΑΙΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔ. ΕΛΛ. ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ Κος Εὐ. Ἰωαννίδης, εἰς τὰς δύο προσωπογραφίας φαίνεται πάντοτε διατηρῶν τὴν ἀβρότητατοῦ σχεδίου του καὶ τοῦ χρώματος. Μὲ τὰ δύο αὐτὰ ἐξαιρετικὰ προτερήματα ἀποβαίνει ὁ γλυκύτερος διερμηνεὺς τοῦ γυναικείου προσώπου.

Ἡ δις Ἀγγ. Στεφάνου. Νεράϊδα αὐτὴ νεραϊδομίλημα καὶ ἡ τέχνη της. Εἰς τὰ ἔργα της φαίνεται πῶς ὁ Ἥλιος ὁ δυνατός, ἡ γυναῖκα τοῦ βουνοῦ, τὰ φαράγγια καὶ τὸ ἄνθος τῆς μυγδαλιᾶς, ἐμίλησαν τὴν ἀληθινὴ γλῶσσα ποῦ ἡ ποιητικὴ ψυχή της αἰσθάνεται. Τὰ ἔργα της μικρὰ εἰς τὸ σχῆμα εἶνε ζωγραφισμένα μὲ καλλιτεχνικὴν συγκίνησιν καὶ ἔχουν πνοὴν ἀληθινῆς τέχνης.

Ὁ Κος Ζαΐρης μᾶς μεταφέρει εἰς ξένα κλίματα, εἰς ξένα ἔθιμα. Εἰς τὸ ἔργον του βλέπομεν ἕνα διδάσκαλον πλέον· ἀνορθογραφίαι τῆς τέχνης δὲν προσβάλλουν τὸν ὀφθαλμόν μας· καὶ ἡ ἀπαραίτητος ψυχολογία μιᾶς εἰκόνος ὅταν περιβάλλῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸ τοπίον, ἀπεδόθησαν εἰς τὸ ἔργον του, «ὁ ὁδοιπόρος» μὲ βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ θέματος τούτου.

Ὁ Κος Μ. Ζαβιτσιάνος νεώτατος ζωγράφος εὑρίσκεται εἰς μεταβατικὴν ἐποχήν· τὰ ἔργα του παρουσιάζουν τάσεις πρὸς καλλιέργειαν ἰδίου συστήματος, προσπαθείας εἰλικρινοῦς.

Εἰς τὰς προσωπογραφίας του μεταχειρίζεται σχήματα μικρότερα τῶν συνήθων καὶ σκληρότητα εἰς τὸν χρωστῆρά του. Εἰς τὰ τοπία του δὲ ὅλως τὸ ἐναντίον· τὰ χρώματα εἰς αὐτὰ ἔχουν διαφάνειαν, ἡ τεχνοτροπία καὶ ἐν γένει ἡ ἐλευθερία τοῦ σχεδίου καὶ τοῦ χρωστῆρος μαρτυροῦν τὴν μετάπτωσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς τὸ τάλαντόν του θὰ λάβῃ τὴν ἐξέλιξίν του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

Ἔργον τοῦ κ. Κ. Γκέσκου.

Ὁ Κος Κογεβίνας, ἐπίσης ἐργάζεται εἰς ξένην γῆν. Τὸ εὐγενὲς σχέδιον καὶ ἡ ἰδιόρρυθμος σύνθεσις τῶν ἔργων του συνδυαζόμενα μὲ τὴν μελαγχολίαν καὶ τὴν ῥέμβην αἱ ὁποῖαι τὰ διαπνέουν μᾶς δίδουν ἀληθῶς ἕνα πρωτότυπον Ζωγράφον.

Ἡ Κος Παπαπαναγιώτου τελειοποιούμενος εἰς τὸ Μόναχον, μᾶς δίδει ζῶσαν σχεδὸν τὴν εἰκόνα μιᾶς ζωϊκῆς ἐκδηλώσεως τῆς παιδικῆς χαρᾶς. Τὸ παιδὶ καὶ ὁ κύκνος καὶ τὸ νερὸ τῆς λίμνης, ὅλα ἔχουν τὸν παλμὸν τῆς ζωῆς· ἀπὸ τὸ ἔργον αὐτὸ ἀντλοῦμεν μίαν στιγμὴν εὐτυχίας.

Τοῦ Κου Ἀργυροῦ τὸ ἔργον, «Μετὰ τὸ παιγνίδι» ὡς ἀνῆκον εἰς τὴν Ζωγραφικὴν τοῦ εἴδους — *tableau de genre*,—προέκυψεν ἐξ ἀληθοῦς συγκινήσεως· πόσην στοργὴν ἐμπνέει αὐτὸ τὸ παιδάκι μέσα στὸ ἀθῶο του περιβάλλον μὲ τὰ παιγνιδάκια του, μὲ τὸν ὕπνο ποῦ στὸ προσωπάκι του γίνεται ποίημα!

Ἡ Κα Φλωρὰ Καραβία ἐκθέτει ἕνα μόνον χαριτωμένο κεφαλάκι τῆς «Περουζὲ» ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἁπλοῦν αὐτὸ σκαρίφημα διακρίνεται ἡ ζωγράφος μὲ τὸ λεπτὸν αἴσθημα τοῦ χρώματος καὶ μὲ τὴν ψυχολογικὴν ἀπόδοσιν μιᾶς στιγμιαίας ἐκφράσεως τῆς Ἀθιγγανίδος.

Ὁ Κος Ἰακωβίδης ὅταν εἶνε εἰς τὸ εἶδός του εἶνε ὑπέροχος· ἄλλοτε εἶχε ἄνθη μυγδαλιᾶς, καὶ τριαντάφυλλα τὰ ὁποῖα δὲν ἐζωγραφήθησαν ποτὲ καλλίτερα ἀπὸ ἕλληνας Ζωγράφους. Διὰ τοῦτο ὁ καλλιτέχνης αὐτὸς ἀφοῦ μᾶς ἔδωσεν ὅτι αὐτὸς ᾐσθάνθη περισσότερον, διατὶ μᾶς διδει σήμερον κάτι τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν αἰσθάνεται; Καὶ τὸ ἔργον αὐτὸ εἶνε ἡ *Vestale*, ἡ «Ἑστιάς».

Ἡ Αὐτοπροσωπογραφία τοῦ Κου Ν. Λύτρα μόλον ὅτι ἡμιτελὴς εἶνε χαρακτηριστικὴ καὶ προδιδει τὰς ἀρετὰς τῆς τέχνης τὴν ὁποίαν κατέχει ὁ ζωγράφος αὐτός, καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀναμένομεν.

Ἡ γλυπτικὴ περιωρισμένη πολύ, ἐκδηλοῦται μόνον εἰς προτομάς· αἱ προτομαὶ αὗται κατὰ τὸ μᾶλλον ἐπιτυχεῖς, εἰμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἔνδειξις μιᾶς ἀκμῆς τῆς τέχνης ταύτης. Διατὶ οἱ νεώτεροι γλύπται φοβοῦνται νὰ ἀποδώσουν εἰς σχῆμα γλυπτικὸν ἕνα αἴσθημά των, μίαν ἐντύπωσιν ἔστω, ἐπιδεχομένην τὸ γλυπτικὸν σχῆμα; Διατὶ δὲν ἐκθέτουν σειρὰν δοκιμίων; Λησμονοῦν ὅτι ἡ ἅμιλλα καὶ ἡ δρᾶσις τῶν πολλῶν θὰ φέρῃ μίαν ἀναγέννησιν καὶ ὅτι οὕτω θὰ προκύψουν καὶ μερικὰ ἔργα ἐμπνεύσεως; Ἢ ἀγνοοῦν ὅτι ἡ τέχνη των, περιοριζομένη εἰς προσωπογραφίας καὶ προτομὰς ἀνήκει πάντοτε εἰς ἐποχὴν παρακμῆς;

Ὁ Γάλλος γλύπτης Κος *Sain* βεβαίως δὲν μᾶς ἐκπλήττει. Τὸ γλυπτικὸν σχῆμα ὅπως τὸ παρουσιάζει, μικρότερον τοῦ φυσικοῦ καὶ μεγαλείτερον τοῦ ὑποκοριστικοῦ χάνει τὰ κύρια σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ γλυπτικὴ ἀνέκαθεν ἐξεδηλώθη.

Ὁ Κος Ζευγώλης ἐνῷ θέλει νὰ παρουσιάζεται τόσον νεωτεριστὴς μὲ τὸ «*Voilà*» γίνεται νεοκλασικὸς ὀπισθοδρομικὸς εἰς τὴν «Ἐκδίωξιν ἐκ τοῦ Παραδείσου». Ἔπειτα αὐτὸς ὁ ἄγγελος γιατὶ εἶναι τόσῳ θυμωμένος; Μήπως ἦτο δικό του τὸ μῆλο ποῦ ἔφαγαν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι;

Ὁ Θωμᾶς Θ. Ὁρμητικὸς εἰς τὰς ἐμπνεύσεις του, κατορθώνει νὰ κατατάσσῃ αὐτὰς εἰς τὸ εἶδος τῆς τέχνης ὅπου αὐταὶ ἤθελον καταλληλότερον ἐκδηλωθῇ δηλαδὴ τὰ κυρίως Ζωγραφικὰ θέματα παρ' αὐτῷ δὲν γίνονται γλυπτικά, καὶ τἀνάπαλιν, κατέχει τὴν τέχνην του καὶ τὴν διοικεῖ ὅπως ἡ κρίσις καὶ λογικὴ ἀπαιτοῦν. Εἰς προτομὴν τοῦ *Beethoven* ἀποδίδει μίαν ψυχικὴν κατάστασιν ἐκ τῶν πολλῶν ἄλλωστε τῆς μεγάλης καὶ τρικυμιώδους ἐκείνης ψυχῆς, καλῶς γνωρίζων (καὶ ταῦτα διὰ τοὺς ἀντιλέγοντας) ὅτι τὸ θέμα του αὐτό, δύναται ὄχι μόνον μίαν φορὰν ἀλλὰ καὶ πολλάκις νὰ πραγματευθῇ. Εἰς τὰς προτομάς του, καὶ προπάντων, εἰς ὅσας δίδει τὸν χαρακτῆρα τῆς σπουδῆς, ἀποβλέπων πρὸ πάντων εἰς τὴν κίνησιν τῶν χαρακτηριστικῶν, κατανέμει οὕτω πῶς τὸ φῶς, ὥστε σχῆμα καὶ φῶς ἀλληλοσυνδεόμενα νὰ παρέχουν τὴν αἴγλην τῆς Ζωῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται εἰμὴ μόνον εἰς ἐκείνους ὅσοι ἐννόησαν τὴν τέχνην τῆς Ἀρχαίας γλυπτικῆς· ἀπηλλαγμένος τῶν προλήψεων ἑνὸς μαθηματικοῦ καὶ γεωμετρικοῦ σχεδίου τὸ ὁποῖον εἰς τὰς γραφικὰς καὶ πλαστικὰς τέχνας ποτὲ δὲν εἶχε ἐκτιμηθῇ, γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἐν τῇ φύσει δύο ὅμοια πράγματα δὲν ὑπάρχουν, καὶ ἐπομένως εἰς τὰ ἐπίπεδα τῶν ἐμψύχων παρουσιάζονται ἀνωμαλίαι αἰσθηταί, αὐτὸς βαίνει ἀκατάσχετος καὶ ὁρμητικὸς πρὸς ὅτι ὡραῖον τοῦ δίδει ἡ ζωή.

Εἰς τὸ ἀνάγλυφον τοῦ Κου Στεργίου διακρίνομεν τὰ οὐσιωδέστερα χαρακτηριστικὰ διὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς γλυπτικῆς. Εἰς τὴν προοπτικήν των ἀπόστασιν τὰ διάφορα πρόσωπα τοῦ θέματος εἶνε κατατεταγμένα μὲ πολλὴν νόησιν καὶ ἐπιμέλειαν. Τὸ ἔργον αὐτὸ παρέχει πολλὰς ἐλπίδας διὰ τὸν νεαρὸν τεχνίτην.

Διὰ δὲ τὴν σειρὰν τῶν γελοιογραφιῶν τοῦ Κου Παπαντωνίου τί νὰ εἴπωμεν. Νομίζω ὅτι ὄχι μόνον ἡμεῖς εἴμεθα εὐτυχεῖς διότι εἶναι ἰδικός μας ἀλλὰ τοῦτο θὰ συνέβαινε καὶ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην χώραν ἂν ἀνῆκεν. Εἰς τὴν ἀρχιτεκτονικὴν μία μόνον μελέτη τοῦ κ. Τσίλλερ εἶνε ἀξία κάποιας προσοχῆς. Τὰ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια εἶνε κατώτερα τῆς ἐκτιμήσεως τῆς κριτικῆς.

Μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι νέα ζωὴ θὰ ἀνθήσῃ καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἑλλάδα χαιρετίζομεν τὴν ἐργασίαν τῶν νέων ἀναμένοντες νέαν βλάστησιν εὐχυμοτέρων καρπῶν.

ΕΛΛΗ ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΙΓΓΛΕΣΗ

Κολακευτικωτάτους ἀλλὰ καὶ δικαίους ἐπαίνους ἀνέγραψαν αἱ Ἰταλικαὶ ἐφημερίδες διὰ τὸ ἐκλεκτὸν ζωγραφικὸν τάλαντον τῆς ἐν Ρώμῃ διαμενούσης Ἑλληνίδος καλλιτέχνιδος δεσποινίδος Μαρίας Ἰγγλέση. Τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξέθεσεν εἰς τὴν τελευταίαν καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν τῆς Ρώμης ἔτυχον ἰδιαιτέρας προσοχῆς

Ἡ Δὶς Μαρία Ἰγγλέση

ἐκ μέρους τῶν τεχνοκριτῶν, ἡ δὲ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς εὐγενέστατα συνωμίλησε μετ' αὐτῆς.

Ἡ δεσποινὶς Ἰγγλέση κατάγεται ἐκ Μυκώνου. Τὰς σπουδάς της διήνυσεν ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τῇ Καλλ. Ἀκαδημίᾳ κατ' ἀρχὰς φοιτήσασα, κατόπιν δὲ μὲ εἰδικοὺς καθηγητάς. Πρόπερσυ κατελθοῦσα εἰς Ἑλλάδα διωρ-

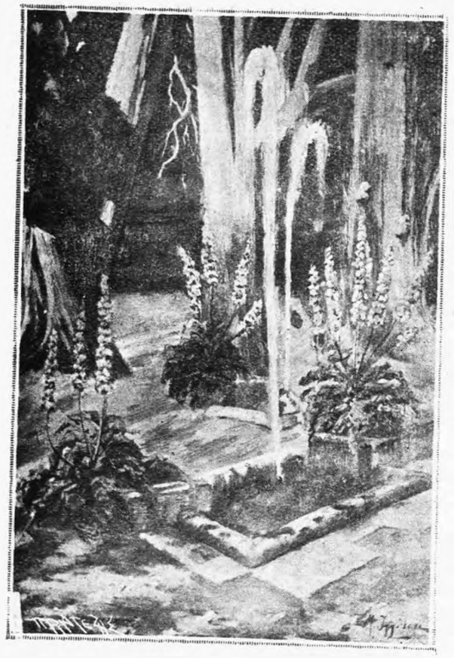

Ρωμαϊκὸν Τοπεῖον

Ἔργον Δος Μαρίας Ἰγγλέση

γάνωσε ἔκθεσιν ἔργων της εἰς τὸν «Παρνασσόν», κατόπιν δὲ ἐξέθεσε καὶ εἰς τὴν ἐν Καΐρῳ καλλ. ἔκθεσιν. Ἰδίως ἐπιδίδει εἰς τὰ τοπεῖα καὶ εἰς τὴν ἀπεικόνισιν μνημείων. Ἀλλὰ καὶ ὡς προσωπογράφος δὲν ὑπολείπεται. Ἡ δημοσιευομένη εἰκὼν παριστᾷ ἓν τοπεῖον τῆς Ἰταλίας.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ὁ κ. Ξενόπουλος, κατόπιν τῆς ἐπιτυχίας τοῦ «Πειρασμοῦ» δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸν πειρασμὸν καὶ προετίμησε νὰ ἐμφανισθῇ ὡς κωμωδιογράφος, ἀφοῦ ἐπαρκεῖς ἤδη συνέλεξε τὰς δάφνας τοῦ δραματικοῦ σταδίου του. Παρὰ τὸν παρακεκινδυνευμένον τίτλον, ὅστις ἐδόθη μᾶλλον διὰ νὰ κολακεύσῃ τὰ φιλοπερίεργα ἔνστικτα τοῦ πολλοῦ κόσμου διότι ἤκιστα δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ὑποθέσεως, ἡ φάρσα ἀντεπεκρίθη εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ κοινοῦ, τὸ ὁποῖον ἀπό τινος ἔπαυσε νὰ εἶνε νοῆμον, κατὰ τὴν κοινότυπον ἔκφρασιν. Ὁ συγγραφεὺς κυμαινόμενος πῶς νὰ χαρακτηρίσῃ τὸ ἔργον του, διότι κωμωδία δὲν ἦτο, ἀλλὰ ἡ στοργή του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε καὶ νὰ τὸ ταπεινώσῃ μὲ τὸ ὄνομα τῆς φάρσας, εὗρε τὴν λύσιν, τὴν μᾶλλον σοφήν. Συνδυάζουσα καὶ τοὺς δύο ὅρους μία παῦλα μεταξὺ κωμωδίας καὶ φάρσας ἀφῆκε νὰ ὑπονοηθῇ ὅτι ὅπως καὶ ἂν τὸ χαρακτηρίσῃ τις θὰ εἶνε ἐν τῇ ἀληθείᾳ. Ἀλλ' ἂν θελήσῃ τις νὰ ἰσοσταθμίσῃ τὴν πλάστιγγα, ἡ φάρσα ἂν καὶ ἐλαφρότερον εἶδος τέχνης, θὰ γύρῃ πολὺ πρὸς τὰ κάτω, πρὸς τὸν χονδρὸν καὶ ἐξεζητημένον γέλωτα.

Ἡ ζηλοτυπία, ἓν ἀπὸ τὰ ἰσχυρότερα πάθη, — ἀλλ' ἐξικνούμενον πολλάκις μέχρι τοῦ κωμικοῦ, — εἶνε τὸ θέμα, περὶ τὸ ὁποῖον πλέκονται ἐπεισόδια ὑπερβολικά, ἀλλ' ἀλατισμένα ἐντούτοις. Σκηναί τινες ἂν μὴ πολὺ πρωτότυποι εἶνε ὅμως ἀληθῶς κωμικαί, ὡς ἡ συνάντησις τῆς συζύγου μετὰ τῆς ἐρωμένης, ἣν τῆς παρουσιάζουν ὡς ἀδελφὴν τοῦ συζύγου. Ἀλλ' ἄλλαι σκηναί, ὡς ἡ παρείσακτος τοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἐρωμένης, μὲ τὸ τράβηγμα τοῦ ὀδόντος ἦτο ἐντελῶς περιττὴ καὶ ἄσχετος πρὸς τὸ σύνολον. Ἐν γένει ἡ «Πολυγαμία» εἶνε ἔργον τὸ ὁποῖον εὐχαρίστως παρακολουθεῖ ὁ ἀκροατής, διότι προκαλεῖ τὴν εὐθυμίαν του.

Ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη ἔδειξε καὶ πάλιν τὴν πολύτροπον τέχνην της. Ἔπαιξε μὲ πολὺ μπρίο, μὲ χάριν καὶ ἔδωσε ζωὴν εἰς τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ κάμῃ σειρὰν παραστάσεων.

Ἀπὸ τὴν συχνὰ ἐναλλάσσουσαν σειρὰν τῶν νέων ἔργων — μεταφράσεων ὅλων κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀνεκτῶν, — ὁ «Ἰσραὴλ» τοῦ Μπερνστάϊν ἐσημείωσε μοναδικὴν ἀληθῶς ἐπιτυχίαν τοῦ θιάσου τῆς Κοτοπούλη, ἰδιαίτατα δὲ τῆς πρωταγωνιστρίας. Τὸ δυνατὸν αὐτὸ ἔργον, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἔργα τοῦ Ἑβραιοπαρισινοῦ συγγραφέως, ἔχει σκηνὰς τὰς ὁποίας μόνον ἀληθινοὶ καλλιτέχναι ἠμποροῦν νὰ παρακάμψωσιν ἀκινδύνως. Ἡ δευτέρα πρᾶξις ἦτο ἓν ἀληθινὸν μαρτύριον, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ σῶμα κυρίως περισσότερον ἀπὸ τὰ χείλη, ὁμιλεῖ. Μία ἀγωνιώδης, ἀλλ' ἐκφραστικωτάτη πάλη μεταξὺ μητρὸς καὶ υἱοῦ ἐκράτησε τοὺς ἀκροατὰς εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς ἐντάσεως τῶν αἰσθητηρίων. Ἡ Κοτοπούλη ἔπαιξεν ὡς μεγάλη καλλιτέχνις, μὲ ὑπερβολικὴν ἴσως σύσπασιν, ἀλλὰ ἱκανὴν νὰ προδώσῃ ὅλον τὸν ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κόσμῳ γενόμενον σπαραγμόν. Καὶ ὁ Μυρὰτ κατέβαλε ὅλας του τὰς προσπαθείας νὰ φανῇ ἐφάμιλλος τῆς πρωταγωνιστρίας.

Ὁ «Κινηματογράφος» ἐφέτος εἶχε καὶ συνεργασίαν καὶ δι' αὐτὸ ἴσως ἀπέτυχεν. Ἐδόθη ἀπὸ θίασον ὀλιγοπρόσωπον, σχετικῶς πρὸς τὴν θεαματικὴν ποικιλίαν μιᾶς ἐπιθεωρήσεως. Τὸ κοινὸν δὲν ἐφάνη πολὺ εὐχαριστημένον ἐκ τοῦ ἔργου. Ἡ μουσική του μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἐξελέγη, εὔμορφη καὶ αἰσθηματικὴ μᾶλλον ἢ εὔθυμη. Μερικαὶ σκηναὶ εὐφυέσταται, ὡς ἡ τοῦ καφὲ καὶ τῆς ζάχαρης, τοῦ Μιμῆ καὶ τῆς Μιμῆς, τῶν Νανάδων, τοῦ Καζαμία, τῶν Ἄγγλων περιηγητῶν, τοῦ Λιονταρῆ καὶ τοῦ Παραρτήματος. Ἡ κ. Ροζὰν ἐτραγούδησε πολὺ εὔμορφα καὶ γλυκά, ἰδίως τὸ Γλοῦ-γλοῦ, ἀμίμητος δὲ ἡ κ. Γαβριηλίδου, σκορπίσασα ζωὴν εἰς τὸ ἔργον. Τὰ Καντικτάκια χαριτωμένα καὶ ὁ κ. Πλέσας κωμικώτατος.

Εἰς τὸ Θέατρον Κυβέλης ἐδιδάχθησαν ἕως τώρα μεταφράσεις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ δραματολογίου. Πολὺ ἐπέτυχεν ἡ «Εὐτυχισμένη» εἰς τὴν ὁποίαν ἡ κ Κυβέλη παίζει ἐξόχως ὡραῖα τὸν ρόλον τῆς εὐτυχισμένης.

Ὁ θίασος Φύρστ-Νίκα-Λεπενιώτη ἤρχισε τὰς παραστάσεις εἰς τὸ Θέατρον Λορνιώτη μὲ ἱκανὴν ἐπιτυχίαν.

Δραματικὴ Σχολὴ «Τέχνης»

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἀλματικὰς προόδους ἐπιτελεῖ ἡ Δραματικὴ σχολὴ τῆς «Τέχνης». Ὡς ἐκ τῆς πληθύος τῶν μαθητῶν, ἐγένοντο δύο τάξεις, ἡ δὲ διδασκαλία γίνεται καθ' ἑκάστην. Ἐκτὸς τῶν τακτικῶν μαθημάτων ἀπαγγελίας, συγχρόνου δράματος καὶ ἠθοποιΐας, ὁ κ. Ἀλ' Φιλαδελφεύς, ἔκαμε δύο διαλέξεις χάριν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς σχολῆς περὶ ἀρχαίου θεάτρου ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Διονύσου. Ἓν μάθημα τοῦ κ. Φιλαδελφέως παριστᾷ, ἡ δημοσιευμένη εἰκών, ἥτις ὀφείλεται εἰς τὸν ἀριστοτέχνην τῆς φωτογραφίας καὶ ἐνθουσιώδη τῆς «Τέχνης» ἑταῖρον κ. Σπ. Κοκόλην.

Η ΜΟΔΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ἀπὸ τότε ποὺ ἡ Ἑλληνικὴ ἐπιθεώρησις ἤνοιξε χάριν τῶν ἀναγνωστριῶν της τὴν στήλην τῆς μόδας, ἐφροντίσαμεν πάντοτε νὰ δίδωμεν ὅσο τὸ δυνατὸν τὴν πιστοτέραν ἰδέαν τῶν ὅσων φορεῖται κάθε ἐποχήν. Ἐξηγήσαμε τὸν προορισμὸν τῆς μόδας καὶ βοηθήσαμε συγχρόνως ὅσας ἠθέλησαν νὰ μᾶς συμβουλευθοῦν νὰ μποῦν πρωτίστως στὸ νόημά της γιὰ νὰκολουθήσουν ὕστερα τὴν οὐσίαν της καὶ ὄχι τὸν τύπον κι' αὐτὸ γίνεται ἐνάμισυ ἔτος τώρα.

Φυσικὰ τὸ διάστημα δὲν εἶνε πολὺ κ' ἔτσι μέσα σὲ τόσα ἄλλα ποὺ εἴχομε νὰ ποῦμε παραλείψαμε νὰ μιλήσωμε λίγο καὶ γιὰ τὸ σπίτι' δηλαδὴ πῶς πρέπει μιὰ γυναῖκα νὰ ντύνεται σπίτι της. Ἐὰν καλοεξετάσῃ κανεὶς τὸ πρᾶγμα ἔπρεπε μᾶλλον ν' ἀρχίσωμε ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτό' νὰ παρακολουθήσωμεν τὸ ντύσιμόν μας ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἀφίνομε κάθε πρωὶ τὸ κρεββάτι μας γιὰ νὰ φύσωμε τέλος στὸ λούσο ποὺ ἀπαιτοῦν τὰ φορέματα τοῦ περιπάτου καὶ τῶν διαφόρων κοσμικῶν συναθροίσεων. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ πᾶν σήμερον εἶνε ἐπιδεξὶς ἀρχίσαμε καὶ μεῖς χωρὶς νὰ τὸ θέλωμε ἀπ' αὐτήν. Νά, ὅμως ποὺ τὴν ἀφίνομε μιὰ φορὰ γιὰ νὰ γυρίσωμε πίσω στὸ σπίτι μας καὶ νὰ ἰδοῦμε πῶς πρέπει κανεὶς νὰ εἶνε ντυμένος ἐκεῖ ποὺ περνάει τὴν ἡμέρα του ὅλη, καὶ ποὺ τοῦ μένει κάπως καιρὸς σ' αὐτὴ τὴν διαρκῆ βία τοῦ αἰῶνός μας νὰ εἶνε λίγο περισσότερο ὁ ἑαυτός του, ἐλευθερωμένος ὅπως δήποτε ἀπὸ τὴν ἐπιβολὴ ποὺ ἐξασκεῖ ἐπάνω μας τὸ μάτι τοῦ τρίτου δηλαδὴ τοῦ κόσμου.

Ὑπάρχει μία ἰδέα, ὅτι σπίτι του κανεὶς μπορεῖ νὰ ντύνεται «ὅπως ὅπως». Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε ὁλόλου σωστό. Καὶ δυστυχῶς τὸ πλεῖστον τῶν Ἑλληνίδων ἔχει τὴν ἰδέα αὐτή. Μὰ γιατί; Τῆς βλέπετε αἰφνης νὰ τρέχουν μ' ὅτι δήποτε καιρὸ στὰ μαγαζιά, τὴς μοδίστρες, νὰ ξεφυλλίζουν ἀμέτρητα ρινγουρίνια, νὰ πονοκεφαλιάζουν κυριολεκτικῶς γιὰ νὰ κάνουν ὅσο τὸ δυνατὸν καλλίτερον ἕνα ταγὲρ ἢ τὴν παραμικρὴ chemisette ποὺ θὰ φορέσουν στὸν δρόμο, χωρὶς ἐντούτοις νὰ δίδουν ἕνα παρᾶ γιὰ τὸ σπιτικό τους φόρεμα.

Καὶ μᾶς φαίνεται τόσο παρᾶξενο αὐτὸ ὥστε ἀναγκαζόμεθα νὰ ρωτήσωμε καὶ πάλι «Μὰ γιατί;» Ἡ γυναῖκα ποὺ ντύνεται μόνο γιὰ νὰ φανῇ στὸν κόσμο δὲν εἶνε ἢ μία φιλάρεσκος ποὺ στὴν ψυχή της μέσα δὲν ἔχει — ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸ — κανένα ἄλλο εὐγενέστερο αἴσθημα ἀπὸ τὸ ὁποῖον νὰ ἐγαινῇ ἡ φιλαρέσκεια ἢ τόσον ἔμφυτος εἰς τὸ ρεῦλο μας. Δὲν ἔχει μέσα της τὴν δύναμι νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἐλάττωμα τῆς φιλαρεσκείας εἰς τὸ μέγα προτέρημα τῆς καλαισθησίας. Καὶ αὐτὴν ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἔχῃ κάθε σωστὴ γυναῖκα ἔστω καὶ ἂν εἶνε σωφραζέττα. Ποτὲ ἡ πραγματικῶς καλαίσθητη δὲν ντύνεται κ' εὐπρεπίζεται γιὰ τὸν κόσμο μονάχα. Ὄχι, αὐτὴ φτιάνεται ὅσο γιὰ τοὺς ξένους τόσο καὶ γιὰ τοὺς δικούς της, πολὺ περισσότερο δὲ γιὰ τὸν ἑαυτό της τὸν ἴδιον.

Δὲν εἶνε καμμία ὑπερβολὴ ὅ,τι λέμε· πολλὲς κυρίες δὲν κυττάζονται στὸν καθρέπτην πρὶν συγυρισθοῦν καὶ δὲν βγαίνουν οὐδέποτε ἀπὸ τὴν κάμαρά τους, γιὰ νὰ γυρίσουν ὅλο τὸ πρωὶ σπίτι ἀτημέλητες. Γιατὶ ἂν δὲν πειράζεται ἡ ἰδιά τους καλαισθησία καὶ ὁ ἐγωισμός των αὐτὸς τί τοὺς χρωστοῦν τὸ

κάτω κάτω οἱ δικοί των ν' ἀντιχρύζουν ὅλη ὥραν μιὰ κάθε ἄλλο ἢ εὐχάριστη εἰκόνα. Ἴσως τούτου τὸ πρᾶγμα καταντᾶ καὶ προσβλητικὸν γιὰ τὸν σύζυγον ὁ ὁποῖος βλέπει κάθε ἀπόγευμα τὴν γυναῖκά του ὧρες ὁλόκληρες νὰ ἑτοιμάζεται, προκειμένου νὰ βγῇ ἔξω καὶ νὰ θαυμασθῇ ἀπὸ τὸν κόσμο, ἐν ᾧ ὅλη τὴν ἄλλη μέρα, ποῦ μένει σπῆτι της μ' αὐτὸν καὶ τοὺς δικούς της τὴν περνάει ντυμένη ὅπως ὅπως. «Ὡρισμένως αὐτὸ τὸ ὅπως, ὅπως, πρέπει νὰ λείψῃ». Ἂς κοπῇ μία γενεὰ ὅσοις ἀπὸ τὴν φιλαρέσκεια γιὰ νὰ προστεθῇ στὴν καλαισθησία ποῦ ἐξευγενίζῃ τόσο κάθε ψυχήν. Δὲν εἶνε δύσκολο πρᾶγμα νὰ φροντίσῃ κανεὶς καὶ μένοντας σπῆτι του γιὰ τὸν ἑαυτόν του, οὔτε ἡ ὥρα ποῦ θὰ χρειασθῇ γι' αὐτὸ θὰ εἶνε τόσο ὥστε νὰ παραμελη θοῦν ἡ ἄλλας δουλειές. Δὲν ζητοῦμε ἐξ ὀνόματος τῆς καλαισθησίας ἢ πολὺ ὀλίγα πράγματα, τίποτε τὸ ὑπερβολικό· κι' ἂς μὴ κουνήσουν πολλὲς τὸ κεφάλι λέγοντας. «Δὲν μᾶς ἔρθαναν τὰ ἔξοδα γιὰ τὰ καλά μας φορέματα θὰ ἔχωμε τώρα καὶ τοῦ σπητιοῦ.» Δὲν πρόκειται οὔτε περὶ αὐτοῦ, ἔξοδο δὲν θὰ προστεθῇ κανένα, δὲν χρειάζεται ἢ ὀλίγη θέλησις καὶ συνήθεια. Ἀπὸ τὸ πιὸ φτηνὸ ὕφασμα καὶ μὲ τὴν ἁπλουστέρα γαρνιτοῦρα, μπορεῖ κανεὶς ἀρκεῖ νὰ τὸ νοιώσῃ νὰ κάμῃ μιὰ νοστιμοτάτη ρόμπα γιὰ νὰ τὴν φορῇ κάθε πρωΐ, ἐνῶ τὰ μαλλιὰ μαζευμένα σ' ἕνα εὔκολο χτένισμα, ποῦ νὰ πηγαίνῃ στὸ πρόσωπον δίδει στὴν γυναῖκα τὸ ἐξωτερικὸ ποῦ τῆς πρέπει. Νὰ δώσωμε τώρα σχέδιον γι' αὐτό Τὸ νομίζομε περιττόν· εἶνε τόσο εὔκολα ὅλα, τόσο ἁπλᾶ, Ἀλλὰ πάλι μποροῦμε νὰ τὸ κάνωμε εἰς τὸ προσεχές, ἀρκεῖ νὰ τὸ θέλουν ἡ ἀναγνώστριές μας.

Δὶς Μ. Π.

Ο "ΑΒΕΡΩΦ,, ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΟΥΣΑ

Ἡ ἄφιξις τῶν πλοίων μας ἐγέμισε ζωὴ καὶ χαρὰ τὴν ἥσυχον συνήθως πόλιν τῆς Ἀλεξανδρείας. Τὰ Ἑλληνικὰ καταστήματα, τὰ ὁποῖα εἶνε πολλά, σημαιοστόλιστα ὅλα, αἱ Ἑλληνικαὶ οἰκίαι ἐπίσης ἔδωκαν μίαν ὄψιν ἀληθινῆς γιορτῆς εἰς τὴν πόλιν μας τὰς ἡμέρας αὐτάς. Δύο ἢ τρία Ἑλληνικὰ καταστήματα τῆς ὁδοῦ Ραμλίου στολισμένα μὲ ἕνα ἐμορφο συνδυασμὸ ἄσπρου καὶ γαλανοῦ ἐφαίνοντο σὰν νὰ ἐκαλοῦσαν τὰ ξενητεμένα ναυτόπουλά μας σὲ μία θερμὴ ἀδελφικὴ δεξίωσι· ἀλλὰ ἐκεῖνο ποῦ κυρίως ἔκανε ἐντύπωσι ἦτο ὁ ἐνθουσιασμὸς ποῦ ἔλαμπε στὰ μάτια ὅλων τῶν Ἑλλήνων ποῦ κατέκλυζαν τοὺς ἀλεξανδρινοὺς δρόμους καὶ τὰς πλατείας κατὰ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ἐδῶ διαμονῆς τοῦ στόλου μας καὶ ἔδιδε τὴν σφραγῖδα μιᾶς ἑορτῆς ὄχι συνειθισμένης, ὄχι τυπικῆς, ἀλλὰ ἀληθινῆς ποῦ ἔβγαινεν ἀπο μέσα ἀπὸ τὴν καρδία κάθε Ἕλληνος. Καὶ ἡ γιορτὴ αὐτὴ ἐπεβάλλετο στὸν διεθνῆ πληθυσμὸν καὶ ἔκανε ὅλους νὰ πιστεύουν, νὰ αἰσθάνωνται, ὅτι γιορτάζουν, τὸ ὁποῖον δείχνει πόσην δύναμι, πόση ζωὴ ἔχει μέσα του ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Αἰγύπτου.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεως τῶν πλοίων περὶ τὴν 6 1/2 μ. μ. ἐγένετο ἡ ἐπίσημος δεξίωσις τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἀθλητῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Λέσχην. Ἡ ὁδὸς Ροζέτης διὰ τῆς ὁποίας θὰ διήρχοντο οἱ κεκλημένοι καὶ ὁ γύρω τῆς Λέσχης χῶρος κατεκλύζετο ἀπὸ Ἑλληνικὸν πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἀνυπομονοῦσε νὰ ἴδῃ τοὺς ἀξιωματικούς μας. Αἱ ἅμαξαι ἔφερον διαρκῶς τοὺς καλεσμένους μὲ τὰς κυρίας καὶ δεσποινίδας, αἱ ὁποῖαι τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἀπετέλουν ἀληθινὰ μία πελώρια ἀνθοδέσμη ὠμορφιᾶς, ἀβρότητος καὶ χάριτος γύρω ἀπὸ τὰ ἡλιοκαμένα, ἁδρὰ, χαρακτηριστικὰ τῶν τέκνων τῆς ἅρμης καὶ τοῦ κύματος. Ὁ πρόεδρος κ. Συνοδινὸς τύπος, ἀληθινῆς εὐγενείας, ὑπεδέχετο πάντας μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν καλωσύνην του εἰς τὰς καταφώτους καὶ κομψὰς τῆς Λέσχης αἰθούσας. Καὶ ὅλοι καὶ ὅλαι ἐφιλοτιμοῦντο ποιὸς νὰ ἐκφράσῃ ζωηρότερον τὰ αἰσθήματα τῆς χαρᾶς καὶ τῆς ὑπερηφανείας του γιὰ τὴν ἄφιξιν τῶν πλοίων μας.

Ὁ ἀρχηγὸς κ. Γκίνης γεμάτος παράσημα, εὐπροσήγορος μὲ τὴν ἰδιάζουσαν εἰς τοὺς ναυτικοὺς εὐγενῆ καλωσύνην τείνει εἰς ὅλους τὸ χέρι καὶ ἐντὸς ὀλίγων στιγμῶν ἐπεκράτησεν ἡ εὐγενὴς ἐκείνη διαχυτικότης, τὴν ὁποίαν γνωρίζει καὶ αἰσθάνεται μόνον ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ποὺ ἀνατρέφεται κάτω ἀπὸ τὸ διαφανὲς ἐκεῖνο γαλανὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ χρῶμα.

Ἐκ τῶν ἐπισήμων πρῶτος ὁ Γεν. Πρόξενος κ. Σακτούρης ὁ ἀληθινὸς αὐτὸς πατριώτης ποῦ ἔχει γιὰ μεγάλο ἰδανικὸ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν δυνάμεων τῆς πατρίδος.

Ἡ Α. Υ. ὁ Χεδίβης ἐδέχθη μετὰ τὴν παρουσίασιν τοῦ Προξενικοῦ σώματος τὸν Μοίραρχον τοῦ Στόλου κ. Γκίνην καὶ τὸ ἐπιτελεῖόν του. Τοὺς ἀξιωματικοὺς παρουσίασεν ὁ κ. Σακτούρης. Ἡ δεξίωσις τοῦ Ἡγεμόνος τῆς χώρας πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς μας ἦτο πράγματι ἐγκαρδία. Ἐξῆρε τὴν φιλοτιμίαν καὶ τὴν ἐργατικότητα τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐξέφρασε τὴν λύπην του διότι δὲν ἠδύνατο αὐτοπροσώπως νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν «Ἀβέρωφ» ἐπειγόμενος ν' ἀνέλθῃ εἰς Κάιρον, ὅτι ὅμως ἡ Α. Ε. ὁ Πρωθυπουργὸς θὰ ἐπεσκέπτετο τὸ θωρηκτόν μας ἐξ ὀνόματός του. Καὶ πράγματι ἡ Α. Ε. ὁ πρωθυπουρὸς Σαΐτ Πασᾶς ἐπεσκέφθη τὸν «Ἀβέρωφ» τὴν 4ην μ. μ. Ὁ Διοικητὴς τὸν ἐπεσκέφθη τὸ πρωΐ, καθὼς καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς κατοχῆς.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ Α. Υ. ὁ Ἡγεμὼν ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ Ὁμίλου τῶν Φιλάθλων κ. Σ. Κατσούλην καὶ τὸν τακτικὸν τοιοῦτον κ. Δ. Κωνίδην.

Ἡ Α. Υ. ὁ Χεδίβης περὶ τῶν ἀγώνων εἶπε τὰ ἑξῆς κολακευτικά.— «Τὸν ὅμιλόν σας ἔχω στὴν καρδιά μου. Λυποῦμαι ποῦ δὲν θὰ παραστῶ, διότι δὲν εἰδοποιήθην ἐγκαίρως, ἀλλ' ὁ πρωθυπουργός μου θὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.»

ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΑΔΙΟΝ

Δὲν σᾶς φαίνεται ἀληθινὰ ἄξιον θαυμασμοῦ τό, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἀλεξάνδρεια κατώρθωσε χάρις εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ κ. Κατσούλη καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ προέδρου τοῦ ὁμίλου τῶν Φιλάθλων κ. Κωνίδου ν' ἀποκτήσῃ μόνιμον Στάδιον ἀγώνων εἰς χώραν ξένην κα ν' ἀποβῇ τὸ σπουδαιότερον ἴσως μετὰ τὰς Ἀθήνας κέντρον ἀθλητισμοῦ;

Τὸ μέγα τοῦ Σταδίου ἀμφιθέατρον δύναται νὰ περιλάβῃ ἀνέτως 5,000 θεατῶν.

Ἡ βάσις τῶν κερκίδων εἶνε βράχος, μπετὸν ἀρμέ, στηρίζονται δὲ αἱ κερκίδες πλαγίως ἐπὶ σιδηρῶν δοκῶν. Τὸ ὅλον μῆκος τοῦ Σταδίου εἶνε 15 χιλ. τετρ. μέτρ. Ὁ στίβος εἶνε 320 τετρ. μέτρ. ἐπ' αὐτοῦ δὲ δύναται νὰ γίνῃ δρόμος 100 μ. ἄνευ ἐμποδίων καὶ 110 μ. μετ' ἐμποδίων.

Κάτωθεν τῶν κερκίδων τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς ἑτοιμάζεται τὸ σκοπευτήριον τοῦ Ὁμίλου τῶν Φιλάθλων μήκους 100 μ. καὶ κατασκευῆς καθ' ὅλους τῆς νεωτέρας τέχνης τοὺς κανόνας.

Δὲν νομίζετε, ὅτι ὁ Ἕλλην τῆς Αἰγύπτου αἰσθάνεται τὰς ὑποχρεώσεις του καὶ πρὸς τὴν ἀθάνατον ἱστορίαν μας καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τῆς φυλῆς μας;

Στὴν εὐγενῆ καὶ ἐπιβλητικὴν πρόσκλησίν του ἀκμαῖοι ἀθληταί, ἐκλεκτοὶ τῆς ἀνδρικῆς ρώμης παλαισταὶ ἦλθον ἀπὸ τὸν ἐλεύθερον καὶ ὑπόδουλον ἐν διασπορᾷ ἑλληνισμόν, τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα ν' ἀγωνισθῶσι καὶ νὰ διεκδικήσουν τὸν αἰγυπτιακὸν φοίνικα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Μακεδόνος δορυκτήτορος προγόνου των. Τὰ εὐγενικά, τὰ ἄλκιμα μέτωπα στεφανούμενα στὴν χώραν τῶν Πτολεμαίων ὅπου σήμερον θάλλει ἡ μικρογραφία τοῦ Ἑλληνισμοῦ θὰ αἰσθανθοῦν ἐπίσης ὑπερηφανα, ὅπως καὶ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Περικλέους, ὁσάκις ἡ δάφνη τὰ ἐστόλισε.

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ἀπὸ τῆς 2ας μ. μ. ἀληθινὰ κύματα κόσμου ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς πόλεως ἐξεκίνουν κατευθυνόμενα πρὸς τὸ σημαιοστόλιστον Στάδιον. Ἔξω τοῦ Σταδίου τὰ γύρω ὑψώματα κατέχει κόσμος πολύς, ὁ ὁποῖος παρακολουθεῖ ἀνεξόδως τὰ ἐν τῷ Σταδίῳ. Εἰς τὰ προπύλαια ἱκανοὶ ἀστυνομικοὶ καὶ στρατιῶται τηροῦν τὴν τάξιν, ἡ ὁποία οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν διασαλεύεται. Περὶ τὴν 3ην αἱ κερκίδες εἶνε σχεδὸν πλήρεις. Ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ παρουσιάζει ὅ,τι κομψὸν καὶ ἐκλεκτὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ἀλεξάνδρεια. Εἰς τὸ μέσον ἡ κερκὶς τῶν ἐπισήμων μὲ τινας κεκλημένους.

Ὥρα 3.20' ἀκριβῶς μία φωνὴ ἀκούεται ἀπὸ παντοῦ.—«Οἱ ναῦτες, οἱ ναῦτες!» Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσῆλθον εἰς τὸ Στάδιον ἀνὰ τετράδας τὰ πληρώματα τῶν πολεμικῶν μας μὲ τοὺς ὑπαξιωματικούς των. Τὸ πλῆθος ὑποδέχεται ἐνθουσιωδέστατα τοὺς ναύτας μας. ζητωκραυγάζει καὶ χειροκροτεῖ, ἐνῷ τὰ 200 ναυτόπουλα μὲ σταθερὸν βῆμα ἀνέρχονται καὶ καταλαμβάνουν τὰς κερκίδας των δεξιά, ἀπέναντι στὸ γαλανὸ μακρυὰ κῦμα.

Τὴν 3 1/2 μ. μ. ἀνακρούεται ὁ Ἐθνικὸς Ὕμνος καὶ διὰ τῶν προπυλαίων εἰσέρχεται ἡ Α. Μ. ὁ Πατριάρχης Φώτιος μετὰ τοῦ Ἁγίου Τριπόλεως καὶ τοῦ ὑπ' αὐτὸν κλήρου. Μετ' ὀλίγον φθάνουν οἱ πρόξενοι τῆς Ἀμερικῆς, Ρωσσίας καὶ Βελγίου, τὸ ἀνώτερον προσωπικὸν τῶν Μικτῶν Δικαστηρίων, οἱ Ἕλληνες πρόξενοι καὶ ὑποπρόξενοι τοῦ ἐσωτερικοῦ, οἱ πρόεδροι τῶν κοινοτήτων Ἀλεξανδρείας καὶ Καΐρου καὶ πολλοὶ ἐγκριτοι ὁμογενεῖς.

Τὴν 4ην παρὰ 20' ἡ Φιλαρμονικὴ ἀνακρούει καὶ πάλιν τὸν Ἑλληνικὸν Ὕμνον καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν εἰσέρχονται εἰς τὸ Στάδιον ὁ Γεν. Πρόξενος κ. Σακτούρης μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Μοίρας κ. Γκίνη, τῶν λοιπῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Στόλου καὶ τοῦ ἀνωτέρου προσωπικοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ προξενείου.

Ὁ κόσμος ὄρθιος χειροκροτεῖ καὶ ζητωκραυγάζει ἀκράτητα. Οἱ ἀξιωματικοί μας ὁδηγοῦνται ὑπὸ τῶν κ. κ. Συναδινοῦ, Κατσούλη καὶ Σαλβάγου εἰς τὴν ἕδραν τῶν ἐπισήμων.

Τὴν 4ην, 10' γίνεται εἰς τὸν στίβον ἡ παρέλασις τῶν ἀθλητῶν ὅλων τῶν Συλλόγων καὶ τῶν Σωματείων. Ἡ παρέλασις αὐτὴ τῶν εὐσταλῶν νέων μὲ τὰ λάβαρα καὶ τὴν Φιλαρμονικὴν ἐπὶ κεφαλῆς ἔχει πολὺ τὸ γραφικόν. Ὁ κόσμος ἐνθουσιᾷ καὶ τὸ Στάδιον ἀντηχεῖ ἀπὸ τὰ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους. Οἱ ναῦται μας πρὸ πάντων χειροκροτοῦν ἐνθουσιωδέστατα. Δὲν θὰ ἐκταθῶ εἰς τὴν περιγραφὴν τῶν ἀγώνων, τοὺς ὁποίους εἴδατε εἰς πολὺ μεγαλητέραν κλίμακα ἐπανειλημμένως εἰς Ἀθήνας. Ἄλλως τε σκοπός μου εἶνε κυρίως νὰ σᾶς περιγράψω τὰ τῆς παρουσίας τῶν ἀξιωματικῶν μας εἰς τὰς διαφόρους πρὸς τιμήν των δοθείσας ἑορτάς, τὸν μεγάλον, τὸν ἄδολον καὶ εἰλικρινῆ ἐνθουσιασμόν ποῦ ἐξεδηλώθη κατὰ τὴν δεξίωσιν τῶν πληρωμάτων μας εἰς τὰς λαμπρὰς ὄντως ἑορτὰς καὶ εἰς τὸ Στάδιον τῶν ἀγώνων.

Ἡ ἀπονομὴ τῶν βραβείων ἐγένετο τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς ἐν τῷ Σταδίῳ. Τὰ βραβεῖα τῆς Νίκης ἐλάμβανον οἱ νικηταὶ παρὰ τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου ἢ τοῦ Μοιράρχου κ. Γκίνη ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας καὶ τὰ ραγδαῖα χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων. Ἐπερατώθη οὕτως ἡ μεγάλη καὶ ὡραία ἑορτὴ τῶν ἀγώνων, τὴν ὁποίαν ἰδιαιτέρως ἐλάμπρυνεν ἡ παρουσία τῶν ἀξιωματικῶν μας καὶ τῶν ναυτικῶν ἀγημάτων μας καὶ ἡ ὁποία συνεκλόνισε ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας τὴν μονότονον νάρκην τῆς πόλεώς μας. Ὀφείλομεν δὲ νὰ συγχαρῶμεν θερμότατα τοὺς κ. κ. Σ. Κατσούλην ἐπίτιμον πρόεδρον, Κωνίδην τακτικόν, καθὼς καὶ τοὺς λοιποὺς Ἑταίρους τοῦ Ὁμίλου τῶν Φιλάθλων διὰ τὴν εὐγενῆ δρᾶσιν τοῦ Ὁμίλου εἰς τὸν ὁποῖον ἡ παροικία μας ὀφείλει μίαν ὡραίαν ψυχαγωγίαν καὶ μίαν ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν.

Τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαβάτου ἐδόθη ὁ μέγας χορὸς τῆς Λέσχης. Ἐκεῖ συνεκεντρώθη ὅ,τι ὡραῖον καὶ κομψὸν καὶ πλούσιον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ἡ Ἑλληνικὴ παροικία Ἀλεξανδρείας. Τοὺς καλεσμένους ὑπεδέχετο ὁ πρόεδρος κ. Συναδινος ἄφθαστος εἰς περιποιητικότητα καὶ εὐγένειαν.

Τὰ πελώρια καὶ ἐκλεκτὰ φοινικοειδῆ, τὰ ὡραῖα ἄνθη, οἱ πλούσιοι τάπητες, ὁ χείμαρρος τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἔδιδαν μίαν ὑπέροχον ὄψιν εἰς τὸ κομψὸν αὐτὸ ἐντευκτήριον τῆς παροικίας μας.

Τὸ κυλικεῖον πλουσιώτατον καὶ ἐκλεκτότατον.

Πλὴν τῶν Ἑλλήνων προσκεκλημένων τοῦ κ. Γεν. Προξένου, τοῦ Μοιράρχου καὶ τῶν ἀξιωματικῶν μας, οἱ ὁποῖοι ἔδιδαν μεγάλην ζωὴν εἰς τὴν ἑορτήν, παρῆσαν καὶ ἄλλοι ἀξιωματικοὶ τοῦ ἐδῶ ναυλοχοῦντος κατ' αὐτὰς ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Διοικητὴς τῆς πόλεως.

Δὲν θὰ σᾶς ἀναφέρω τὴς ἀπειράριθμες καλλονὲς ποῦ

ἔλαμπαν τὴν ἑσπέραν ἐκείνην εἰς τὴν Λέσχην. Θὰ σᾶς πῶ μόνον δύο λόγια γιὰ τὴν ἀληθινὰ Βασίλισσαν τῆς ὠμορφιᾶς κ. Ἀργ. Σαλβάγου θυγατέρα τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Ἐμ. Μπενάκη. Ἡ κ. Σαλβάγου μὲ τὴν πολυτελῆ, χρυσοποίκιλτη, βαθύχρουν ἐνδυμασία της, μὲ τὴ μαύρη ἐγκρέτα στὸ ἀριστοτεχνικὸ κεφάλι ἔμοιαζε σὰν βασιλοπούλα τοῦ παλῃοῦ καιροῦ ποῦ κατέβηκε ἀπὸ κάποιο μυθικὸ παλάτι τὴ βραδυὰ ἐκείνη γιὰ νὰ σκορπίσῃ μιὰ ὀνειρευτὴ αἴγλη στὴν ὁλόλαμπρη γιορτή. Καὶ ἀπὸ τὰς Δεσποινίδας, ἡ θυγατέρα τοῦ προέδρου κ. Συναδινοῦ μὲ τὰ μεγάλα μαῦρα μάτια, τὴν ἐβένινη κόμη καὶ τὸ λιγερὸ κορμὶ μέσα στὴν κάτασπρη λεπτεπίλεπτη φορεσιὰ εἶχε πολὺ τὸ σαγηνευτικό.

✣

Πολὺ συγκινητικὴ ἦτο ἡ τελευταία ἐπὶ τοῦ θωρηκτοῦ τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς λειτουργία ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου. Ἡ πρύμνα τοῦ πλοίου ἐχρησίμευσεν ὡς Ναός, οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ τὸ πλήρωμα ἦσαν παρατεταγμένοι, ἰδιαίτερος δὲ χῶρος ἦτο διὰ τοὺς καλεσμένους.

Ἡ γαλήνιος ἁρμονία τῆς ψαλμῳδίας ἁπλώνετο εἰς τὴν γύρω δροσερὰν τῆς θαλάσσης ἀτμόσφαιραν καὶ ἔφθανεν ὡς εὐλογία μέχρι τῶν ἀπειραρίθμων λέμβων ποῦ ἐκύκλωναν τὸ πλοῖον γεμάται ἀπὸ μυριάδας ὁμογενῶν. Ἡ Α. Μ. ὁ Χρυσόστομος Πατριάρχης μὲ τὴν συνήθη εὐφράδειάν του ἡρμήνευσε τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀφίξεώς των ὁ «Ἀβέρωφ» καὶ τὰ «Τορπιλλικά» μας ἦσαν τὸ ἀληθινὸ προσκύνημα τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Βάρκες, κίτταρα, πλοιάρια, διαρκῶς διευθύνοντο πρὸς τὰ πλοῖα ἀπὸ πρωΐας μέχρι νυκτὸς καὶ ὄχι μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ξένοι, ἰδίᾳ Ἰταλοὶ καὶ πολλοὶ συμπολῖται Σύριοι καὶ Κόπται καθὼς ἐπίσης καὶ μουσουλμάνοι ἰθαγενεῖς. Ἰδίως τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ὁ Ἀβέρωφ ἦτο κατάφορτος. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ πλοίου ἐδέχετο πάντας εὐγενέστατα καὶ ἔδιδε κάθε δυνατὴν πληροφορίαν. Οἱ βαρκάρηδες οὐδέποτε ἐνθυμοῦνται ὅμοια κέρδη. Λέγεται ὅτι εἰσέπραξαν χιλίας λίρας. Κατ' αὐτὰς ἕνας καὶ μόνος βαρκάρης ἐκέρδισεν ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας πέντε λίρας στερλίνας ἀληθινὸν ὄνειρον γιὰ βαρκάρην. Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τὰ κέρδη τῶν βαρκαρηδων ἀνῆλθον εἰς ἑκατὸ λίρας.

✣

Η ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ

Τὴν ἑπομένην, Τετάρτη, 25 Ἀπριλίου, ὥρα 4 μ.μ. ὁ «Ἀβέρωφ» καὶ τὰ «Τορπιλλικά» μας ἐξεκίνησαν.

Τὸ τί ἔγινε τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς τὸν λιμένα οὔτε περιγράφεται, οὔτε εἶνε δυνατὸν νὰ τὸ φανταασθῇ κανείς. Ὅλαι αἱ προκυμαῖαι, οἱ λιμενοβραχίονες, τὸ Μέξ, τὸ Ρὰς-Ἐλ-Τὶν εἶχαν πλημμυρίσει ἀπὸ Ἑλληνικὸν κόσμον νέους, γέρους, παιδιά, ποῦ ἔτοεξαν γιὰ μιὰ τελευταία φορὰ νὰ χαϊδέψουν, ν' ἀγκαλιάσουν, νὰ φιλήσουν, νὰ προσκυνήσουν μὲ τὸ βλέμμα τους τὸ λατρευτὸ Θωρηκτό μας. Βάρκες, κότερα μὲ τὰ ὁλόλευκα σὰν λευκὲς ἐλπίδες πανιά τους περιτριγυρίζουν τὸν «Ἀβέρωφ». Σημαῖαι, μανδύλια, καπέλλα σείονται ἀπὸ τοὺς λιμενοβραχίονας καὶ ἀπὸ ὅλες τὴς βάρκες καὶ τὰ πλοιάρια. Τὰ πληρώματα χαιρετοῦν τὸ πλῆθος διαρκῶς. Ἡ μουσικὴ τοῦ «Ἀβέρωφ» ἀνακρούει ἐναλλὰξ τὸν Κεδιβικόν, τὸν Ἀγγλικὸν καὶ τὸν Ἑλληνικὸν ὕμνον. Ἐκείνη τὴν ὥρα μοῦ φάνηκε πῶς κάτι ἐρράγισε κάτι ξεσχίσθηκε μέσα στὴν καρδιά μου καὶ τὰ μάτιά μου ἄθελα ἐγέμισαν δάκρυα. Καὶ ὅσο ἔβλεπα τὰ πλοῖά μας νὰ φεύγουν ἑνόμιζα πῶς καὶ ἡ καρδιά μου γονατισμένη ἐπάνω στὰ χαλύβδινα φτερούγια τους ἔφευγε μαζῆ τους γιὰ τὸ γαλανὸν ὁρίζοντα τῆς λατρευτῆς πατρίδος μας!

Γειά σας, χαρὰ σας ναυτόπουλα, ἐψιθύρισε μέσα ἡ ψυχή μου, ἡ εὐχές μας γρήγορα νὰ σᾶς κατευοδώσουν στὸ γαλανὸ τῆς φυλῆς μας ὄνειρο.

Καὶ ἕνας κρυφὸς λυγμὸς βαθειὰ ἀντήχησε στὸ στῆθος μου...

ΑΓΓΕΛΙΚΗ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΜΑΪΟΣ

Ὁ μὴν τῶν ἀνθέων καὶ τῆς ἐαρινῆς αὔρας παρῆλθε μὲ ἰσχυρὰς συγκινήσεις ὑπὸ ἐσωτερικὴν ἔποψιν. Πρὸς στιγμὴν ἠπειλήθη ἡ γαλήνη τοῦ τόπου καὶ ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνισμὸς διῆλθε στιγμὰς ἀληθινοῦ τρόμου. Ἡ Κρήτη ὑπερτιμῶσα τὰς δυνάμεις τῆς Ἑλλάδος, ἴσως ὅμως καὶ οἰστρηλατουμένη ἐκ τῆς ἰδέας, ***ἡ νίκη εἰς τοὺς τολμηρούς***, ἀπέστειλεν εἰς τὰς Ἀθήνας τεσσαράκοντα Βουλευτάς της μὲ τὴν ρητὴν ἐντολὴν νὰ παρακαθήσωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν ὡς γνήσιοι Ἕλληνες Βουλευταί, ἀντιπροσωπεύοντες τὴν κηρυχθεῖσαν τὴν Ἕνωσιν καὶ μὲ ἑλληνικοὺς Νόμους διοικουμένην Νῆσον. Ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς τῆς ἐντολῆς, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις τοῦ κ. Βενιζέλου, ἀντεφέρετο μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς της καὶ μ' ὅλην τὴν ἐπιβολὴν τοῦ κύρους της καὶ τῆς ἠθικῆς ἰσχύος της, ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ χώραν τὴν 19 Μαΐου. Καὶ ἡ ἡμέρα αὐτὴ παρέμεινεν ὄχι μόνον ἡμέρα ἀξιοσημείωτος διὰ τὸν μῆνα αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἱστορικὴ καὶ ἐπίσημος διὰ τὸν καθόλου ἐθνικὸν βίον τῆς Ἑλλάδος. Ἡγωνία ἡ πόλις τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ μετ' αὐτῆς ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος, σκεπτόμενος ὅτι ἦτο δυνατὸν ἅπλα ἑλληνικὰ νὰ στραφῶσιν ἐναντίον προσφιλεστάτων τέκνων τῆς ὀνειροπολουμένης Κρήτης. Καὶ ὅλα ἔτεινον εἰς τὸ νὰ καθιστῶσι τοὺς φόβους αὐτοὺς πραγματικούς. Ἡ ἀκλόνητος ἀμμονὴ τῶν Κρητῶν εἰς τὰ ἀποφασισθέντα, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄκαιπτος προσήλωσις τοῦ κ. Βενιζέλου εἰς τὰς ἰδέας του τὰς ὁποίας ἐρρύθμιζεν ἡ ἀκριβὴς γνῶσις τῆς διπλωματικῆς θέσεως τοῦ ζητήματος. Ἡ ἀπότομος παραίτησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Δικαιοσύνης κ. Δημητρακοπούλου στέργοντος τὴν χρῆσιν μέτρων οὐχὶ ῥιζικῶν μὴ ἐπιδοκιμασθέντων ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, αἱ κατηγορηματικαὶ δηλώσεις τοῦ κ. Βενιζέλου ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ τὰ παραβιασθῇ τίποτε ἐξ ὅσων ἡ κυριαρχία τοῦ Κράτους ἔκρινεν ἐφαρμοστέα καὶ ἡ δημοσίευσις ἐγγράφων πρὸς τὸν στρατὸν διαπιστούντων τὴν ἀδιάσειστον ἀποφασιστικότητα τῆς Κυβερνήσεως. Ὅλα αὐτὰ προμηνύματα ἐνδεχομένων τραγικῶν σκηνῶν ἐξ ἀμφιλίου σπαραγμοῦ εἶχον ἐντείνει τὴν δημοσίαν νευρικότητα καὶ πάντες ἀνέμενον ἐναγωνίως τὸ ἀποτέλεσμα.

Εὐτυχῶς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Βενιζέλου εὗρεν ἡ Ἑλλὰς τὸν ἰδεώδη Κυβερνήτην τὸν γνωρίζοντα νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἰσχὺν τοῦ Κράτους καὶ πρὸ τῆς ἀδαμάστου αὐτοῦ θελήσεως τὰ πάντα διεσκίδησαν ὡς αὐτὸς ἠθέλησε, χωρὶς τὴν κτηνώδη βίαν ἡ καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀλογίστου ἰσχύος ἡ ὁποία γνωρίζει μόνον νὰ βρομιατίζῃ καὶ νὰ καταστρέφῃ τυφλῶς πᾶν ὅτι παρεμβάλλεται πρὸ αὐτῆς. Καὶ ἔλαι ἐπρόσαν τὸ καθῆκόν των καὶ κανεὶς δὲν ἐφάνη κατώτερος τῆς ἀναπεδείσης αὐτῷ ἐντολῆς. Οἱ Κρῆτες ὑπεχώρησαν πρὸ τοῦ ἀδυνάτου καὶ ἡ Κυβέρνησις ἀφ' οὗ ἐπραγματοποίησε μέχρι κεραίας τὰς ἀποφάσεις της ἐξετέλεσε τὸ πρόγραμμά της, ἔκαμε καὶ τὰς δυνατὰς ὑποχωρήσεις

αἱ ὁποῖαι ἔδιδον μίαν διέξοδον εἰς τὴν κρίσιμον θέσιν ἑαυτῆς καὶ τῶν Κρητῶν.

Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ λύσις αὕτη ἀνεκούφισε τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν ἀναλογιζομένην τὰς συνεπείας αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπηκολούθουν ἂν ἄλλοι λιπόψυχοι ἐκυβέρνων τὴν χώραν καὶ δὲν διεῖπε τὰς σκέψεις τῆς Κυβερνήσεως κάτι τὸ ὑπερόχως ἄκαμπτον εἰς τὰς ἀποφάσεις της. Εἰς τὴν εὐχάριστον ὅμως αὐτὴν λύσιν κρύπτεται μία δυσάρεστος κατάστασις διὰ τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου. Ἡ νομοθετικὴ ὁδὸς διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐλύοντο πλεῖστα ὅσα ἐπείγοντα ζητήματα ἀποκλείεται τελείως ἐπὶ πέντε περίπου μῆνας καὶ ἡ ἐθνικὴ ζωὴ ἡ ὁποία ἔχει ἀνάγκην ἐνισχύσεως ὑποχρεοῦται νὰ παραμένῃ στάσιμος καὶ νεκρὰ μέχρι πρώτης Ὀκτωβρίου ὁπότε καὶ πάλιν ἡ αὐτὴ ἀμφιβολία καὶ ἡ αὐτὴ ἀοριστία. Ἂς εὐχηθῶμεν καλλιτέρευσιν τῆς καταστάσεως ἐπιτρεπούσης εὐνοϊκοτέραν λύσιν τῶν ἐθνικῶν πόθων.

✣

Κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν σοβαρὸν γεγονὸς δέον νὰ θεωρηθῇ καὶ ἡ παραίτησις τοῦ ὑπουργοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Ὄχι διὰ τοὺς λόγους καὶ τὰς ἀφορμὰς αἱ ὁποῖαι ἐπέφερον τὸ δυσάρεστον αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἀλλὰ διὰ τὴν στέρησιν τῆς Κυβερνήσεως ἑνὸς σοβαρωτάτου παράγοντος διὰ τὴν ὅσον οἷόν τε ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ κ. Δημητρακόπουλος ἐπεζήτει εὐκαιρίαν νὰ μεταστῇ τῶν κυβερνητικῶν τάξεων καὶ πολλάκις ἠπείλησε παραίτησιν ἀπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ του ἀξιώματος κατὰ τρόπον ἐξαντλοῦντα κάθε συναδελφικὴν ἀλληλεγγύην. Ἦλθεν ὅμως τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου κατὰ τὸ ὁποῖον τὸ ἀσυμβίβαστον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐθεωρήθη ἀνώτερον τῆς χρησιμότητος του καὶ ὁ κ. Βενιζέλος ἔχασε μὲν ἔξοχον ὑπουργὸν ἀπηλλάγη ὅμως κατ' ἐξοχὴν μεμψιμοίρου συναδέλφου. Τὴν θλῖψιν διὰ τὴν παραίτησιν αὐτὴν ἐμετρίασεν ὁ διορισμὸς τοῦ κ. Ῥακτιβὰν συγκεντροῦντος ἔξοχα ἐπίσης προσόντα μορφώσεως, ἀξιοπρεπείας, καὶ ἰδιαίτατα, χαρακτῆρος ἀμέμπτου καὶ ἀσπίλου ἀπὸ κάθε ὄψιν τοῦ παρελθόντος.

Δ. Ζ.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

Ὁ ἀξιότιμος φίλος κ. Χατζόπουλος ὡρισμένως δύναται νὰ προκαλέσῃ κατάπληξιν διὰ τὴν πολλαπλῆν ὁρμητικότητα μεθ' ἧς ἐπετέθη κατὰ τοῦ φίλου κ. Φωτιάδου εἰσηγηθέντος εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» κατὰ παράκλησιν τῆς Διευθυντρίας αὐτῆς περὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τοῦ «Ταμείου Συντάξεων Λογίων καὶ Δημοσιογράφων» ἐπὶ τῇ βάσει Καταστατικοῦ συνταχθέντος ὑπ' αὐτοῦ. Ἀναμφισβητήτως ὅμως ἡ ἐπίθεσις τοῦ κ. Χατζοπούλου δὲν δύναται νὰ προκαλέσῃ οὔτε θαυμασμὸν οὔτε ἐπιδοκιμασίαν ἀπὸ τοὺς γνωρίζοντας πράσωπα καὶ πράγματα ἔκτοτε δὲ καὶ αἱ «Ἀθῆναι καὶ ἡ «Ἑστία» εὑρεστήθησαν αὐθορμήτως δι' ὀλιγολόγων ἀριθριδίων τον νὰ καταδείξωσι τὸ ἄτοπον καὶ ἄσκοπον αὐτῆς. Ὁ κ. Χαντζόπουλος ἐν τούτοις ἐδημοσίευεν ἐπὶ ἡμέρας σωρείας ἐπιχειρημάτων, σκέψεων, συλλογισμῶν διὰ νὰ καταπολεμήσῃ ἰδέας καὶ σκοποὺς οἱ ὁποῖοι **ἦσαν εἶνε καὶ θὰ εἶνε** ξένοι πρὸς τοὺς ἀναμιχθέντας εἰς τὴν ἁπλουστάτην καὶ στοιχειωδῆ προσπάθειαν πρὸς οἰκονομικὴν συνένωσιν τῶν ἀνθρώπων τοῦ πνεύματος. Τὸν κ. Χατζόπουλον δὲν θ' ἀκολουθήσωμεν εἰς τὴν ἰλιγγιώδη ἐπιχειρηματολογίαν του. Δὲν θέλομεν νὰ τοῦ ἀφαιρέσωμεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ φαντάζεται ὅτι ἠγέρθη τιμωρὸς κατὰ τῶν ἱεροσύλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν νὰ ὑπεισέλθωσιν εἰς ξένα δικαιώματα ἐπὶ σκοπῷ ἰδίας ὠφελείας. Ἂς ἐπιχαίρῃ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ νίκῃ. Θέλομεν ὅμως νὰ ἀναιρέσωμεν τὸ ἀδικώτερον σημεῖον τῆς πολεμικῆς του— καὶ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀπαλλάξωμεν τὴν συνείδησίν του ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα ἐλατήρια ὅτινα ἐκίνησαν τὴν ἀρθρογραφίαν του μέχρι παραφορᾶς ἀνοικείου εἰς δημοσιογράφον περιωπῆς καὶ καλῆς ἀγωγῆς.

Ὁ κ. Χατζόπουλος ἐπείσθη ὁ ἴδιος καὶ ἠγωνίσθη νὰ πείσῃ τὸν δημοσιογραφικὸν κόσμον καὶ τὸ ἀναγινῶσκον κοινὸν ὅτι ὁ κ. Φωτιάδης ἀποδεχθεὶς τὴν παράκλησιν τῆς συντάξεως τοῦ Καταστατικοῦ καὶ εἰσηγηθεὶς εἰς τοὺς ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἑλλ. Ἐπιθεωρήσεως εὑρεστηθέντας νὰ παραττῶσι λογίους καὶ δημοσιογράφους τὰ κυριώτερα σημεῖα αὐτοῦ ἔπραξε τοῦτο μὲ τὰς πλέον ὑστεροβούλους σκοποὺς προσωπικῆς ὠφελείας. Τοῦτο ἐπανέλαβε καθ' ὅλους τοὺς τόνους καὶ μ' ὅλους τοὺς χρωματισμοὺς ὁ κ. Χατζόπουλος καθ' ἣν στιγμὴν ὁ κ. Φωτιάδης δὲν εὕρισκε λέξεις διὰ νὰ δηλώσῃ ὅτι οὕτως ἀναμιχθεὶς εἰς τὸ ζήτημα αὐτό, ἁπλῆν φιλικὴν παράκλησιν ἐξετέλει. Ὁ κ. Χατζόπουλος ὅμως δὲν πείθεται, διότι ἂν ἐπείθετο περὶ τούτου θὰ ἔβλεπε καταρρέοντα ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά του καὶ τὴν ἀγανάκτησίν του στηριζομένην ἐπὶ τῶν πλέον σαθρῶν βάσεων. Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη ἀφίνοντες κατὰ μέρος τὰς θεωρίας, τοὺς ὑπαινιγμοὺς καὶ κάθε ἄλλην ἀριστολογίαν νὰ ἔλθωμεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ περιοδικοῦ τούτου εἰς τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ξεκαθαρίζουν τελείως τὰ ζητήματα. Καὶ τὰ πράγματα λέγουν ὅτι ὁ κ. Φωτιάδης οὐδέν, μὰ ἀπολύτως οὐδέν, προσωπικόν, ἠθικόν, ὑλικόν, φιλανθρωπικὸν ἢ ἐπιχειρηματικὸν ὄφελος θὰ ἐξασφάλιζε διὰ τῆς ἁπλῆς συντάξεως τοῦ Καταστατικοῦ. Τοῦτο δὲ ἀποδεικνύει σαφῶς τὸ μέρος τοῦ Καταστατικοῦ τὸ ἀποβλέπον εἰς τὴν Διοίκησιν τοῦ Ταμείου καὶ ἔχον οὕτως.

Ἄρθρ. 26ον.—«Τὸ Ταμεῖον διοικεῖται ὑπὸ ἐννεαμελοῦς Διαχειριστικοῦ Συμβουλίου ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ Προέ»δρου, Ἀντιπροέδρου καὶ ἑπτὰ Συμβούλων, ἀνανεοῦται δὲ »ἐξ ὁλοκλήρου καθ' ἑκάστην τριετίαν. Τὸ Συμβούλιον »κατὰ την πρώτην αὐτοῦ Συνεδρίαν μεθ' ἑκάστην τριετῆ »ἀνανέωσιν ἐκλέγει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας τὸν Προέ»δρον καὶ Ἀντιπρόεδρον αὐτοῦ, ὧν ἡ θητεία ἐπίσης εἶνε »τριετής. Ὁ Ἀντιπρόεδρος εἶνε καθ' ὅλην τὴν τριετίαν »νόμιμος ἀναπληρωτὴς τοῦ Προέδρου ὃν ἀπόντα ἢ κωλυό»μενον ἀναπληροῖ κατὰ πάντα Τὸν Ἀντιπρόεδρον ἀπόντα »ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ τὸ ὑπὸ τῶν λοιπῶν Συμβούλων »ὁριζόμενον μέλος».

Ἄρθρ. 27ον.— «Εἰς τὸ Συμβούλιον λαμβάνουσι μέρος »δικαιούμενοι νὰ ἐκλεγῶσι Σύμβουλοι μόνον οἱ ἐκ τῶν ἐν »Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ διαμενόντων μελῶν Διευθυνταὶ »Ἡμερησίων Ἐφημερίδων καὶ Περιοδικῶν, Ἀρχισυντά»κται Ἐφημερίδων καὶ Συγγραφεῖς ἐπιστημονικῶν, φιλο»λογικῶν καὶ θεατρικῶν ἔργων κατὰ τὴν ἕξῆς πάντοτε »ἀναλογίαν: Τρεῖς Διευθυνταὶ ἡμερησίων Ἐφημερίδων, »δύο Διευθυνταὶ Περιοδικῶν, δύο Ἀρχισυντάκται ἡμερη»σίων Ἐφημερίδων, καὶ δύο Συγγραφεῖς. Αἱ θέσεις Προέ»δρου καὶ Ἀντιπροέδρου δίδονται κατὰ προτίμησιν εἰς »Διευθυντὰς ἡμερησίων Ἐφημερίδων καὶ διακεκριμένους «Συγγραφεῖς».

Μετὰ τὴν παράθεσιν τῶν δύο ἀνωτέρω ἄρθρων ὀφείλω νὰ προβῶ εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι τὸ κείμενον αὐτῶν εἶνε πιστὴ ἀντιγραφὴ ἐκ τοῦ ὑποβληθέντος πρὸς συζήτησιν καταστατικοῦ (Σελ. 9 καὶ 10: Κεφάλαιον Ε'.) Ἡ δήλωσις αὕτη εἶνε χρήσιμος διότι ὁ κ. Χατζόπουλος μὲ τὴν κεκτημένην ταχύτητα τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν εἰς τὸν κατὰ τοῦ κ. Φωτιάδου —καὶ ὅλων ἡμῶν— κρατερὸν ἀγῶνά του, εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ διστάσῃ νὰ προσβάλῃ καὶ αὐτὰ ὡς πλαστά, ὅπως δὲν ἐδίστασεν εἰς τὴν κατ' αὐτοῦ ἀρθρογραφίαν του τὴν ἁπλῆν εἰσήγησιν ἐπὶ ἑνὸς καταστατικοῦ, νὰ μεταβάλῃ εἰς μίαν προσπάθειαν ἀνειλικρινῆ, ἰδιοτελῆ, ἐγκρύπτουσαν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς ἐργατικῆς ἰδέας ὑπὸ τοῦ κεφαλαίου (ποίου;) κλπ. κλπ. ὅσα τερπνά, ἀνύπαρκτα, φανταστικά. ἐδημοσίευσεν ὁ κ Χατζόπουλος. Πρὸς πίστωσιν δὲ τῶν λεγομένων μου ἀναφέρω ὅτι τ' ἀντίγραφα τοῦ Καταστατικοῦ εὑρίσκονται ἔκτοτε. πολὺ πρὸ τῆς Συνεδρίας εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ μας. εἰς χεῖρας τῶν κ. κ. Συναδινοῦ. Ξενοπούλου. Νικολοπούλου. Εὐστρατιάδου καὶ ἄλλων δημοσιογράφων οἱ ὁποῖοι ἀνοίγοντες τὴν σχετικὴν σελίδα δύνανται νὰ βεβαιώσουν τὸ ἀληθὲς

τῆς ἀντιγραφῆς. Κατόπιν αὐτοῦ οἴκοθεν πλέον καταρρέει ὅλον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ κ. Χατζοπούλου τὸ στηριχθὲν εἰς τὴν *ἐπιχειρηματικὴν* βλέψιν τοῦ *κεφαλαιούχου* κ. Φωτιάδου. Πρὸς Θεοῦ,τί θὰ ἠδύνατο νὰ κερδίσῃ καὶ ὁ μεγαλήτερος καὶ ἀπληστότερος καὶ ἀνιλεικρινέστερος κεφαλαιοῦχος ἐκ τῆς τοιαύτης συνθέσεως τοῦ διαχειριστικοῦ συμβουλίου μὲ τὸ ὁποῖον δὲν τὸν συνέδεεν οὐδεὶς δεσμὸς ἠθικὸς ἢ ὑλικὸς μετὰ τὴν κατάρτισιν καὶ λειτουργίαν τοῦ ταμείου ; Αὐτὸ πλέον δὲν συζητεῖται καὶ εἶνε τόσον φανερόν, ὥστε κάθε ἄνθρωπος ἀναγινώσκων τὰς γραμμὰς αὐτὰς δὲν θὰ θελήσῃ νὰ πιστεύσῃ ὅτι εὑρέθη δημοσιογράφος τῆς περιωπῆς τοῦ κ. Χαντζοπούλου ὅστις ἤγειρε προσωπικὴν πολεμικὴν ἐναντίον ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος ἀπὸ ἐξαιρετικὴν εὐγένειαν παρεσκεύασεν ἐργασίαν, ἐφ' ἧς θὰ ἔκρινον καὶ θὰ ἀπεφάσιζον μόνον οἱ ἐνδιαφερόμενοι δημοσιογράφοι, λόγιοι, ποιηταί, συγγραφεῖς κ.τ.λ. Τὸ ζήτημα ἂν ἡ προτεινομένη σύνθεσις τοῦ Διαχειριστικοῦ Συμβουλίου ἔχει τοιαύτην καὶ τοιαύτην βάσιν, ἂν ὁ τύπος τοῦ καταστατικοῦ εἶνε ἀστικὸς καὶ ὄχι ἐργατικὸς, ἂν συμφέρῃ ἢ δὲν συμφέρῃ οὗτος εἰς τοὺς Διευθυντὰς ἐφημερίδων ἢ εἰς τοὺς συντάκτας κτλ. εἶνε ζητήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων χωρεῖ εὐρυτάτη συζήτησις καὶ ἐπ' αὐτῶν ἁρμόδιοι εἶνε ν' ἀποφανθῶσιν οἱ κύριοι ἐνδιαφερόμενοι οἵτινες καὶ ἐκλήθησαν περὶ τοὺς 90 εἰς τὰ γραφεῖά μας διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ μόνον. Καὶ ἐπ' αὐτῶν θὰ ἦτο ἡ λογικὴ καὶ δικαία καὶ ἐποφελὴς ἴσως, ἂν καὶ ἄσκοπος πρὸ τῆς ὁριστικῆς μορφῆς τοῦ καταστατικοῦ,κάθε δημοσιογραφικὴ συζήτησις ἐκ μέρους τοῦ κ. Χατζοπούλου ἀγωνιζομένου ὑπὲρ ἐπικρατήσεως ἰδεῶν.

Δ. Ζ.

Ο ΚΟΣΜΟΣ

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ

Ἡ προοδευτικὴ Ἀμαλιὰς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Μαΐου ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Διαδόχου καὶ ἄλλων ἐπισήμων οἱ ὁποῖοι ἐπροθυμοποιήθησαν να παρακολουθήσουν τὸ ὡραῖον ἔργον τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησαν οἱ φιλοπρόοδοι κάτοικοι αὐτῆς. Τὴν Κτηνοτροφικὴν των Ἔκθεσιν δηλονότι ἡ ὁποία προσέλαβε πανηγυρικὸν χαρακτῆρα λόγῳ τῆς εἰσροῆς πολλοῦ ἐν τῶν περιχώρων κόσμου καὶ τῆς προθυμίας τῶν κατοίκων ὅπως ἑορτάσωσι μετὰ τῆς πρεπούσης σοβαρότητος ἕνα τόσον βαρυσήμαντον γεγονός. Εἰς λεπτομερείας δὲν θὰ ἔλθωμεν. Θὰ ζητήσωμεν μόνον νὰ γενικεύσωμεν τὸ ζήτημα καὶ θὰ εἴπωμεν δι' ὀλίγων τὴν γνώμην μας. Αἱ ἐκθέσεις πάσης φύσεως ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ ἐπιδεικνύουν τὰς προόδους τῶν ἐκτεθειμένων εἰδῶν ἑνὸς τόπου, μιᾶς περιφερείας, ἢ μιᾶς ἐπαρχίας. Ἀλλὰ πρόοδος θὰ ᾖ ἐργασία μελέτη, γνῶσις, ἐφαρμογή, σύστημα. Πρόοδος δὲν θὰ ᾖ τύχη ἢ σύμπτωσις. Ὡς ἐκ τούτου φρονοῦμεν ὅτι, κατόπιν τῆς πρωτογενοῦς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἀκόμη ἡ Γεωργία καὶ ἡ Κτηνοτροφία ἐν Ἑλλάδι, αἱ τοιαῦται ἐκθέσεις ἂν δὲν χρησιμεύωσιν ὡς μέσον μελέτης τῆς πραγματικῆς καταστάσεως τῶν διαφόρων γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν κλάδων εἶναι μία ἄσκοπος πολυτέλεια ἡ ὁποία κολακεύει πρὸς στιγμὴν τὴν φιλοτιμίαν μιᾶς πόλεως ἢ τὰ φιλόξενα αἰσθήματα αὐτῆς. Διὰ τοῦτο θέλομεν θεωρήσῃ ὡς ἐπιτυχοῦσαν τοῦ σκοποῦ της τὴν «Κτηνοτροφικὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἀμαλιάδος» ἐν ᾗ περιπτώσει πληροφορηθῶμεν ὅτι τὰ ἐν αὐτῇ ἐκτεθέντα ἔδωκαν ἀφορμὴν ὄχι μόνον μελέτης ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων ἀλλὰ καὶ διδασκαλίας αὐτῶν τούτων τῶν ἐκθετῶν οἱ ὁποῖοι δι' ὁμιλιῶν, διὰ φυλλαδίων, διὰ εἰδικῶν δημοσιευμάτων καὶ διὰ παντὸς μέσου δέον νὰ μάθωσι ποῦ ὑστέρησαν καὶ ποῦ πρέπει νὰ στρέψωσιν τὴν προσοχήν των διὰ νὰ βελτιώσωσι τὰ εἴδη των καὶ ὠφεληθῶσιν ἐκ τῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ἐπιτυγχάνουσι τοιαῦται ἀπόπειραι ἐν Ἑλλάδι ὅπου ὑπὸ γεωργικὴν ἔποψιν διατρέχομεν ἀκόμη τὸ Στάδιον τῆς βρεφικῆς ἡλικίας.

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Τὸ ἔργον της ἀνδροῦται καθ' ἑκάστην. Τὸ ἐνισχύει ἡ γνῶσις, ἡ ἱκανότης, ἡ θέλησις, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ πεῖρα, ἡ μορφωσις καὶ τὸ ἀκαταπόνητον τῆς Α. Ε. τοῦ Στρατηγοῦ Ἐντοῦ καὶ τῶν πολυτίμων αὐτοῦ συνεργατῶν τῶν εὐγενῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ.

Ἡ Ἑλλὰς ηὐτύχησε νὰ καλέσῃ καὶ νὰ ἐμπιστευθῇ τὰ πολύτιμα ἐθνικὰ συμφέροντά της ὄχι μόνον εἰς τέκνα μεγάλου καὶ εὐγενοῦς ἔθνους, ἀλλ' εἰς ἄτομα μεγάλης ἐπιστημονικῆς ἀξίας, ὑπερόχου εὐσυνηδεισίας, θαυμαστῆς στρατιωτικῆς μορφώσεως, βαθυτάτης ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθῆκον καὶ ἐνθέου ζήλου πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς ὑψηλῆς ἐντολῆς τὴν ὁποίαν μὲ τόσην προθυμίαν τοὺς ἐνεπιστεύθη. Τὸ Πανελλήνιον σήμερον δὲν εὑρίσκει λόγους διὰ νὰ ἐκφράσῃ πρὸς τὸν Στρατηγὸν Ἐντοῦ καὶ τοὺς διαπρεπεῖς συνεργάτας του οἱ ὁποῖοι ἀκαταπόνητοι, ἀκούραστοι, μὲ ἀληθῆ ἐνθουσιασμὸν ἐργάζονται πρὸς ἀνύψωσιν, βελτίωσιν καὶ τελειοποίησιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Ἑλλάδος, τὰ κατακλύζοντα τὴν ψυχήν του αἰσθήματα ἀγάπης, εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως. Τὰ τελευταῖα γυμνάσια τὰ τόσον ἐπιτυχόντα, ἔργον τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς, ἐνέπνευσαν εἰς τὸν ἑλληνισμὸν περισσότερος θάρρος διὰ τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ μέλλον καὶ ἐκρότυναν τὰς ἐλπίδας του ἐπὶ τὰς τύχας τῆς πατρίδος. Ἐθνικὴ λοιπὸν εὐγνωμοσύνη μεγάλη καὶ ἀδιάσπαστος εἰς τοὺς ἐμπνευστὰς τοῦ θάρρους αὐτοῦ καὶ τοὺς δημιουργοὺς τῶν ἐλπίδων αὐτῶν. Τιμὴ καὶ ἐθνικὴ εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν πολυφίλητον εἰς ἔλους μας Στρατηγὸν κ. Ἐντοῦ καὶ τοὺς δεξιοὺς καὶ διακεκριμένους συνεργάτας του.

ΛΕΜΒΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Ἀπὸ τοὺς ἀνεκτιμήτους θησαυροὺς τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς ἡ ὡραία ἀπόφασις τῶν Λεμβούχων Πειραιῶς ν' ἀποβιβάσωσιν εἰς τὴν παραλίαν τοὺς πρόσφυγας Ἰταλοὺς χωρὶς νὰ λάβωσι χρηματικὴν ἀμοιβήν. Τὴν τοιαύτην εὐγένειαν ἐκτιμήσασα ἡ ἐνταῦθα Ἰταλικὴ παροικία, δημοσίᾳ ηὐχαρίστησε τὴν Λαϊκὴν αὐτὴν τάξιν ἡ ὁποία ἔδειξεν ὅτι εἰς τὰ στήθη τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐγκρύπτεται καρδία παλλομένη ἀπὸ τὰ εὐγενέστερα συναισθήματα τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς πρὸς τοὺς πάσχοντας συμπαθείας. Τοιοῦτος λαὸς διαπαιδαγωγούμενος ἀπὸ ὑπερόχους πολιτικοὺς καὶ ἐθνικοὺς διδασκάλους ἠδύνατο νὰ καταστῇ ὁ εὐγενέστερος Λαὸς τῆς ὑφηλίου ἄξιος νὰ δώσῃ διδάγματα ἀρετῆς, προόδου καὶ πολιτισμοῦ καὶ εἰς τὰ πλέον προηγμένα ἔθνη. Δικαιούμεθα νὰ τρέφωμεν τοιαύτας ἐλπίδας ὅταν πτωχοὶ βιοπαλαισταὶ γνωρίζουν εἰς καταλλήλους στιγμὰς νὰ αἴρωνται εἰς ὕψος ἐκλεκτῶν πολιτῶν

Εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ.

Θ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

ἔφθασαν τὰ τελειότερα ὑφάσματα καὶ ὅτι ὡραῖον καὶ ἐκλεκτὸν δύναται νὰ ἀξιώσῃ τὸ γυναικεῖον γοῦστο. Οἱ κορσέδες του εἶνε θαυμάσιοι.

Αἱ προῖκες του ἀπαράμιλλοι. Αἱ γαρνιτοῦρες του ἐκλεκτότατοι. Ὅλαι αἱ κυρίαι τρέχουν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ.

Θ. ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ὁδὸς Ἑρμοῦ ἀρ. 60

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,,

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΕΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΟΝ

Διευθυντὴς : Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Μελέται φιλολογικαὶ καὶ καλλιτεχνικαί.
Συνεργασία ἐγκρίτων λογίων.
Εἰκόνες ἔργων Ἑλλήνων καὶ ξένων καλλιτεχνῶν. **Φωτοτυπίαι χρωματισταί.**
Συνδρομὴ ἐτησία φράγκα 12.
Γραφεῖα Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22 Α.

ΠΕΛΟΠ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ (Σοφοκλείον)

Πρὸς τοὺς κ.κ, Ὑδρολήπτας τῆς πόλεως Ἀθηνῶν.

Ἐκτελουμένων κατ' αὐτὰς εἴς τινα σημεῖα τοῦ Ἀδριανείου ὑδραγωγείου ἐργασιῶν καθαρισμοῦ καὶ ἐπισκευῆς αὐτοῦ, παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. ὑδρολῆπται οἱ τε ἐκ τῶν Δεξαμενῶν Λυκαβητοῦ καὶ οἱ ἀπ' εὐθείας ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου ἀρδευόμενοι ὅπως ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ὕδατος, καθόσον, λόγῳ τῶν ἐργασιῶν, ἡ ἐκ τοῦ ὑδραγωγείου παροχὴ εἶναι μιμροτέρας διαρκείας, ἐξ ἧς θὰ προκύψῃ καὶ μικρὰ ἀνωμαλία καὶ ὡς πρὸς τὰς ὥρας τῆς διανομῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 10 Ἰανουαρίου 1912

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Ὑδραυλικοῦ Τμήματος(

ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ ΝΕΣΤΛΕ

ΤΕΛΕΙΑ ΤΡΟΦΗ ΔΙΑ ΤΑ ΒΡΕΦΗ, ΑΝΑΡΡΟΝΥΑΣ ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΟ ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΝ ΕΛΒΕΤΙΚΟΝ ΓΑΛΑ

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ φαρμακεῖα καὶ φαρμακεμπορεῖα.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ Δεὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ Κρήτην.

Κος ΕΥΓ. ΠΛΟΚ ΑΘΗΝΑΙ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 60.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ : Ἐν Πειραιεῖ, Πάτραις, Σύρῳ, Καλάμαις, Τριπόλει, Βόλῳ, Λαρίσσῃ, Ἀγρινίῳ καὶ Καρδίτσῃ.
ΕΝ ΚΡΗΤΗ : Ἐν Χανίοις, Ἡρακλείῳ καὶ Ρεθύμνῳ.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ : Ἐν Κωνσταντινουπόλει (Ὑποκατάστημα ἐν Γαλατᾷ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σταμπούλ), Ἀμισῷ, Τραπεζοῦντι, Κερασοῦντι, Μπάφρᾳ. Ἀδάνοις, Ταρσῷ, Μερσίνῃ, Σμύρνῃ, Θεσσαλονίκῃ, Σέρραις, Καβάλλᾳ, Ξάνθῃ, Ἰωαννίνοις καὶ Χίῳ.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ ; Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Midan), Καΐρῳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Μανσούρᾳ καὶ Ζαγαζικίῳ, Μίτ-Γκάμ Τάντα καὶ Μπενι-Σουέφ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ : (No 22, Fenchurch Street).
ΕΝ ΑΜΒΟΥΡΓΩ (Domhof, Mönckeberg strasse 18).
ΕΝ ΛΕΜΕΣΩ (Κύπρου) καὶ ΕΝ ΧΑΡΤΟΥΜ καὶ ἐν Λιμένι Σουδὰν (Σουδάν).
ΕΝ ΛΙΜΕΝΙ Βαθέος (Σάμου).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Σ. Φραγκιιάδης, Πρόεδρος. **Ἰωάννης Μπότσης**, Ἀντιπρόεδρος. **Κ. Βερούγκ, Ἐ. Ἐμπειρῖκος, Εὐστ. Ι. Εὐγενίδης, Α. Ζαρίφης, Δ. Ε. Ἠλιόπουλος, Ζ. Κ. Μάτσας, Ἐμμ. Μπενάκης, Μαρκήσιος δὲ Ρεβερσώ, Ι. Ἠλιάσκος, Βαρόνος Δὲ Νεφλίζ, Μιχ. Σαλβάγος. Δ. Στεφάνου καὶ Ἐμ. Ροδοκανάκης.**

Γενικὸς Διευθυντὴς
Ζαφείριος Κ. Μάτσας

Διεύθυνσις Τηλεγραφική :
ΑΘΗΝΑΓΚΛΗΝ - ATHENOCLES

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζιτικὴν ἐργασίαν, ἤτοι· Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ συναλλαγματικῶν, προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπορευμάτων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων, παντὸς εἴδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματίων ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ· ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς· ἐκδίδει ἐπιταγάς, πιστωτικὰς ἐπιστολὰς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολὰς πληρωμῶν ἔν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ· ἀνοίγει τρέχοντας λ)σιοὺς ἠγγυημένους, δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκοὺς διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς χρυσόν, εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ εἰς τραπεζογραμμάτια ὑπὸ ὅρους λίαν εὐνοϊκούς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶνε ἀποδοτέαι εἰς ὃ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπέζης ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριτῶν της. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους.

Ταμευτήριον, μὲ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν, λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.

ΕΝ ΟΔΩ ΕΡΜΟΥ ΑΡΙΘΜΟΣ 42

ΜΕΓΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

PRINTEMPS

J. & Δ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΩΝ

Εἰς τὸν ἄφθονον καὶ ποικιλώτατον καὶ πολύμορφον καὶ πολύχρωμον ἐμπορικὸν πλοῦτον τοῦ καταστήματος τῶν ἀδελφῶν Μουτσοπούλων ζητήσατε τὰ τελειότερα **ἀσπρόρουχα** διὰ ΠΡΟΙΚΑΣ, τὰ πλέον πολυποίκιλλα **κεντήματα** καὶ **δαντέλλας** καὶ τὰ τελευταῖας μόδας **ὑφάσματα.** Δὲν θὰ σᾶς προσελκύσῃ μόνον ὁ πλοῦτος καὶ ἡ εὐθηνία τοῦ καταστήματος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιάζουσα εἰς τοὺς καταστηματάρχας τούτους εὐγένεια καὶ ἀβρότης τῶν τρόπων.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΕΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Η ΜΟΝΗ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΞ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΔΙΑ ΒΟΡΕΙΟΝ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

Ἀτμόπλοια : **"ΑΘΗΝΑΙ"** τόννων 16,000.
"ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ" τόννων 12,000

Τὰ ὡραῖα καὶ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα ἀτμόπλοια εἶνε νεότευκτα καὶ φημίζονται διὰ τὴν ἀντοχὴν καὶ εὐστάθειαν κατὰ τὰ ταξειδιά των. Ἔχουσι διπλᾶς μηχανὰς καὶ διπλοῦς ἕλικας. Εἶνε πολυτελέστατα, ἀναπαυτικώτατα μὲ 150 θέσεις Α', 200 θέσεις Β', καὶ 1500 θέσεις Γ'. Ἔχουσιν ἠλεκτρικὸν φωτισμόν, θερμαίνονται δὲ διὰ καλοριφέρ. Λειτουργεῖ ἐντὸς αὐτῶν ὁ ἀσύρματος τηλέγραφος Marconi, *παρέχεται δὲ πᾶσα ἄνεσις εἰς τοὺς ἐπιβάτας, μὲ τὰ ἐστιατόρια, αἰθούσας κυριῶν, καπνιστήρια, ζυθοπωλεῖον, καφφενεῖον κτλ. κτλ. Διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ταξειδιωτῶν ἔχει ληφθῆ πᾶν μέτρον, δὲν λείπει δὲ οὔτε φαρμακεῖον πλῆρες, οὔτε νοσοκομεῖον.*

Τακτικὴ ἀναχώρησις ἐξ ΕΛΛΑΔΟΣ δι' ΑΜΕΡΙΚΗΝ κατὰ εἰκοσαήμερον

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ : ἐν Ἀθήναις ἄνωθεν Χρηματιστηρίου.

ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Ἐν Πειραιεῖ (5 Λεωφόρος Αἰγέως), Πάτραις, Καλάμαις, Γυθείῳ, Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ, Παλέρμῳ, καὶ Νέα Ὑόρκη.

Ἀντιπροσωπεῖαι εἰς ἅπαντα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἀνατολῆς.

ΠΛΟΥΤΟΣ

ΔΕΝΔΡΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΩΝ

ΤΙΜΑΙ ΑΣΥΝΑΓΩΝΙΣΤΟΙ

Εἰδοποιοῦμεν τὸ Σον κοινὸν τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ὅτι εἰς τὰ ἐν Σεπολίοις Δενδροκομεῖα καὶ φυτοκομεῖά μας εὑρίσκονται πρὸς πώλησιν καὶ εἰς τιμὰς ἀουναγωνίστους ἅπαντα τὰ ἐκλεκτὰ εἴδη τῶν Κορποφόρων δένδρων λίαν εὔρωστα καὶ ὑγειᾶ. Ὁμοίως ἅπαντα τὰ εἴδη τῶν Φοινικοειδῶν καὶ Ἑσπεριδοειδῶν. φυτῶν.

Ἀναλαμβάνομεν τὸν καταρτισμὸν Κήπων καὶ Δενδροστοιχιῶν.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΚΑΝΤΟΡΟΙ

Ἔναρξις ἐγγραφῶν 20 Αὐγούστου μαθημάτων 15 Σεπτεμβρίου

ΙΗ' Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1911 — 1912

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—*(Πλατεῖα Κάνιγγος)*

Σχολαὶ ἀνωτέρων τεχνικῶν σπουδῶν :
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ, ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ
Πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τεχνικῶν σπουδῶν τὰ δίδακτρα ἠλαττώθησαν εἰς τὸ 1/3 ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους

Γίνονται δεκταὶ καὶ μαθήτριαι

Σ.Π.Α.Π.

ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑΡΙΑ

ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

Πρὸς ὁδηγίαν τῶν ἐνδιαφερομένων παραθέτομεν τὴν προκύπτουσαν διαφορὰν πρὸς ὄφελος τῶν ταξειδευόντων μὲ βιβλιάριον 2500 χιλιομέτρων, ἐν συγκρίσει μὲ τὰς τιμὰς τῶν ἁπλῶν εἰσιτηρίων.

Ἐξ Ἀθηνῶν				
Διὰ Κόρινθον	Εἰσιτήρ.	9.20	7.30	4.60
	Βιβλιάρ.	7.65	6.40	3.85
» *Ἄργος*	Εἰσιτήρ.	15.70	12.50	7.85
	Βιβλιάρ.	12.20	10.16	6.10
» *Τρίπολιν*	Εἰσιτήρ.	23.20	18.80	11.60
	Βιβλιάρ.	18.—	15.—	9.—
» *Μεγαλόπολιν*	Εἰσιτήρ.	29.20	22.—	14.60
	Βιβλιάρ.	21.95	18.30	11.—
» *Κυπαρισσίαν*	Εἰσιτήρ.	34.50	25.75	12.75
	Βιβλιάρ.	27.80	23.20	13.90
» *Ἀκράταν*	Εἰσιτήρ.	19.50	15.50	9.20
	Βιβλιάρ.	13.05	10.85	6.55
» *Πατρας*	Εἰσιτήρ.	25.—	18.—	10.—
	Βιβλιάρ.	19.65	15.55	9.35
» *Πύργον*	Εἰσιτήρ.	37.70	18.10	16.35
	Βιβλιάρ.	27.05	22.55	13.55
Ἐκ Πατρῶν				
Διὰ Πύργον	Εἰσιτήρ.	12.70	10.10	6.35
	Βιβλιάρ.	8.38	6.95	4.15
» *Λεχαινὰ*	Εἰσιτήρ.	7.60	6.—	3.80
	Βιβλιάρ.	4.98	4.05	2.45
» *Αἴγιον*	Εἰσιτήρ.	5.10	4.—	2.55
	Βιβλιάρ.	3.35	2.80	1.70
» *Κόρινθον*	Εἰσιτήρ.	16.50	13.10	8.25
	Βιβλιάρ.	11.—	9.20	5.50
Ἐκ Τριπόλεως				
Διὰ Καλάμας	Εἰσιτήρ.	13.70	12.25	7.35
	Βιβλιάρ.	9.65	8.05	4.85
» *Ναύπλιον*	Εἰσιτήρ.	9.50	7.80	4.70
	Βιβλιάρ.	6.75	5.60	3.40

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Δηλοποιεῖ

ὅτι, ἐκτὸς τῶν ἤδη ἐν κυκλοφορίᾳ ἑκατονταδράχμων τραπεζιτικῶν γραμματίων, τίθησι κατ' αὐτὰς εἰς κυκλοφορίαν καὶ ἕτερα τραπεζιτικὰ γραμμάτια τῶν 100 ἑκατὸν δραχμῶν, νέου τύπου, πλάτους 87 χιλιοστῶν καὶ μήκους 178 χιλιοστῶν τοῦ μέτρου, διακρινόμενα διὰ τῶν ἑξῆς κυριωτέρων γνωρισμάτων.

Πρόσοψις

Ἡ πρόσοψις φέρει πρὸς τὰ ἄνω τοξοειδῶς διὰ μελανῶν κεφαλαίων γραμμάτων τὰς λέξεις α'Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος» κάτωθι δὲ αὐτῶν καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἐν πλαισίῳ πεποικιλμένῳ διὰ δαντελλοειδοῦς ποικίλματος τὸν ἀριθμὸν 100 διὰ μεγάλων ἀραβικῶν στοιχείων. Ὑπὸ τοῦτον ἐν μελανῷ πλαισίῳ σχήματος ταινίας τὰς λέξεις «δραχμαὶ ἑκατὸν» διὰ κεφαλαίων λευκῶν γραμμάτων.

Κατωτέρω φέρονται ἀριστερᾷ ἡ ὑπογραφὴ τοῦ ταμίου τῆς Τραπέζης, ἐν τῷ μέσῳ ἡ τοῦ Διοικητοῦ καὶ δεξιᾷ ἡ τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου, τεθειμέναι αἱ μὲν δύο πρῶται διὰ σφραγιστῆρος, ἡ δὲ τελευταία ἰδιοχείρως.

Ἀριστερᾷ τοῦ γραμματίου εὕρηται ἐν πλαισίῳ σχήματος κυκλοτεροῦς ἡ εἰκὼν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς Τραπέζης Γ. Σταύρου, δεξιᾷ δὲ τὸ Βασιλικὸν Στέμμα.

Ἡ πρόσοψις χρώματος ἰώδους πλαισιοῦται ὑπὸ δαντελλοειδῶν ἡμικυκλικῶν ποικιλμάτων χρώματος πρασίνου.

Ὀπισθία ὄψις

Ἡ ὀπισθία ὄψις, πλαισιουμένη διὰ πρασίνου δαντελλοειδοῦς ποικίλματος, φέρει ἐν τῷ μέσῳ εἰκόνα τοῦ σωζομένου ἀρχαίου ἀγάλματος τῆς Εἰρήνης φερούσης τὸν Πλοῦτον. ὡς ἀναγινώσκεται καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτοῦ διὰ κεφαλαίων μελανῶν γραμμάτων.

Ἑκατέρωθεν τοῦ ἀγάλματος τῆς Εἰρήνης φέρεται ἐν θυρεοῖς διὰ μεγάλων λευκῶν στοιχείων ὁ ἀριθμὸς 100, ὑπ' αὐτὸ δὲ σημειοῦται ἡ ἔκδοσις διὰ τῶν λέξεων «ἔκδοσις ἐννάτη».

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Δεκεμβρίου 1910.

Ὁ Διοικητὴς
ΒΑΛΑΩΡΙΤΗΣ

INSTITUT COMPTABLE

Τελεία ἐκμάθησις παντὸς ὅτι ἐνδιαφέρει πρακτικῶς τὰς τραπεζιτικὰς ἐργασίας, τὸ Ἐμπόριον καὶ τὴν Βιομηχανίαν.

Λογιστικὴ ἐξάσκησις πρωτοφανὴς διὰ τὴν Ἑλλάδα.

Πλειοτέρας πληροφορίας παρὰ τῷ Διευθυντῇ τοῦ Institut Comptable κ. Ν. ΤΣΙΜΠΑ.

Ὁδὸς Κανάρη καὶ Μηλιώνη ἀριθ. 2Α.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος	σελὶς	εἰς ἓν τεῦχος	Δραχ.	60
Ἡμίσεια	»	»	»	35
Τέταρτον	σελίδος	»	»	20
Ὄγδοον	»	»	»	12

Διὰ χῶρον μικρότερον τιμαὶ ἀνάλογοι
Δι' εἰκονογραφημένας διαφημίσεις, δι' ἓξ τεύχη ἢ περισσότερα, ἰδιαίτεραι συμφωνίαι.

ΧΩΡΟΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΣ

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ & ΚΟΤΖΙΑ

ΔΙΑΔΟΧΟΣ: **Α. Γ. ΠΑΛΛΗΣ**

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΩΝ

Ἱδρυθὲν τῷ 1870

Μεγάλαι ἀποθῆκαι χάρτου Ἐφημερίδων, συγγραμμάτων, Περιοδικῶν καὶ πάσης ποιότητος.

Μεγάλαι ἀποθῆκαι εἰδῶν γραφικῆς ὅλης πάσης προελεύσεως.

Ἀτμοκίνητα Ἐργοστάσια Καταστίχων, Φακέλλων καὶ φωτογραφικῶν χαρτονίων.

Μόνοι ἐκδόται ἐν Ἑλλάδι Ἐπιστολικῶν δελταρίων Δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτελούμεναι τάχιστα. Ἐξεδόθησαν πλέον τῶν 3000 εἰδῶν μέχρι τοῦδε.

Ἀτμοκίνητον Τυπογραφεῖον μὲ 10 πιεστήρια διὰ μικρὰς ἐπιμελημένας ἐργασίας (Travaux de ville) ὡς καὶ διὰ μεγάλας καλλιτεχνικὰς τοιαύτας.

Φωτογραφικὰ εἴδη: Μεγάλη παρακαταθήκη φωτογραφικῶν πλακῶν καὶ χάρτου διαφόρων προελεύσεων. Μόνοι ἀντιπρόσωποι τῶν φωτογραφικῶν πλακῶν Imperial Dry Plate Co Ltd.

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ

Καταστήματα

Θ. Ἀποστολοπούλου

ΤΜΗΜΑΤΑ

1. Τυπογραφεῖον μέγα καὶ Χρωμοτυπογραφεῖον.—2. Στοιχειοχυτήρια τὰ πρῶτα ἐν Ἀνατολῇ μὲ ἀρχιτεχνίτην Εὐρωπαῖον καὶ μηχανὰς νέας.—3. Στερεοτυπεῖον.—4. Γαλβανοπλαστήριον. — 5. Τμῆμα κορωνίδων, εἰκονιδίων (κλισιὲ) καὶ παντοίων κοσμημάτων παλαιᾶς καὶ Νέας Τέχνης (ἀρνουβω).— 6. Τμῆμα χαρακτικῆς ἐπὶ μετάλλου καὶ ἐπὶ ξύλου.— 7. Τυπογραφικὰ μελάνια εὐρωπαϊκὰ μαῦρα καὶ χρωματιστὰ εἰς δοχεῖα μικρὰ καὶ μεγάλα. 8. Πηκτὴ (πάστα) τυπογρ. κυλίνδρων Γερμανικὴ ἀρίστη. — 9. Βιβλιοπωλεῖον. — 10. Βιβλιοδετεῖον.—11. Διδακτικὰ ὄργανα. — 12. Ξυλουργικὸν τμῆμα (στοιχειοθῆκαι νεωτάτου συστήματος εὐρωπαϊκοῦ, ὑπόβαθρα στοιχειοθηκῶν — καβαλλέττα —, ἀναγνωστήρια, ὀκρίβαντες, ἀριθμητήρια, μαυροπίνακες, θρανία, ἕδραι κλπ.)

☛ Ὅλα τὰ καλὰ *βιβλία* καὶ τὰ καλὰ περιοδικὰ καὶ ἡ «*Ἑλληνικὴ Ἐπιθώρησις*» ἐκτυποῦνται εἰς τὰ Τυπογραφεῖα Θεοδ. Ἀποστολοπούλου, Ἐν Ἀθήναις, Πλατεία Ἁγίων Θεοδώρων.

DEMETRIUS SKIADAS

EGYPTE, LE CAIRE, - RUE RUEY N° 5

FOURNISSEUR DE L'ARMÉE D'OCCUPATION
MAISON FONDÉE EN 1870

GRANDE FABRIQUE, DISTILLERIE DE LIQUEURS
GRAND DÉPOT DE VINS

IMPORTATION · EXPORTATION

Σ. Π. Α. Π.

Ἀναχωρήσεις ἐξ Ἀθηνῶν

6.30 π. μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Τρίπολιν, Μεγαλόπολιν, Κυπαρισσίαν, Καλάμας.
7.05 » Διὰ Κόρινθον, Καλάβρυτα, Πάτρας, Κυλλήνην, Πύργον, Ὀλύμπια.
8.30 » Τοπικὴ διὰ Κόρινθον
11.30 » Διὰ Κόρινθον Ναύπλιον, Πάτρας.
1.20 μ. μ. Ταχεῖα διὰ Πάτρας, κατὰ Δευτέραν καὶ Τετάρτην.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Πατρῶν

7.10 π. μ. Διὰ Κόρινθον, Ναύπλιον, Ἀθήνας.
8.15 » Ταχεῖα ὅτ' Ἀθήνας, κατὰ Τρίτην καὶ Παρασκευήν.
11.35 » Διὰ Καλάβρυτα, Κόρινθον, Ἀθήνας.
6.30 » Διὰ Κυλλήνην, Ὀλύμπια, Κυπαρισσίαν, Καλάμας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν.
3.45 μ. μ. Διὰ Κυλλήνην, Πύργον, Ὀλύμπια.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Καλαμῶν

7.— π. μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, Πύργον, Πάτρας, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν, Ἀθήνας.
12.40 μ. μ. Διὰ Κυπαρισσίαν, Πύργον, Ὀλύμπια, Μεγαλόπολιν, Τρίπολιν.

Ἀφίξεις εἰς Ἀθήνας

2.45 μ. μ. Ταχεῖα ἐκ Πατρῶν (δὶς ὡς ἄνω).
4.45 » Ἐκ Πατρῶν, Τριπόλεως, Ναυπλίου.
6.15 » Τοπικὴ ἐκ Κορίνθου.
7.05 » Ἐξ Ὀλυμπίων, Πύργου, Κυλλήνης, Πατρῶν, Καλαβρύτων,
8.15 » Ἐκ Καλαμῶν, Κυπαρισσίας, Μεγαλοπόλεως Τριπόλεως, Ναυπλίου.

ΕΡΓΑ ΤΗΣ Δ^ΟΥ^ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΚΔΟΘΕΝΤΑ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ	Α'	τόμος	Φρ.	3.00
»	Β'	»	»	2.00
»	Γ'	»	»	1.50
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ		»	»	2.00
Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ Ἱστορικὸν μυθιστόρημα, ἐξ ὑπερεπτακοσίων σελίδων.				5.00

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Η ΜΟΝΑΧΗ	Δρᾶμα	Βυζαντινὸν τρίπρακτον
Ο ΕΞΙΛΑΣΜΟΣ	»	κοινωνικὸν »
Η ΚΛΕΦΤΟΠΟΥΛΑ	»	ἱστορικὸν »
Η ΤΖΕΝΗ ΜΕ ΤΟ ΓΕΛΙΟ ΤΗΣ	κοινωνικὸν δραμάτιον μονόπρακτον, μεταφρασθὲν εἰς τὴν Ἀγγλικήν.	

(Διδαχθέντα ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Σκηνῆς)

Σειραὶ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως τοῦ Α' Β' καὶ Γ' ἔτους πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας πρὸς 18 φρ. ἑκάστη.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

"ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ,, - "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1912

ΥΛΗ ἐκλεκτή, ἑλκυστική, μὲ ἐνδιαφερούσας φιλολογικὰς μελέτας, ἠθογραφίας, ἱστορικὰς περιγραφάς, καλλιτεχνικὰ ἄρθρα, διηγήματα, θεατρικὰ ἔργα, ποιήσεις.

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ: Οἱ γνωστότεροι καὶ δοκιμώτεροι λογογράφοι. Συνεργασία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων κέντρων τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ὑφ' ἡμῶν ἀποστέλλεται, ἅμα τῇ πληρωμῇ, *ἐλεύθερον ταχυδρομικῶν τελῶν.*

Ἐν Ἀθήναις πωλεῖται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα τῆς «*Ἑστίας*» ὁδὸς Σταδίου καὶ *Ἐλευθερουδάκη*, Πλατεῖα Συντάγματος.

ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

Διὰ τοὺς συνδρομητάς μας **ΔΡ. 2.** *Διὰ τοὺς μὴ τοιούτους* **ΔΡ. 3.**

ΧΡΥΣΟΔΕΤΟΝ **ΔΡ. 4** *διὰ τοὺς συνδρομητάς μας.* **ΔΡ. 5** *διὰ τοὺς λοιπούς.*

ΔΗΛΟΠΟΙΗΣΙΣ

Κυκλοφοροῦν ἐν Ἀθήναις ψευδεῖς ἀποδείξεις ἐπ' ὀνόματι τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως». Παρακαλοῦμεν ὡς ἐκ τούτου τοὺς συνδρομητάς μας νὰ βεβαιῶνται περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ἀποδείξεών μας καὶ κατόπιν νὰ ἐξοφλῶσιν αὐτάς. Ἡ ἀστυνομία εὑρίσκεται ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἀπατεώνων.

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

Γ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ

Ἐὰν αἱ Ἀθῆναι δύνανται νὰ ὑπερηφανεύωνται διὰ τὰς τελευταίας σημειωθείσας καταπληκτικὰς προσόδους των μία ἀφορμὴ πρὸς τοῦτο εἶνε καὶ τὸ μέγα αὐτὸ Κατάστημα εἰς τὸ ὁποῖον συνεκεντρώθη πλουσία ἐπίπλωσις, ἀκαταρίπτουσα καθαριότης, πρόθυμος ὑπηρεσία, μοναδικὴ ἀφθονία καὶ ποικιλία ὅλων τῶν εἰδῶν τῆς **Ζαχαροπλαστικῆς** *καὶ τῆς* **Γαλακτοκομίας**. *Πρῶτον αὐτὸ ἐκαινοτόμησεν εἰς τὸ ζήτημα τῆς εὐθηνῆς διανομῆς κατ' οἶκον ἀγνοῦ καὶ νεοποῦ* **Ἀγελαδινοῦ Γάλακτος!!** *Τὰ* **Γκούρτια του** *κατέστησαν ὀνομαστά, ὅλα δὲ τὰ εἴδη τῆς* **Γαλακτοκομίας** *παρέχονται ἄφθονα, εὐθηνά, καὶ μὲ ὑλικὰ ἐκλεκτὰ καὶ ἐπιμελημένα. Τὰ δὲ εἴδη τῆς* **Ζαχαροπλαστικῆς** *γαργαλιστικώτατα, γευστικώτατα, ἀπολαυστικώτατα. Κατόπιν ὅλων αὐτῶν* **δικαίως** *θεωρεῖται τὸ κέντρον ὅλου τοῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου.* **Δικαίως** *εὑρίσκουσι θέσιν μόνον οἱ προνοητικοὶ ποῦ φροντίζουσιν ἐγκαίρως νὰ τὰς καταλαμβάνωσι καὶ ἀκόμη* **δικαιότερον** *ὅλοι οἱ συχνάζοντες εἰς τὰ* **θέατρα** *δὲν θεωροῦσι τὴν διασκέδασίν των πλήρη ἂν δὲν πάρωσι μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως τὸ ἀναψυκτικόν των, ἢ τὸ παγωμένον γάλα των, ἢ τὴν ἁβρὰν κρέμαν των, εἰς τὰς πολυτελεῖς αἰθούσας τῶν*

ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΒΟΥΣΤΑΣΙΩΝ

48 - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ - 48

ΗΝΩΜΕΝΑ ΒΟΥΣΤΑΣΙΑ

2202. — Τύπος «Δόξης Ἀθηνῶν» Δικαιοπουλοπούλου